

042689
6 99998 212414

සුවය

Suwaya

සොබඩ හා රුපලාවනා මායික සගරාව
නිලධාරී සුවය තුදුනා දැයු තුදුනා තිළිණය

යේංග වලින් තොර රටක්

දුන කිහින්න

වෙන නබන්න

ණෑනුම කිහින්න

ගබඩ කිහින්න

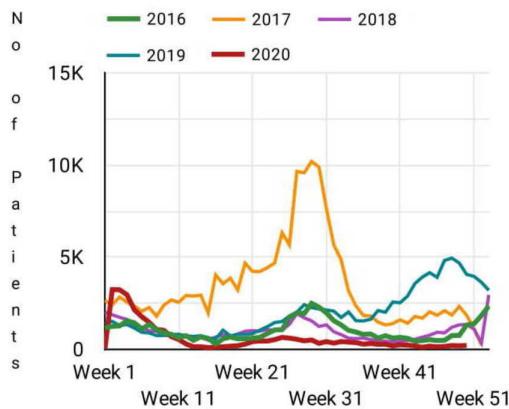

අපේ ජ්‍වේත - අපේ වගකීමය

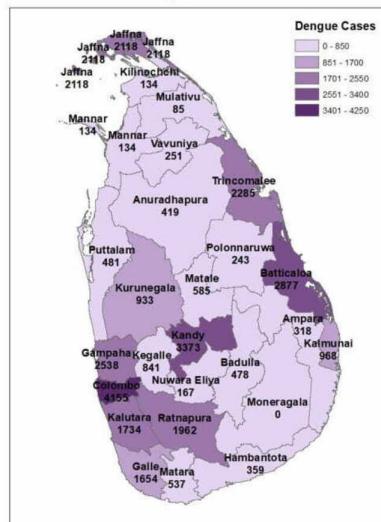
Dengue Patients - 2019
105049

Dengue Patients - 2020
30073

Distribution of Dengue Cases 2016 - 2020

Distribution of Dengue Cases Jan - Nov 2020

Source: Official website of the Epidemiology Unit,
Ministry of Health

Contact Us

Tel No: +94-112368416

Fax No: +94112369893

E-mail:
ndcu2010@yahoo.com

Facebook: National Dengue
Control Unit, Sri Lanka

National Dengue Control Unit
Public Health Complex
555/5, Elvitigala Mawatha,
Narahenpita,
Colombo 05

රඳිවි මීධිය (පෙශදීගලික) සමාගම,
නො.: 15/1/8, මත්තේගොඩ හන්දිය, පන්තිකිරිය
දු.ක.: 011 20 86 726 දැක්සේ: 011 20 86 773
ඊමේල්: right.media.pl@gmail.com

“සුවය” මාසික සුව සගරාව

බෝඩ ම්‍රදහය පිළිබඳ විශේෂ කළුපය

සගරාවක් වචයෙන් ලියාපදිංචි කරන ලදී. අංකය ISSN 2012-547X.

ශ්‍රී ලංකාවේ තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි අංකය QD/140/NEWS/2009.

කංස්කාරක

කොමිත බිමල්

නියෝජන කංස්කාරක

මාධ්‍යමවේදී, ව්‍යුත්. සී. බරමසිර

අධිකාරීනය

වෛද්‍ය අරුණු ජයසේකර
අධ්‍යක්ෂ - පාතික බිංදු ම්‍රදහ එකකය
සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය

සම්බන්ධීකරණය

ප්‍රජා රෝග වෙශ්‍යාදු වෛද්‍ය
ඇනාලි රාජපත්‍ර
ජාතික බිංදු ම්‍රදහ එකකය
සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය

කළමනාකාර අධ්‍යක්ෂ

ස්ථිරෝත්‍රී නිලකරන්න
0772 104 663 / 0718 030 738

පිට කටයුතු නිර්මාණය

වෛද්‍ය සුතින් ක්‍රමාර්ථපෙරාම
ජාතික බිංදු ම්‍රදහ එකකය
සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය

පිට සැලැසුම්, ප්‍රකාශනය

රඳිවි මීධිය (පෙශදීගලික) සමාගම
011 20 86 736

මූල්‍ය

නියෝග ගුරුත්වා පෙශදීගලික සමාගම

ප්‍රකාශන සහ මිශ්‍ර අනුලත් දිවාන මූල්‍යයන් සඳහන් කර
මිනි. මූල්‍ය සඳහන් වෙතින ප්‍රතිඵාරි සහ මිශ්‍ර වෙත වෛද්‍ය
සෞඛ්‍ය හොඳවීම පානිලත් වූතිනා ලෙස සුවය කාරුණික
ඉල්ලුම් කරයි. සුවය සහයෝගී පළ කෙරෙන සියලු උපිත්‍ර
අක්‍රිය ප්‍රකාශන ආයතනය සෘජු. අවකරණින් තොරව උපිත්‍ර
පළ මිරුම සුජ්‍ය තහනම් ය.

තටුන

රුතින ටොඩු ම්‍රදහ එකකය ක්‍රියාත්මක සාධාරණය සහ

ශ්‍රී ලංකාව භූ ම්‍රදහ එකකය ටොඩු තැන්තිවය

05

චිංහු වුළුක්වාගනීම් ප්‍රතිකාංශ ගැසීමට

විෂා වැදගත් ය...

09

චිංහු ම්‍රදහ සැදා වැදගත්වීම

ශ්‍රීලංකා සැන්නිල්දානය

14

ශ්‍රීලංකා ම්‍රදහ ගැනීම සැවාකාර්ත්‍රය

18

චිංහු රේඛිය ආවේශිත්තය

21

චිංහු රේඛිය අන් ම්‍රදහම් ස්ථාන සහ

විෂාගන්න තැන්තිවය ප්‍රතිස්ථාපිතයට

චිංහු ව්‍යාක ආවේශිත්ත කටයුතු

25

අව්‍යාක ඉශීම්

28

ස්‍යායිති පෙළ නායු ප්‍රතිස්ථාපිතය

33

චිංහු රේඛිය නිවැරදිව එනිජ්‍යිය ක්‍රිත්‍රේණ කෙසේ ඇ?

36

චිංහු රේඛිය මුළුව ඇ

අනුගමනය කළයුතු ක්‍රියාව්‍යාපා

42

චිංහු ම්‍රදහ අධ්‍යක්ෂ ආවානයයේ දායකත්වය

44

චිංහු ම්‍රදහ සැදා දැක්සීය ඉශීම් ප්‍රතිස්ථාපිත

ශ්‍රීලංකා සංඛ්‍යාන ජුද්ධාර්යේ ක්‍රියාත්මක

48

රේඛි ව්‍යාක ප්‍රතිස්ථාපන භාවනය ඇ

ප්‍රතිඵ්‍යාපන භාවිතය

53

ජොඩු ප්‍රතිඵ්‍යාපන භාවිතය

ජොඩ් නීංකන් අයුරිය වෙශ්‍යාදු

58

ත්‍රික්‍රියා ප්‍රතිඵ්‍යාපන භාවිතය

58

01

සේවා අධ්‍යක්ෂ පේනරුල - සේවා අමාත්‍යාංශය

**සෞඛ්‍ය සහ අනතරපාරුග්‍රීය
කණ්ඩායම් දැනුවත් කිරීම වඩාත්
විශ්වාසී බෝගු මරදන ක්‍රියාවලියක
ක්‍රියාත්මක කිරීමට උපකාරී වේ**

විශේෂය වෙදුන අසේල ගුණවර්ධන

සෞඛ්‍ය සේවා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල

සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය

බෝගු යනු ශ්‍රී ලංකාව තුළ පවතින ප්‍රධාන වාහක රෝගයක්. බෝගු වෙටරසය පැනුවන මදුරුවා පාලනය මෙන්ම බෝගු රෝගය වැළඳුන රෝගීන් සඳහා නිසි ප්‍රතිකාර බඩුම් ද රෝගය පාලනය සඳහා විකසේ වැදගත් වේ. මේ සඳහා බෝගු රෝගය පාලනයට අදාළ සෞඛ්‍ය ඇතුළු පාර්ශ්වකරුවන් වික්ව වශයෙන් ක්‍රියා කිරීම ද අන්තරුකූසය. විමෙන්ම බෝගු මරදන කටයුතු සඳහා මහා ප්‍රජා සහනයේන්වයක් බ්‍රාහෝම් ද බෝගු මරදනයේ සාර්ථකත්වයට හේතු වේ.

සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන සංක්‍රාපනයන්ට අනුව සමාජයක් සිහැම ක්‍රියාවලියක් වෙත ගොමු කිරීම සඳහා ඒ හා සිම්බන්ධ මහා සෞඛ්‍ය සම්පත්ත රෘත්‍ය ප්‍රතිපත්තියක් ගොඩනැවීම, සෞඛ්‍ය සේවා වියට අනුගත වන සේ හැවත සකස් කිරීම, ආධිරක පරිසරයක් නිර්මාණ සහ ප්‍රජා ක්‍රියාකාරක්වය ගෙන්මත් කිරීම අන්තරුකූස කරයුතු වේ. අදාළ පාර්ශ්වයන් බෝගු රෝගය සහ වින් පාලනය සඳහා ඇති අවශ්‍යතාවයන් පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම තුළින් වේ සඳහා තීරණාත්මක සාර්ථක තීඩ්පු තීරණ ගැනීම, රෝග පාලනය සඳහා අවශ්‍ය වට්ටිවා සැකසීම ආදිය සඳහා මහා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික ලැබේනු ඇත.

ව්‍යවත් කාරෝයේම සේවක් බ්‍රාහෝම් සඳහා අනෙකුත් පාර්ශ්වකරුවන් හා වික්ව මතුවන ගැටුව සඳහා පිළිබඳව බ්‍රාහෝමට ජාතික මට්ටමන් බෝගු රෝග පාලනය සඳහා ජනාධිපති කාරෝය සාකච්ඡා බලකායක් පිළිවා ඇත. වම පාර්ශ්වකරුවන් පළාත්, දිස්ත්‍රික් සහ ප්‍රාදේශීය වශයෙන් ද වික්ව කටයුතු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය කම්ටු සැලුසුම් සකස්කර ඇති අතර සාර්ථක බෝගු මරදනයක් සඳහා ඕවහල් වේ.

තව ද අදාළ සෞඛ්‍ය සහ අභ්‍යන්තරපාර්ශ්වය කණ්ඩායම් බෝගු රෝගය සහ වින් පාලනය පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම ව්‍යාපෘති වැනි මරදන ක්‍රියාවලියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට උපකාර වනු ඇත ඒ සඳහා ප්‍රකාශන හැවත මෙම සුවිය සගරා ක්‍රියාත්මක මෙග් සුහාසිංහන මෙමෙක වික් කර සිටිම.

නියෝජන සේවා අධිකාරී ජේනරුල් [මහජන සේවා] |

බෙංගු මරදුන කටයුතු සම්බන්ධව අවශ්‍ය දැනුම සහ අවබෝධය තවදුරටත් වර්ධනය වීම, ඉදිරි කටයුතු වඩාත් සාර්ථකව සිදු කිරීමට පිළුවහලක්

වෙළදු එච්. ඩී. ඩී. ජේරත්

නියෝජන සෞඛ්‍ය සේවා අධිකාරී ජේනරුල් (මහජන සෞඛ්‍ය සේවා) |

සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය

ශ්‍රී ලංකාව සෞඛ්‍යයේ ලබාගත් ජයග්‍රහණ සමඟේ දියුණු රට්ටු සෞඛ්‍ය දැනුක හා සම්කළ හැකි ප්‍රගතියක් ලබා ඇති තැපැලීමෙන් ත්‍රියා කරන දැනු සාර්ය මත්ස්‍යලුයක් සහ මතා සෞඛ්‍ය සේවා පළුද්ධියක් ප්‍රා සෞඛ්‍ය සේවුතු සතු වීම එට ගෙහෙවින් ගේ තු වී ඇති. විවිධ ගෝවන රෝග පාලනය සම්බන්ධව විශේෂ ජයග්‍රහණ ලබා සිටින ඇති ව්‍යත්මානයේ බෙංගු රෝගය පාලනය සඳහා වන අනියෝගයට ද මූළුණාපා සිටුම්. දැන කිහිපයක් පුරා මෙම අනියෝගයට මූළුණාදෙන අංක සමග මේ වන විට බෙංගු ම්‍රදුනය සඳහා වන ජනාධිපති කාර්ය සාක්‍ය ධිලකාය හරහා අනෙකුත් පාර්ශ්වකරුවන් ද වික්‍රී සිටි. ඔවුන් සමග සැලසුම්සනයට පානික මට්ටමේ සිට බීම මට්ටමේ දක්වා බෙංගු ම්‍රදුනය සම්බන්ධව ඇත්තේ ගැටළුවට වඩාත් මූළුණාදෙම ද හැකිවී ඇති.

මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරුන් සහ සේවු සාර්ය සම්බුද්‍ය සමාග සෞඛ්‍ය වෙළදු නිලධාරී සාර්යාල හරහා සිදුවන පරිග්‍ර පරීක්ෂකවන් තුළින් බෙංගු ම්‍රදුනය සඳහා මතා පෘත්තරයක් ලැබී ඇති. වැමෙන්ම ජාතික මට්ටමේ සිට ප්‍රලාන් හා දිස්ත්‍රික්ක සෞඛ්‍ය අධිකාරී සාර්යාල හරහා බිම් මට්ටම කර මතා මග පෙන්වීමක් ලබාදුයි. මෙම වර්ෂය තුළ මේ දක්වා වාර්තා වී ඇති බෙංගු රෝගීන් සංඛ්‍යාව අනුව බෙංගු ම්‍රදුනය සම්බන්ධව පෙර වසරවාට සාලේක්ෂණ විශාල ප්‍රගතියක් මෙම වර්ෂය තුළ දිස්වේ.

සෞඛ්‍ය සේවුයේ බෙංගු මරදින කටයුතුවට සම්බන්ධ බීම් මට්ටමේ කාර්ය මත්ස්‍යලුයක්, පාසල්, ඉදිකිරීම් සේවුය ඇතුළු අනෙකුත් ඉලක්කගත කත්ස්ථායම් ද සඳහා නිකුත් කරන මෙම විශේෂ 'සුවය' සාරා කළාපය සඳහා මගේ සුනාමිංශන මේ සමග එක් කරමි. මේ තුළින් බෙංගු ම්‍රදුන කටයුතු සම්බන්ධව ඔවුන්ගේ දැනුම සහ අවබෝධය තවදුරටත් විර්ධනය වීම, ඉදිරි කටයුතු වැඩාත් සාර්ථකව සිදු කිරීමට පිළුවහලක්.

අධිකාරී, ජාතික වෝෂ්‍ය මරදන එකකය

ජාතික ඩීංගු මරදන එකකය ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඩීංගු මරදනය සඳහා ජාතික මට්ටම්හි මූලිකත්වය ගෙන ක්‍රියාකරණය

වෙළඳු අරුණු ජයසේකර

අධිකාරී - ජාතික ඩීංගු මරදන එකකය

සෞඛ්‍ය අවශ්‍යකාංගය

ජාතික ඩීංගු මරදන එකකය 2005 වසරේ සිට ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඩීංගු මරදනය සඳහා ජාතික මට්ටම්හි මූලිකත්වය ගෙන කටයුතු කරුණි සිටී. පළාත්, දිස්ත්‍රික් සහ ප්‍රාදේශීය ප්‍රජා සෞඛ්‍ය සේවාවන් හා ව්‍යුහා බොධු රේගය පැත්තිම වැළැක්වීම සඳහා මුදුර මරදන ක්‍රියාකාරකම් සිදු හිරිම ද ආච්ඡාල්‍යතා දැන්ත තුළින් වස්තා තත්ත්වයන් ප්‍රයෝගනාය සහ ඒ සඳහා සාර්ථකව මූණුත්මීම ද අවශ්‍ය තාක්ෂණීක දැනුම බඩා දීම සහ ඩීංගු මරදන ක්‍රියාවලීන් සඳහා අවශ්‍ය සම්පත් බෙදාහැම ද ජාතික ඩීංගු මරදන එකකය තුළින් සිදුවාන් වේ. වෙළඳුම් ගෝන්ත් අංශීන් ප්‍රතික්‍රියා සේවා ව්‍යවහාර සාර්ථකව සිදු හිරිම සඳහා අවශ්‍ය දැයුතුවායෙන් ද අප එකකය හරහා සිදු ලේ.

ඩීංගු රෝග පාලනය සඳහා සෞඛ්‍ය මෙහෙම අධිකාපන අංශය, ඉදිකිරීම් අංශයේ පළිබේද්‍රාකා දෙපාර්තමේන්තුව, ආරක්ෂක අංශය සහ පරිසර ආරක්ෂණ පොලීසිය ඇතුළු පාර්ශ්වයන් රාජීයන් ව්‍යුහා කටයුතු කරයි. මධ්‍යවත් ගැබුම සඳහා සාර්ථක විසඳුම් ලබාගැනීම සඳහා මෙය බෙහෙවින් උපකාරී වේ. වෙළඳුම් ඩීංගු රෝග පාලනය සඳහා වික් ව්‍යුහා අංශයන්ට දැයුත්වය ද ඔහුන් ඒ සඳහා ගෙවාගැනීම තාක්ෂණීක දැනුම පිළිබඳ අවබෝධය ද අනෙකුත් පාර්ශ්වකරුවන් අනර බෙදාහැනුගැනීම තුළින් මෙම කටයුතු ව්‍යාත් අවබෝධයන් සහ සාර්ථකව සිදු හිරිමට හැකිවේ. මෙම සුවිධ කළපය තුළින් වම පාර්ශ්වකරුවන් ඩීංගු මරදනය සඳහා දක්වන දැයුත්වය සහ ඒ සඳහා ගෙවාගැනීම බැහැවුන් සිදු හිරිම හැකිවේ.

මෙම විශේෂ සුවිධ ප්‍රකාශනය සෞඛ්‍ය අංශයේ ඩීංගු රෝගීන් සහ රෝග පාලනය හා ගැබෙන කාර්ය මත්ස්යිලය ද ඩීංගු මරදන සඳහා ක්‍රියාකාරන අනෙකුත් පාර්ශ්වකරුවන් ද අතර දැනුම වැඩිහිටුව තීරුමේ අරමුණින් ප්‍රකාශනය. ව්‍යාත් ප්‍රජා නිතර සේවාවක් බෙදාහැම ද ඩීංගු සම්බන්ධ සෞඛ්‍ය පන්තුව්‍යිය සමාරුගත හිරිම ද අපේක්ෂා කෙරේ.

ජාතික බේංගු මරදන ඒකකයේ කාර්යාලය සහ

ශ්‍රී ලංකාව තුළ වර්තමාන බේංගු තත්ත්වය

ශ්‍රී ලංකාව තුළ බේංගු රෝගය මුළුන්ම වාර්තා වන්නේ 1962 වර්ෂයේ දී ය. වර්ෂ 1989ට පමණ පසු බේංගු රෝගය ප්‍රධාන වසංගත රෝග තත්ත්වයක් ලෙස අවධානයට ගෙවූ යි. නුදේක් භාගරක සහ තඳුසන්න පුදේශ තුළ මදුරුවන් බේංගු ස්ථාන ආක්‍රිතව ව්‍යුත්ත වූ මෙම රෝගය මේ වනවිට ග්‍රාමීය පුදේශ කරා ද ව්‍යුත්ත වී තිබේ. රට තුළ බේංගු මරදන කටයුතු සම්බන්ධීකරණය වඩාත් කාර්යක්ෂම ලෙස සිදු කිරීම සඳහා ජාතික බේංගු මරදන ඒකකය 2005 වසරේ දී සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය යටතේ ස්ථාපිත කෙරීණ.

ජාතික බේංගු මරදන ඒකකයේ ජාතික හිකාකාරී සැලැස්ක්මට (වර්ෂ 2018 - 2023) අනුව, බේංගු මරදනය සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ සාක්ෂාත් කරගැනීමට අලේක්ෂන අරමුණු පහත පරිදි වේ.

- වසර 2018 දී ජනගහනය ලක්ෂණකට 238ක් පමණ පැවති බේංගු රෝගීන් සංඛ්‍යාව, වර්ෂ 2023 විට 100 දක්වා ඇතු කිරීම: මේ සඳහා රෝග ව්‍යුත්තිය පාලනය කිරීම පිළිස වැඩසටහන් බිම් මට්ටමේ සිට තුළ තිකාත්මක වන අතර 2019 සහ 2020 තුළ මෙම අගයන් ජනගහනය ලක්ෂණකට පිළිවෙළින් 489ක් සහ 146ක් වේ.

- වර්ෂ 2023 වන විට බේංගු රෝගීන්ගේ මරණ සංඛ්‍යාව රෝගීන් දහසකට 1ක් ලෙස පවත්වාගැනීම: මේ සඳහා බේංගු රෝගීන් හට ප්‍රතිකාර කිරීම පුළුස්ත මට්ටමක පවත්වාගැනීම පිළිස රෝගීන් පද්ධතිය තුළ සායනික සේවාවන් වැඩිදියුණුකොට ඇති අතර, තව දුරටත් වීම සේවාවන් ඉහළ නැංවීමට අඛණ්ඩව පිළිගෙයි.

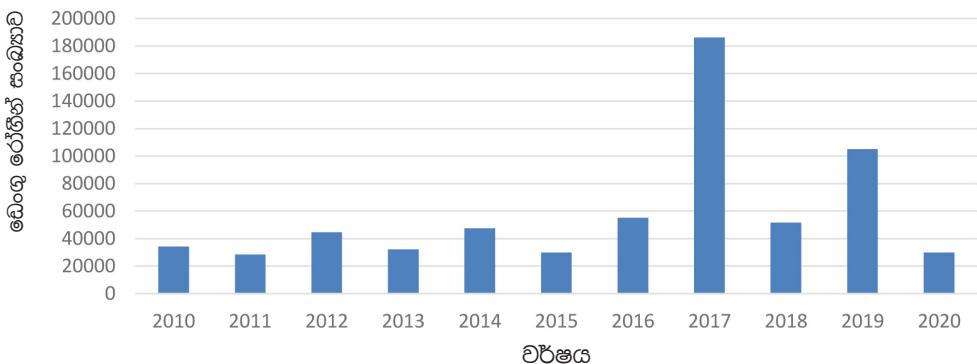
පහත ප්‍රස්ථාරය අනුව 2017 සහ 2019 යන වර්ෂයන්හි දී බේංගු රෝගීන් වැඩි සංඛ්‍යාවක් වර්තා වී ඇති බව පෙනීයයි.

වසර 2019 තුළ රෝගීන් 105,000ක් පමණ වාර්තා වූ අතර, අවසාන කාර්මුවේ දී බේංගු රෝගය වසංගත තත්ත්වයක් දක්වා ව්‍යුත්ත විය. වහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2020 වර්ෂයේ ජනවාරි මාසය තුළ දී රෝගීන් 11,000ක්

විශේෂය යෙදු ප්‍රේර්‍ය සෞඛ්‍ය
නිමල්කා පන්තිල හෙට්ටි
M.B.B.S., M.Sc., M.D
(Community Medicine)
ජාතික බේංගු මරදන ඒකකය
සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය

වගුව - බෝංග රෝගීන් වාර්තා වීම; වසර 2010 සිට 2020 දක්වා

(මූලාශ්‍රය - වසංගත රෝග ඒකකය)

වාර්තා වුත්. ජනවාරි මාසයේදී විසේ රෝගීන් වැඩි වුවද මාර්තු සහ අප්‍රේල් මාසවලදී නිර්ත දිග මෙශම් ව්‍යාපාට් සමග සාමූහායෝගී සිදුවන රෝගීන්ගේ වැඩිවිම පාලනය කරගත හැකි විය. නිවැසියන් තම වාසයේපාන තුළ රුදී තම අවට පරිසරය පිරිසිදුව තබාගැනීමට කටයුතු කළහ. විසේම රැකියා ස්ථානයන්, පාසල් සහ මුදුකිරීම් තුළ

වසාදාමා තිබේම හේතුවෙන් එවා මුදුරුවන් බේ වන ස්ථානයන් බවට පත්ව තිබුනද සෞදිය අංශ මගින් නිරන්තර සොළුසි කිරීම් සහ වාහක මරුදාන කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳව අදාළ අංශ වෙත ලබාදුන් උපදෙස් අනුව රෝගය පැතිරීම සීමා කරගැනීමට හැකි විය. වසර 2020 තුළ වාර්තා වී ඇති මුළු බෝංග රෝගීන් සංඛ්‍යාව 30,000ක් පමණි වේ.

මේ අනුව, බෝංග රෝගීන් සහ වාහක මුදුරුවන් බේවීම පිළිබඳව ආවේක්ෂණ තුළින් වසංගත තත්ත්වයන් දුරට හඳුනාගැනීම සහ ඒ සඳහා සාර්ථකව මූළුණාදීමට ප්‍රාදේශීය සෞදිය සේවාවන් හා වික්ව කටයුතු කිරීම, බිම් මට්ටමේ සිදුවන ඒකාඛද්ධ මුදුරු මරුදාන ක්‍රියාකාරකම් නියාමනය සහ අවශ්‍ය තාක්ෂණික සහ අනෙකුත් සම්පත් දායකත්වය ලබාදීම ද ජාතික බෝංග මරුදාන ඒකකයේද කාර්යාලයට අයත්වේ.

රෝග කාරක වෙටරස ප්‍රහේද හතරක් ඇති හෙසීන් කළීන් කළට වීම වෙටරස මගින් රෝගය පතුරුවයි. මෙම වෙටරසය රැගෙන යන ර්‍යේස් (Aedes) මුදුරු විශේෂයේ ගැහැනු මුදුරුවන් ධීත්තර දුමන ස්ථාන ඉවත් කිරීම, රෝග මරුදානයෙහිලා ප්‍රධාන තුම්බෙදය වන අතර නිතිපතා තම පරිසරය පිරිසිදුව

පවත්වාගැනීම පුද්ගලික සහ කාමුකික වගකීමක් වේ. වර්ෂාවත් සමග වසංගත රෝග පැයිරාගාම බොහෝවිට දැකිය හැකිය. විම වසංගත රෝගයන් අතර ඩීංඩ රෝගය කෙරෙහි කාශේන් අවධානය යොමු වන්නේ වැඩැවිනි.

දිස්ත්‍රික් මට්ටමන් වසංගත රෝග වෙශ්‍යවර්තන්, දිස්ත්‍රික්කයේ සෞඛ්‍ය වෙශ්‍ය තිබාරී කාර්යාලවලට අනුයුත්ත සෞඛ්‍ය වෙශ්‍ය තිබාරීන් සහ මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරුන් හරඳා ඩීංඩ මට්දන කටයුතු ක්‍රියාත්මක වේ. ඩීංඩ මට්ටමේ පරිණාම සඳහා සෞඛ්‍ය කාර්ය සභායකයන් (මදුරු මට්දන) ජාතික ඩීංඩ මට්දන ඒකකය මගින් අධි අවව්‍යනම් සහ අවව්‍යනම් සෞඛ්‍ය වෙශ්‍ය තිබාරී කාර්යාලවලට අනුයුත්ත කර ඇත.

විමෙන්ම, ඩීංඩ මට්දනය සඳහා ඉතා වැදුගත් සේවාවක් වන කිරී විද්‍යා සම්ක්ෂ්පන් කාර්යක්ෂමව සිදු කිරීම සඳහා දිස්ත්‍රික් කිව විද්‍යාලැයින් සහ සෞඛ්‍ය කිරී තිබාරීන් දිස්ත්‍රික්කය තුළ අධි අවව්‍යනම් ක්‍රියාත්මක වැඩි අවධානයක් ලබාදෙමින්

කිව විද්‍යා සම්ක්ෂ්පන් සිදු කරති. වසංගත තත්ත්වයන් පුරෝගික්ලනය සහ මැධ්‍යවාත්වීම සඳහා මින් මහා පිටුවන්ලක් ලැබේ.

තවද දිස්ත්‍රික් මට්ටමන් ඩීංඩ රෝගීන්හිට කාර්යක්ෂමව ප්‍රතිකාර ලබාදීම සඳහා රෝගල්වල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම ද, ඩීංඩ රෝගීන්ට ප්‍රතිකාර ලබාදීමට අවශ්‍ය තාක්ෂණික උපකරණ සපයා ද වෙශ්‍යවර්තන් සහ හෙද නිලධාරීන් සඳහා අවශ්‍ය සායනික පූහුණුවීම් සම්බන්ධිකරණය කිරීම ද ජාතික ඩීංඩ මට්දන ඒකකය මගින් සිදුකරනු බලයි.

ඩීංඩ රෝගීන් ව්‍යාතා වීම පිළිබඳ තොරතුරු සහ වීම පුද්ගල තුළ මැදුරාවන් බේවීම පිළිබඳව දේන තිතිපතා විශ්ලේෂණය කර අවව්‍යනම් පුද්ගල ඉලක්ක කොට මදුරු මට්දන වැසිස්වන් දියත් කළ යුතුවේ. ඩ්වායේ

අධික්ෂණාය ප්‍රාදේශීය, දිස්ත්‍රික් සහ ජාතික මට්ටමන් සිදු කරන අතර අපේක්ෂිත අරමුණු සපුරාගැනීම සඳහා ඩ්වායේ පුද්ගලිය තියාමනය සිදු කෙටි. එම අමතරට ඩීංඩ මට්දනය සඳහා වැදුගත් වන ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම්, අධ්‍යාපන, ආරක්ෂක ඇතුළු අමාත්‍යාංශ ගණනාවක් ඇතුළත්ව ඩීංඩ මට්දනය සඳහා වන ජනාධාරීන් කාර්ය සාධක බලකාය ක්‍රියාත්මකය.

ඩීංඩ මට්දනයට අදාළ ගැටුම් තැනුගෙන මෙම කම්පුව හරඳා අදාළ පාර්ශ්වකරුවන් සමග සාකච්ඡා කොට විසඳුම්වලට ව්‍යුත්ම මේ හරඳා සිදුවේ. තවද ඩීංඩ මට්දනය සඳහා ඉතා වැදුගත් සාධකයක් වන ප්‍රජා බලගැන්වීම, රෝගය වැලැක්වීම සහ නිසි ප්‍රතිකාර ලබාගැනීම පිළිබඳව පණිවිඩ සමාජගත කිරීම මෙන්ම සීයු ප්‍රජාව සමග ඩීංඩ මට්දන කටයුතු සාර්ථකව සිදු කර ගැනීම සඳහා මනා සහ්තිවේදනයක් පවත්වාගැනීම ද අප්‍රේක්කය මගින් සිදු කරයි.

ඉලක්චේ බොඟු නුත්

සන්යකට විනාඩි 30 ක යොදුනු ...

ඉවත් කිහිපය

ඉවතලන ජ්‍යෙෂ්ඨීක් කෝප්ප, ටින්, බෝල්, පොල් කපු, ටයෝ ආදිය නිසි ලෙස බැහැර කරන්න.

මදුරුවන්
බෝල්
වළක්වන්න

ව්‍යා තබන්න

ඡලය රස් කරගන්නා වැයි,
බැරල්, බාල්දී, ලිං සහ වැයිකිලි
නිර්නෑතරයෙන්ම ව්‍යා තබන්න.

මදුරුවන්
අභ්‍යුත්වීම
වළක්වන්න

ඡිරිණි කිහිපය

වැහි පිහිලි, මල් පෝවීවි, මල් බිඳුන්, පක්ෂී නාන තවික,
ගිහිකරනා වල ඡලය එක් රස්
වන තධි බුරුසුවකින් තොඳින්
අතුළුලා පිරිසිදු කරන්න.

මදුරුවන්
බිත්තර
දැමීමෙන්
වළක්වන්න

ගබඩා කිහිපය

නැවත භාවිතයට ගන්නා භාවුන්ඩා
ඡලය එක් රස් තොවන සේ
ආවරණාය කරන්න/ගබඩා කරන්න
ටයෝ, විල්බැයේ, තින්න වින්
සහ තාවකාලිකව ඉවතලන දේ.

අඩු කරන්න-
නැවත භාවිතා
කරන්න-
ප්‍රතිච්ඡේකරනය
කරන්න-

ජාතික සේවා මෝදු ජ්‍යෙෂ්ඨ ජ්‍යෙෂ්ඨ
සෞදිය පොළීන ගා ඇඹිය වෙදු අභ්‍යුත්වහනය

තොත් +94 11-2368416 පොත් +94 11-2369893 දෙමු ndou2010@yahoo.com මෙ එකිනෙ www.dengue.health.gov.lk

බෙංගු

වලක්වාගැනීම ප්‍රතිකාර ගැනීමට වඩා වැදුගත ය...

විශේෂය තෙව්දා (පුත් සෞඛ්‍ය)
ඩී. විස්. අනෙශ්‍ර
එම්. ඩේරසිංහ
 MBBS, MSc, MD
 (Community Medicine)
 ජාතික ටිංගු මරුදාන ඒකකය
 සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය

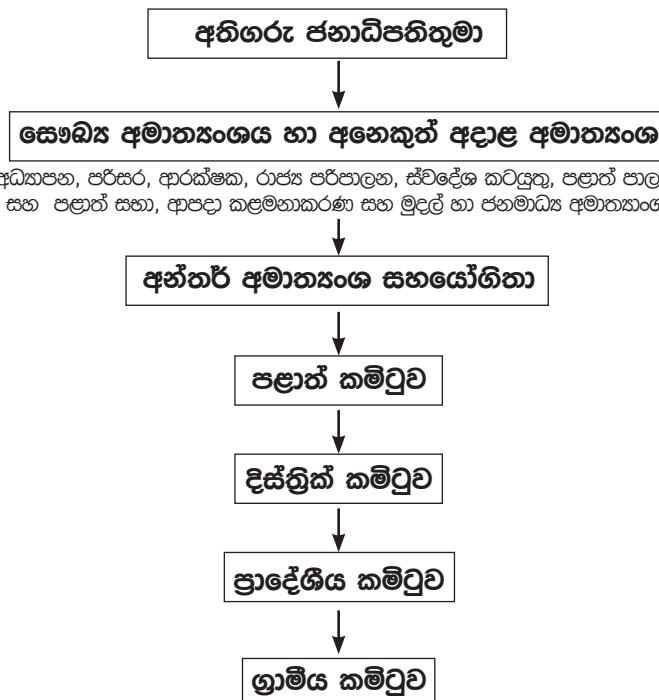
“බෙංගු සීෂුයෙන් පැවතිරේ” යන වදන සවනට වැකෙත්ම අපගේ මතකයට නැගෙන්නේ පසුගිය කාල වකවානුව තුළ බෙංගු රෝගය නිසා පීඩාවිදි සහ ජ්විතයෙන් වන්දිගෙවූ අනිංසක ජනතාවයි. කුඩා මදුරුවෙකුට මිනිස් ජ්විතයක් බිඳීගැනීමට ගතවන්නේ ඉතා කෙරේ කාලයකි. වලක්වාගැනීමට හැකි බොහෝ අවස්ථා නිඩියදින් කුඩා මදුරුවෙකුට ජ්විතය බිඳීගැනීමට ඉඩිය යුතුද යන තීරණාත්මක අතියේශය අද අප හමුවේ පත්ති. ජාතික සෞඛ්‍ය ගැටව්වක් බවට පත්ව ඇති බෙංගු වස්සාගතය මුළුමතින්ම තුරන් කිරීමට අප අසමත් වන්නේ නම් විය ප්‍රතියායි වශයෙන් අප කම්පා විය යුතු කරයාකි. ජ්විතයක වැඩාත්ම කොනේක් ද යන්න මැනිය නොහැක. විඛෑන් බෙංගු නිසා ප්‍රතියායක් අකාලයේ නැතිවීම වැළැක්වීමට අවශ්‍ය මාවත අප නිර්මාණය කළයුතු නොවේ ද? ප්‍රතිකාරගැනීමට වඩා වලක්වාගැනීම වැදුගත් බැවින් බෙංගු රෝගය සම්බන්ධයෙන් අපගේ වගකීම සාමූහික සහ සමාජයේ වගකීමක් වශයෙන් සිතරගෙන කටයුතු කළ යුතුය.

2019 දෙසැම්බර් මාසය වහා වේරු ශ්‍රී ලංකාවේ 105,049ක් පමණ ඩෝෂීන් සංඛ්‍යාවක් හා මරණා 157ක් පමණ වාර්තා වේ තිබේ. වෙළෙන්ම මෙම වසරදී (2020) සැප්තැම්බර් මස වහාවේ රෝෂීන් 27,854ක් පමණා වාර්තා වේ ඇති අතර ඩෝෂීන් මරණා 33ක් වාර්තා වේ ඇති. ව්‍යුත්ත්වය ඉදිරියේදී මේ තත්ත්වය වර්ධනය වීම ව්‍යුත්ත්වාගැනීම සඳහා කටයුතු කළ යුතුය. දැනුට පවතින කිවි විද්‍යා සංකීර්ණතා වාර්තාවලට අනුව, ඩෝෂීන් මුදුරුවන්ගේ 40%-50%ක් පමණ බෝෂීන්හේ ජලය රුදී ඉවත්තන හාජත ආක්‍රිතව ඩැව්ත් විධිමත්ව කැළීක්ෂා බැහැර කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. නිවාසවලට අමතරව ඉදිකිරීම් පරිණා, පාසල්, ආගමික ස්ථාන සහ අගෙකුන් ආයතනවල ද මුදුරුවන් බෝෂීන් ඉවත්කර ඩෝෂීන් මුදුරුවන් බෝෂීම ව්‍යුත්ත්වාගැනීමට ඩෝෂීන් මුදුරුවන් බෝෂීම ව්‍යුත්ත්වාගැනීමට ඩෝෂීන් මුදුරුවන් බෝෂීම ව්‍යුත්ත්වාගැනීමට

කුඩානම් පියවර ගත යුතුය. ඒ අනුව ජාතික ඩෝෂීන් මුදුරු ඒකකය හා ජනාධිපති කාර්ය සාධක බලකාය විස්ව තුළයේමක වහා ඩෝෂීන් ව්‍යුත්ත්වාලීම හා පාලනය සඳහා වූ කුඩානම් අන්තර්පාර්ශ්වීය වැඩිකිවහන මෙහි දී දැව්‍යෙෂ් වේ. මෙහි දී පාසල් හා උසස් අධ්‍යාපන ආයතන සඳහා, නිවාස පරිණා, රජයේ සහ පොදුකුලික ආයතන මෙහේ ආගමික ස්ථාන, ඉදිකිරීම් පරිණා, දේවර වරාය සහ දේවර බෝධිරු මෙහේ ජනමාධ්‍ය පාසක්වය සඳහා ද සැලසුම් අන්තර්ගතකර තිබේ.

විවිධ අමාත්‍යාංශ, පළාත් කම්මුව, දිස්ත්‍රික් කම්මුව, ප්‍රාදේශීය කම්මුව, ග්‍රාමීය කම්මුව හරහා ක්‍රියාත්මක වහා මෙම මෙම වැඩිපිළිවෙළ තුළ දී වඩාත්ම තුළයාකාරී කම්මුව විය යුත්තේ ග්‍රාමීය කම්මුවයි. මෙම කම්මුවේ කටයුතු පුදේශයේ සෞඛ්‍ය වෛළුළු නිළධාරී සහ මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකයේ උපදෙස් මත

ශේම්ති වර්දනය ක්‍රියාලැංක ජනාධිකත්ව කාර්යකාශ්‍ය බැඳුම් ව්‍යුහය

ග්‍රාම නිලධාරීන්ගේ සහාය යටතේ සිදුකරයි. ඒ අනුව වගකීම් පවතා ඇති ආයතන ක්‍රියාකළ යුතු ආකාරය සහ උපදෙස් පහත පරිදි පෙළුගැස්වය නැතිය.

- **ජාස්ල් හා උසස් අධ්‍යාපන ආයතන සඳහා සැලැස්ම**

සම සරියකම වික් නියමිත දිනයක සියලුම පාසල් හා උසස් අධ්‍යාපන ආයතනයන්හි පැයක් තම පරිණ පිරිසිදු කිරීම කළ යුතුය. සියලුම සිදු සිසුවියන් හා ගුරුවරුන්/ කිරීකාචාරියවරුන් විම ස්ථාන පරික්ෂාවට ලක්කිරීම කළ යුතුය. වෙළෙන්ම පහත සැලසුම් ද ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.

- **ජාස්ල්/ශාස් අධ්‍යාපන ආයතනවල බෝගු මර්දන කම්ටු ස්ථාපිතකර ගෙන්තිමත් කිරීම**
- **පහත් කාලස්ථානය නියමිත පැයක කාලයක් බෝගු මර්දන කටයුතු කිරීම සඳහා වෙන්කිරීම**
- **ජාස්ල් පරිසරය කළාපවලට වෙන්කර අඩු පහත් වෙන්කිරීම වගකීම බොඟීම**
- **බෝගු මර්දන කම්ටුව විසින් සතිපතා අධික්ෂණය කර විදුහළුපතිර වාර්තාවක් බොඟීම**
- **ජාස්ල් නිවාඩු කාලයට පසු ජාස්ල් පටන්ගැනීමට පෙර, දෙමෝවිපියන් හා ජාස්ල් පළමුන් වික්ව මදුරුවන් බෝගු ස්ථාන ඉවත් කිරීම**
- **කසල කළමනාකරණය සඳහා නිසි තුම්වේදයක් සැකකීම. විනිදී,**

- ✓ **සියලුම සිපුන්/ගුරුවරුන් කසල වර්ගිකරණය පිළිබඳ උනුවන් කිරීම**

- ✓ **පොලිතින් ගෙන ව්ම වැළැස්වීම**
- ✓ **කසල අවම කිරීම**
- ✓ **නොවාසිකාගාර සහ ආපනාගාලවලින් ඉවත්කරන දීරන හා නොදීරන අප්‍රව්‍ය සහ අපරාධ නිසියාකාරව බැහැරලීම**

- **තවාක හා ජල ටැංකිවලට ද අවධානය ගොමුකර ඒවා නිසි පරිදි කළමනාකරණය කිරීම**
- **මේ ආයතනවල ඉදිකිරීම කරන ස්ථාන ඇත්තාම් ඒවා නිරනුරු පරික්ෂාවට ලක්කිරීම**
- **බෝගු මදුරුවන් බෝගු වැළැස්වීම පිළිබඳව අන්තර් පාසල් හා දිස්ත්‍රික්ක මට්ටම් තරග පැවැත්වීම.**

- **නිවාස පරිණ තුළ බෝගු මදුරුවන් බෝගු වැළැස්වීම සැලැස්ම**
නිවාසේ සියලුදෙනාම විකුත් සතියකට වරක් මදුරුවන් බෝගු ස්ථාන පරික්ෂා කළ යුතුය. විසේම පුරා සේඛිය වැඩිස්ථානන් ගෙන්තිමත් කිරීම සඳහා සියලුම ග්‍රාම නිලධාරීන්, ප්‍රජා නායකයන් හා විකුත් සතියකර සොඛන කම්ටු පිහිටුවය යුතු වේ. විසේම පහත සඳහන් තුම ද ක්‍රියාවට නැංවීය යුතුය.

- **සියලුම නිවාසීයන් කසල කළමනාකරණය පිළිබඳව දැනුවත්කර, ඉවත්කරන දීරන හා නොදීරන අප්‍රව්‍ය සහ අපරාධ නිසියාකාරව බැහැරලීමට උපදෙස් දීම**
- **වෙළෙන්ම පොලිතින් හාවතය අවම කිරීමට ද උපදෙස් දීම**
- **සතියකට වරක් වන් නොදීරන කසල**

ඉවත් කිරීම

- වෙළුවල අලංකාරයට ඇති පොකුණුවලට මදුරැ කිට හක්ෂක මාළුන් යෙදීම
- පුරු ත්‍රිකාකාරකමක්/සත්කාරයක් වෙස හිස් ඉඩුම් හෝග වග කිරීමට ගොඳාගැනීම
- සෞදිය වෙළදා නිළධාර කොට්ඨාස තුළ අධි අවධානම් කළාප නිරතුරුවම පරේක්ෂාවට ලක්ෂිකීම
- ග්‍රාම නිලධාරීන් සහ සංවර්ධන නිලධාරීන් වික්ව ග්‍රාමීය කම්ටු රැස්වීම්වල දී බිංදු මර්ධන කටයුතු පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීම සහ මෙහි දී මදුරුවන් බේර්වන ස්ථානවලින් තොර නිවාස ඇගයීමට ලක්ෂිකීම
- ප්‍රාදේශීය උශ්‍රාක්ෂණීය, පළාත්පාලන ආයතනයේ කොමසාරස්තමාගේ / උශ්‍රාක්ෂණීය සහ සෞදිය වෙළදා නිළධාරීතමාගේ ප්‍රධානත්වයෙහේ සතිපතා ප්‍රාදේශීය කම්ටුව පවත්වා බිංදු මර්ධන කටයුතු පිළිබඳව ප්‍රගති සමාලෝචනයක් කිරීම

▪ ආයතන තුළ බිංදු මදුරුවන් බෝවීම වැළැක්වීම සඳහා සැලැස්ම

සෑම සතියකම වික් තීයම්ත දිනක සියලුම ආයතන පැයක් තම පරිණාය පිරිසිදු කිරීම් කටයුතුවල නිරත විය යුතුය. ඒ අනුව විම ආයතන පර්ක්හා කිරීම නිලධාරීන් විසින් සිදුකරයි. විනි දී පරිණාය සහ අවට පරිසරය කළාපවලට වෙන්කර අනුල නිළධාරීන්ට වගකීම බුඩීම සිදු කෙරේ. විසේම මෙහි දී අවට පරිසරය මදුරුවන් බේර්වන ස්ථානවලින් තොරව පවත්වාගෙනයාම සඳහා පහත පියවර අනුගමනය කරයි.

- සියලුම නිළධාරීන් කසළ ව්‍යුහිකරණය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම
- කසළ අවම කිරීම
- ආපනුගාලවලින් ඉවත්කරන දිර්න හා නොදීරන අපදූල සහ අපර්ජය

නිසියාකාරව බැහැරලීම

- කසළ ව්‍යුහිකරණය නිසියාකාරව සිදුවෙනවා ද යහේන අධික්ෂණය කිරීම සඳහා කම්ටුවක් පත්කර ඒ පිළිබඳ වාර්තාවක් සක්සීම
- ආයතනයට පොලිතින් ගෙන්වීම වැළැක්වීම
- අලංකාරය සඳහා ඇති පොකුණුවලට මදුරැ කිට හක්ෂක මාළුන් යෙදීම
- අනුල සෞදිය වෙළදා නිළධාර වෙත මාසික වාර්තාවක් යැවීම
- ඉදිකිරීම් පරිණ ඇතිනම් ඒ පිළිබඳව දැක් අවධානයක් ගොමු කිරීම
- තාක්ෂණික උපදෙස් සඳහා පුද්ගලයේ මහජන සෞදිය පරිජ්‍යකතුමා හෝ සෞදිය වෙළදා නිළධාරීතමා හමුවන්න
- ඉදිකිරීම පරිණ තුළ බිංදු මදුරුවන් බෝවීම වැළැක්වීම සඳහා සැලැස්ම ඉදිකිරීම පරිණ තුළ බිංදු මදුරුවන් බේර්වන ස්ථාන බිඛුල වේ. වහි දී නිතරම වම ස්ථාන පිළිබඳ පරික්ෂාවෙන් පසුවිය යුතුය. බේතුල්, වයර්, ඒල්විස් පාඨන, ටැයිඩ්, බැංක්ල්, යේනොප්ස්කරනා යහාදිය පරීක්ෂාවට ලක්කළ යුතුය. ප්‍රාගාධීමට අපහසු ස්ථානවල වතුර රැදී ඇත්තාම් නිළධාරීන්ගේ සහාය ඇතිව කිට නාංක බෙහෙත් ඉසීම සහ අවශ්‍යකම් දුමායනය කිරීම කළයුතුය. බොහෝවිට ඉදිකිරීම සේවකයන් වහි රැදී සිරින බැවින් ඕවුන්ව දැනුවත් කිරීම සහ මදුරැ දැන් භාවිත නිරීමට උපදෙස් දියුතුය. මිට අමතරව අනෙකුත් ස්ථානවල සේම කසළ ව්‍යුහිකරණය කිරීමට ද දැනුවත් කළයුතුය.

වීමෙන්ම ප්‍රධාන ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම් කරන සේවානවල ඉහත කටයුතු අධික්ෂණාය සඳහා සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණු නිලධාරීයක (Health and Safety Officer) සිරිය යුතු ය. බෝංග රෝගය පාලනය සහ ව්‍යුහාගැනීම සඳහා තාක්ෂණික උපදෙස් ප්‍රදේශීයෙන් මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකතුමාගෙන් හෝ සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරීනුමාගෙන් ලබාගත හැකි ය.

- දිවර විරාය සහ දිවර බේවිටු තු මළරුවන් බේවීම වැළැක්වීම සඳහා සැලැස්ම
- බේවිටු අයිතිකරුවන්, නඩත්තුකරුවන් හා භාවිත කරන්නන් මළරුවන් බේවින සේවාන පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම
- දිවර අමාත්‍යාංශයෙන් නිපුද්‍රිත්තේ සඟාය ඇතිව විරාය කාර්ය මණ්ඩලය දැනුවත් කිරීම
- අත්හැරදුමන ලද බේවිටු හා දිවර යාත්‍රා විරායෙන් ඉවත්කරන තුරු වීම යාත්‍රා තුළ මළරුවන් බේවින සේවාන ඉවත් කිරීම හා පාලනයට පහසුවින ලෙස හඳුනාගන් නිශ්චිත සේවානයක තැබීම
- දී ඇති කාල පරාසයක් තුළ බේවිටු හා දිවර යාත්‍රා ඉවත්කර ගැනීම සඳහා නිති ප්‍රතිපාදන හා ගුම්වේද සැකසීම
- දිවර කටයුතු සඳහා රුගෙන යන ජ්ලාස්ටික් හා ජාලන හා පෙළේතින් වෙරළපාසන්න ප්‍රදේශීවලට මුදානාර්මෙන් වැළැක්ම සහ වීම කාළ කළමනාකරණය සඳහා නියමිත තුම්වේදයක් අනුමතනය කිරීම
- ජනමාධ්‍ය මගින් බෝංග රෝගය වැළැක්වීම සඳහා සැලැස්ම බෝංග රෝගය වැළැක්වීම සඳහා

ජනමාධ්‍යවල සඟාය ඉතා වැදගත් වේ. විය ජනමාධ්‍ය ආයතන සතු වශයෙන් ප්‍රවිත්පත් මගින් ප්‍රවාරය කිරීම, දැන්වීම් පළ කිරීම මෙන්ම බෝංග ව්‍යුහාගැනීම පිළිබඳව සියලුම විද්‍යාත්මක මාධ්‍ය මගින් විකම වේලුවක දී විකම පත්‍රිකාව ප්‍රවාරය කිරීම මගින් ජනතාව දැනුවත් කිරීම.

වියේම පහත සැලසුම් ද ත්‍රියාන්මක කිරීමට උපදෙස් දී තිබේ.

- කෙරී රුපවාහිනී දැන්වීම් සඡ්‍යාමට කටයුතු කිරීම
- ජාතික මට්ටමේ සිදුකරන වැඩිසටහන් සහ සෙෂ්‍රු පරීක්ෂා කිරීම සඳහා පුලුල් මාධ්‍ය ප්‍රවාරයක් ලබාදීම
- බෝංග මුදුනාය සම්බන්ධයෙන් වැඩිසටහන් නොමිලේ ප්‍රවාරය කරවීම
- සියලු පරුණු (ලභ: පාසැල්, තිබාස, වැඩිකීම්, සේවා සේවාන සඳහා) මළරුවන් බේවිය හැකි සේවානවලින් තොරව තබාගැනීම පිළිබඳව සහ වීම පරුණුවල මළරුවන් බේවිය හැකි සේවාන පරීක්ෂා කළයුතු නියමිත වෛද්‍යවන් සම්බන්ධයෙන් ජනමාධ්‍ය භරාහා මහජනතාව දැනුවත් කිරීම

බෝංග රෝගය වැළැක්වීම සහ පාලනය කිරීම සඳහා ඇතිකරන ලද ක්‍රියාම් අන්තර් පාර්ශ්වීය වැඩිසටහන නිසි නියමනයක් හා ඇයසීමක් මත සිදුකරන්නකි. ඒ නිසි වැඩික්වාගත හැකි කුමවේදයක් අනුමතනයක් නියමිත සිට් ග්‍රැමිස මට්ටම දක්වා විනිශ්චය වුයායන් හරහා ප්‍රියාන්මක වහ බැඩින් සියලුළුම් රිට දැයුත්ව්ය ලබාදිය යුතුය.

සුහුමිල් මළරුවකු වීමට පෙර කිට් අවස්ථාවේදීම මළරුවා විහාර කිරීමට නම් ඉහත සැපුළුම් අනුව ත්‍රියාන්මක වීම වැදගත් වේ. ව්‍යුහාන් සාමූහික හා සමාජයා වශයෙන් මෙයෙන් සැවා පාලක සැකසීම අනුගෙනම වශයෙන් සිට් ග්‍රැමිස මට්ටම දක්වා විනිශ්චය වුයායන් හරහා ප්‍රියාන්මක වහ බැඩින් සියලුළුම් රිට දැයුත්ව්ය ලබාදිය යුතුය.

බේංග මරදුනය කළහා වැදුගත්වන **ඩිලදුයී සහතිවේදුනය**

**විශේෂය ගෙවුණු (පුරු සෞඛ්‍ය)
මහාච්‍රි රාජපක්ෂ**
MBBS, MSc, MD
(Community Medicine)
ජාතික බේංග මරදුන ඒකකය
සෞඛ්‍ය අමුතන්‍යය

බේංග යනු වෙටරසයක් මගින් වැළඳෙන රෝගයක්. රෝගකාරක වෙටරසය වාහකයකු මගින් මිනිසාට බෙශ්වේ. වාහකයා ලෙස Aedes මුදුරුවා ක්‍රියාකාරකයි. විඛෑවීන් බේංග රෝග පැතිරුම කළහා තීරණාත්මක සාධකයක් වන්නේ විම වාහක Aedes මුදුරුවාගේ ව්‍යුහාත්මක සහ ක්‍රියාකාරීත්වයයි. මුදුරුවාගේ ව්‍යුහාත්මක සහ ක්‍රියාකාරීත්වය කළහා බ්ලපාන සාධක අතර වර්ෂාපතනය, ආර්දතාවය, උණ්ඩාත්වය මෙහිම මුදුරුවා බෙශ්වය හැකි ස්ථාන පැවතීම ද ඉතා වැදුගත් වේ. මුදුරුවා බෙශ්වන ස්ථාන ලෙස පැහැදිලි ජලය යැදී ඇති සිනෑම ස්ථානයක් ක්‍රිය කළ හැක. ඉවත දුම්හ හාජන, වියර,

තමය රැකිරුන වැංකි සහ බැරල්, වැඹිපිළි, සිතකරුන තැරි සහ භාවිත නොකරන වැසිකිලි යනාදිය මෙයට උදාහරණ වේ. මෙම රෝචන ස්ථාන බොහෝ විට මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් තුළින් බිජි වූ දේවල් වේ. වීමෙන්ම ස්ථානාවකට හෝ මිනිස් විසින් විකුණ කළ ව්‍යුත ස්ථාන පරිසරයෙන් ඉවත් කිරීම සඳහා මිනිස් විශාල හැකියාවක් සහ වගකීමක් තිබේ.

මදුරුව ද්‍රීම කිරීම වැළැක්වීම සඳහා විවිධ මදුරු විකර්ශක භාවිතය, සුදුසු පරිදි සිරුරු වැසෙන සේ ඇගුලුම් භාවිතය මෙන්ම රෝච ක්ෂේත්‍ර සඳහා අප්‍රමාදව ප්‍රතිකාර ලබාගැනීම ද අපගේ වැනි සමාජය අත්‍යවශ්‍ය පුරුදු විය යුතුයි.

ඉහත සඳහන් කරන ලද කාරණා කාර්යකාල සිදුකිරීම තුළින්, බිංග උවුරුන් මිශීම සඳහා සමාජය විකෙළයෙන් ලැබෙන පුද්ගල දායකත්වයන් ඉතා වැදුගත්ය. මෙයේ සමාජයේ පෙළුම් මැක්සිජ් (social mobilization) ඇති කිරීම ජාතික බිංග මදුන වැඩිසටහනේ ප්‍රධාන අරමුණායි.

සමාජයේ බිංග රෝච පාලනය සඳහා යොමු කිරීම ඉතා භාරුදර කර්තවයායි. ජාතික මට්ටමේ සිට ධීම මට්ටම මට්ටම් දැක්වා කාර්යක්ෂමව ක්‍රියාත්මක වන සංවිධානත්මක වුපුහුයේ මේ සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වේ. මේ සඳහා විවිධ තෙවෙනු ඇත්තේ සේවක සහ සොබන නොවන අංශ සමාගම සම්බන්ධිකරණය සහ සහයෝගයෙන් ක්‍රියාත්මක ජාතික මට්ටමේ සිදුවිය යුතු තවත් කාර්යනාරයි.

බිංග මදුන කාර්යකර්වය සඳහා සන්නිවේදනයෙහි ඇති වැදුගත්කම මේ අනුව පැහැදිලි වේ. ප්‍රජා දායකත්වය වර්ධනය සඳහා මෙන්ම රෝච පාලනය සඳහා හිතකර තීන්දු තීරණ ගැනීම සඳහා ද අභාෂ පාර්ශ්වයන් පෙළුම් වෙත සහ සන්නිවේදනය තුළින් සිදුකළ භැංකි.

බිංග මදුන වැඩිසටහනේ කාර්යක්ෂමතාවය සඳහා සොබන පදනම්

එළ සිදු කළ හැකි සන්නිවේදන ක්‍රියාකාරකම්

ජාතික මට්ටමේ බිංග මදුනය සඳහා සිදුවන ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් වහුයේ බිංග රෝච සේවක සහ සම්බන්ධ පරික්ෂණ කටයුතු සිදු කිරීම, රෝච පාලනය සඳහා කාර්යක්ෂම තීන්දු තීරණගැනීම, බිංග මදුන ක්‍රියාකාරකම් සැලසුම් කිරීම, එම සැලසුම් බිම මට්ටම දක්වා ක්‍රියාත්මක කිරීම, අවශ්‍ය තාක්ෂණික උපදෙස් සහ ප්‍රහුණුව බොද්ධීම සහ ක්‍රියාත්මක කරන ලද වැඩිසටහන්හි ප්‍රගතිය සමාලෝචනය යනුදියයි.

මෙහි දී අත්‍යවශ්‍ය කරුණු කිහිපයක්

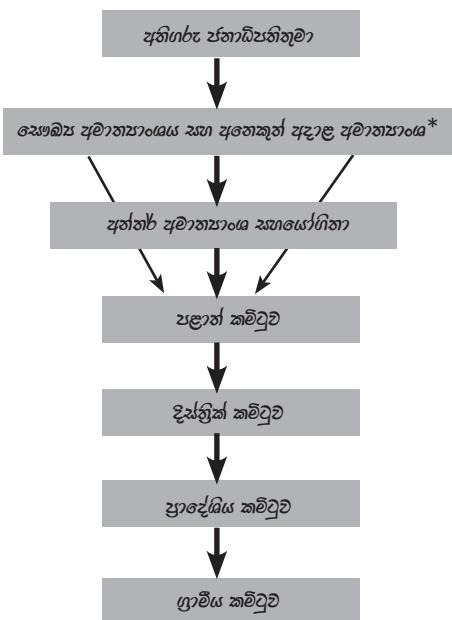
1. තිවැරදි තීන්දු තීරණ සඳහා අලා පාර්ශ්වයන්හි අනුමතාරිය ලබාගැනීමට හැකිවන පරිදි තොරතුරු ඉඩිරුපත් කිරීම. මෙහිදී තාක්ෂණිකව තිවැරදි තොරතුරු සහ ප්‍රව්‍යාන් විසින් බොදුන තොරතුරු භාවිතා කිරීම ඉතා වැදුගත්ය.
2. බිංග ක්‍රියාකාරකම් බිම මට්ටම වෙත යොමු කිරීමේ දී, ජාතික මට්ටමේ සිට බිම මට්ටම දක්වා කාර්යක්ෂම සන්නිවේදනයක් පවත්වාගැනීම ඉතා වැදුගත්ය. ජාතික බිංග මදුන චේකය සමග වෙන වෙනම පළාත් සහ දිස්ත්‍රික් මට්ටම්වලින් සොබන නිලධාරීන් සම්බන්ධවන තොරතුරු ජාල ඇතිකළ හැක. මේ සඳහා නැවෙන තාක්ෂණ්‍ය පැනුව email, Viber සහ WhatsApp වැනි මෘදුකාංග භාවිත කළහනැකි අතර අලා තොරතුරු කන්ඩ්ඩායමක් තුළ වික විර සංසරණය කළහනැකි ය. භාවිතයේ පහසුව මෙන්ම කාර්යක්ෂමතාවයේ වැඩිනයට ද මෙය ඉවත් ලැබේ.
3. වීමෙන්ම පළාත් හා දිස්ත්‍රික් මට්ටම්වලින් ද අලා නිලධාරීන් සම්බන්ධ කොටගෙන ඉහත පරිදි කාර්යක්ෂමව සන්නිවේදන ජාල පිහිටුවාගැනීම මගින් ව්‍යාපෘති කාර්යක්ෂමව අදාළ බිංග මදුන කටයුතු සිදු කිරීමට හැකියාව ලැබේ.
4. මෙටුව පළාත් මට්ටමේ ද පළාත් වසංගත රෝච වෛද්‍ය/ප්‍රජා සොබන විශේෂය වෛද්‍ය මුල්‍රකත්වය දැරුය හැක. දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ දී දිස්ත්‍රික් වසංගත රෝච වෛද්‍ය/ප්‍රජා සොබන විශේෂය මුල්‍රකත්වය දැරුය හැක. සැම මට්ටමක්දීම ඉහත තාක්ෂණික නිලධාරීන් සමග කිට්‍රියාත්මක වැඩිසටහනේ ප්‍රාග්ධනය යුතු වේ.

විද්‍යාඥයන් වික්ව කටයුතු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මෙයට අමතරව පළාත්, දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමේ දී අභාෂ සෞඛ්‍ය වෙළුන නිලධාරීන් ද මෙයට සම්බන්ධ කරගත හැක.

මෙයට අමතරව කිට විද්‍යාඥයන් අභාෂ සෞඛ්‍ය කිට නිලධාරීන් සමග සන්නිවේදන පද්ධතියන් පවත්වාගැනීම කාරුයක්ෂම කිට විද්‍යා සම්ක්ෂණ තොරතුරු භූවමාරුවට ඉවහා වේ.

ව්‍යෙනුම මෙලෙස කාරුයක්ෂම සන්නිවේදන උපක්ෂම යොදාගැනීම තුළින් කිට විද්‍යා සම්ක්ෂණ වාර්තා අප්‍රමාදව අභාෂ සෞඛ්‍ය වෙළුන නිලධාරී කාරුයක්ෂමට ලබාදීමට හැකියාව ලැබේ.

වීංඩ මරුදාය පිළිබඳව ත්‍රියාකාරීන මැලුකාය ව්‍යුහය

* අධිකාරී, පාස්සර, ආර්ථක, රාජ්‍ය පරිපාලන, පළාත් පාලන සහ පළාත් සහ, අප්‍රා කළමනාකරණ සහ මුදල තා ජනමාධ්‍ය අමාන්‍යා

- සෞඛ්‍ය අංශයෙන් පරිඛානිර අනෙකුත් පාශ්චිවයන් සමග සන්නිවේදනය ද බෝංගු මට්ටමේ දී ඉතා වැදගත් වේ. රාජ්‍ය මට්ටමේ දී පාස්ල්, ඉදිකිරීම් අංශයෙන්, පර්සර පොලිසිය, තිවිධ ගමුවාව ආදි අංශ සමග යොග පරිදි සන්නිවේදනය පවත්වාගත යුතුය. ව්‍යෙනුම් පළාත්, දිස්ත්‍රික්ක සහ ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් අභාෂ පරුදු ප්‍රදේශයේ පර්පාලන අධිකාරීන්, පාස්ල් බලධාරීන්, ඉදිකිරීම් අංශ බලධාරීන්, ආර්ථක අංශ ආදින් සමග අඛණ්ඩ සන්නිවේදනයක් පවත්වාගැනීම බෝංගු මට්ටමේ සාර්ථකත්වයට හේතු වේ.

බෝංගු මට්ටමා සඳහා පිහිටුවා ඇති ජනධිපති කාරුය සාධක බලකායේ ව්‍යුහය සැකෙවීන් ඉහත රුප රාමලේ දැක්වේ. ඒ යටතේ වික්ව ක්‍රියාත්මක වන අමාත්‍යාංශයන් ලෙස සෞඛ්‍ය, අධිකාරී, ඉදිකිරීම්, ආර්ථක, පාර්සරක, රාජ්‍ය පර්පාලන, පළාත් පාලන සහ පළාත් සහ, අප්‍රා කළමනාකරණ, මුදල සහ ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශ දැක්වා හැක.

ප්‍රජා දායකත්වය වැඩි කරගැනීම සඳහා සිද්ධා හැකි සන්නිවේදන ක්‍රියාකාරකම්.

- ප්‍රජා දායකත්වය වැඩි කරගැනීම සඳහා වික්ව ක්‍රිය කිරීමට අවශ්‍ය පාර්ශ්ව හඳුනාගැනීම
මෙහි දී වස්‍යගතවේදීන් (Epidemiologist), ප්‍රජා සෞඛ්‍ය විශේෂඥයන්, කාලීක වෙළුනවරුන් සහ වෙනත් පාශ්චිවයන් (උදාහරණ: ඉදිකිරීම් සෙශ්‍රුතය, පාස්ල් වැනි) සාමූහිකව වික්ව බෝංගු මට්ටන ප්‍රතිච්ඡාලියක් සමාජගත කිරීමට කටයුතු කිරීම වැදගත්ය. ව්‍යෙනුම් ඔම් මට්ටමේ සිට විවිධ තෘගන්හි බෝංගු මට්ටමා සඳහා ක්‍රියාකාරන නිලධාරීන් මෙයට වික්වගත යුතුය.
- මුළුක්ක කළයුතු කණ්ඩායම් හඳුනාගැනීම
සාමාන්‍ය පනතාව, පාස්ල් ප්‍රජාව (සිංහා, ගුරුවරුන්), ඉදිකිරීම් සෙශ්‍රුත ප්‍රජාව (කළමනාකරණ, ගුම්කයන්), ආයතනික ප්‍රජාව (කළමනාකාර, ලිඛිකරු යනාදී විවිධ කාණ්ඩා), වරාය ආණිත ප්‍රජාව (වරාය භූමිය ආණිත සේවකයන්, දිවරයන් ආදි) සහ වෙනත්

හඳුනාගතු බෙඟන අවබ්‍රූහම් කන්ෂ්‍යායම් මෙයට අයත් වේ. මෙහි දී ආමත්තුනාය කල යුතු පුද්ගල කන්ෂ්‍යායම් අභාප සමාජ ආර්ථික සාධක අනුව වෙන් වෙන් වශයෙන් හඳුනාගැනීම වැදගත්ය.

3. එක් එක් කන්ෂ්‍යායමීන් බෙංග මරුදුනය සඳහා ගෙවුම් වෘත්‍ය ඇති බාධක හඳුනාගැනීම

බෙංග මරුදුනය සඳහා වන දැනුම, ආක්‍රේප හෝ ත්‍රිකාවන් සම්බන්ධ බාධක සරල පර්යේෂණ / ගවේෂණ මගින් හඳුනාගත හැක. විමෙන්ම වෘත්‍ය බාධක ආමත්තුනාය සඳහා සාර්ථක පත්‍රව්‍ය නිමවීම, අභාප කන්ෂ්‍යායම සාර්ථකව ආමත්තුනාය සඳහා උපයෝගී වන සහ්තිවේදන මාධ්‍ය හඳුනාගැනීම යනාදිය මෙම සරල පර්යේෂණ / ගවේෂණ මගින් සිදු කළ හැක. විමෙන්ම මෙයේ බ්‍රහ්මානු පත්‍රව්‍යයෙන්හි සාර්ථකත්වය මැන බැරුම සඳහා, පත්‍රව්‍යය බ්‍රහ්මරු පෙර සහ පසු වෘත්‍ය කන්ෂ්‍යායම තුළ විකම පර්යේෂණ ඇගයීම සිදුකර පතිච්ච සැසක්දීම කළ හැක.

4. සහ්තිවේදන පත්‍රව්‍ය නිපදවීම

මෙහිදී අභාප සියලු පාර්ශ්ව මෙයට සහභාගි වෘත්‍ය වැදගත්ය. ඉහත පර්යේෂණයන් තුළින් තහවුරු වූ කරුණ මෙ සඳහා ගෙවාගත හැක. ඉලක්කගත අවබ්‍රූහම් කන්ෂ්‍යායම්, යෝග්‍ය සහ්තිවේදන මාධ්‍යය, පත්‍රව්‍යයෙන්

අන්තර්ගතය, වවන භාවිතය ඇතුළු අනෙකුත් කරුණ කාරණා සියලුම මෙහි දී සැලකීම්ලට ගත යුතු ය.

5. අභාප කන්ෂ්‍යායම් වෙත පත්‍රව්‍යය සහ්තිවේදනය තිරිම

මේ සඳහා සහ්තිවේදන පද්ධතියක් පිහිටුවීම/හඳුනාගැනීම අවශ්‍ය වේ. ජාතික මට්ටම්න් සහ්තිවේදනය සඳහා රැජුවානිතිය, රුවන්වුද්‍රිය, වෙබ් අඩවි ඇතුළු ප්‍රවත්පත්, සාරු යනාදිය ගෙවාගත හැක.

විමෙන්ම පත්‍රව්‍ය, ප්‍රවරු, විඛියෝග්‍රැෆ පුද්ගලනය, ගඩු විකාශන යන්තු භාවිතය ආදි නොයෙකුත් තුළවේද ප්‍රාදේශීය මට්ටම්න් ගෙවාගත හැක.

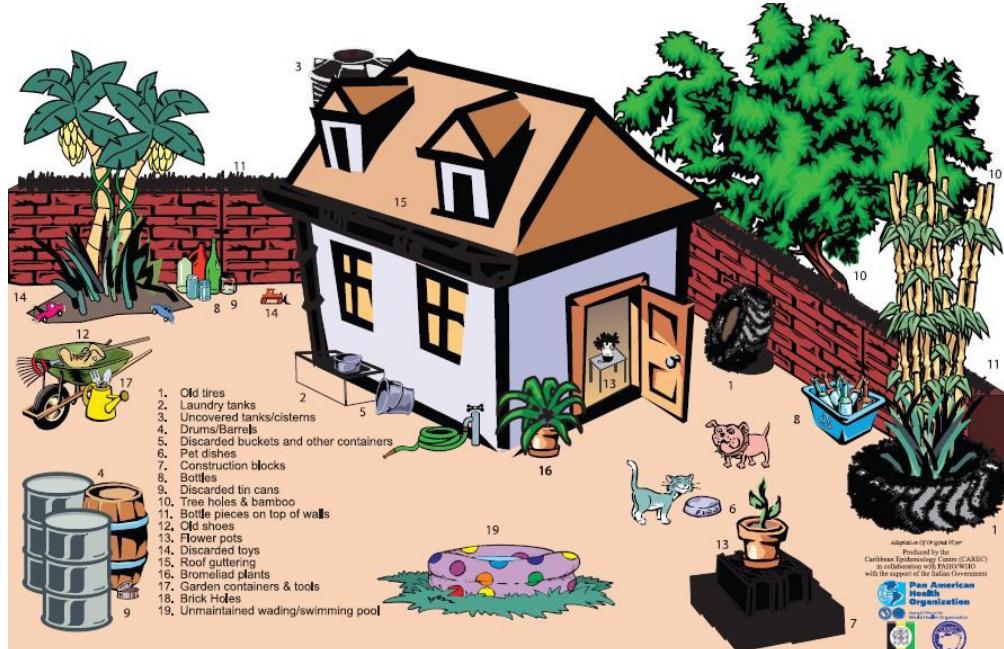
මෙම සහ්තිවේදන පත්‍රව්‍ය අභාප ඉලක්ක කන්ෂ්‍යායම් වෙතට බ්‍රහ්මානු සඳහා සහ ඒවායේ කාර්යක්ෂමතාවය අධ්‍යාපනය සඳහා ඉහත සඳහන් කළ සහ්තිවේදන ජාලයන් ද මෙහි දී ගෙවාගත හැක.

ඡාසල්, ආයතන සහ ඉල්කිරීම් පරිශ්‍ය ඇතුළු සින්සම පර්ශ්වය බෙංග මරුදුන කටයුතු සිදු කිරීමේ දී, ඉහත සඳහන් පරිදි සාර්ථක සහ්තිවේදනය තුළින් වැඩිසටහන්හි ව්‍යුහයා වැඩි දියුණු කරගත හැක.

අධ්‍යාපන
 ඉදිකිරීම්
 ආගමික ස්ථාන
 ආයතන
 පොදු ස්ථාන
 නිවාස
 වරාය
 සේවය

ඒකාබද්ධ මදුරු ගහන කළමනාකරණය

**වෙද්‍ය
තිලංකා බණ්ඩාර**
MBBS, MSc
(Community Medicine)
ප්‍රතික බේංශ මරදාන එකකය
සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය

බේංශ උනු ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන ප්‍රජා සෞඛ්‍ය ගැටෙලවකි. මදුරුවන් මගේ බේං්වන, වරින් වර් පැනීර යන බේංශ උනු සහ බේංශ රක්ෂකපාන උනු තහ්තේවයන් පාලනය කිරීම ඉනාමත් අනියෝගාත්මක කාර්යයකි. බේංශ රෝගය වැළැක්වීම, පාලනය කිරීම සහ සායනික කළමනාකරණය සඳහා සැපුසුම් සහිත, ගක්මත්ත, අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මකවන ක්‍රියාලාමයක් අවශ්‍ය වේ. මේ සඳහා වන සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ බේංශ මරදන වැඩසටහනේ කේන්ද්‍රස්ථානය ලෙස පාතික බේංශ මරදන වීකකය කිරීමේදී.

බේංශ රෝගය මැබල්මට නම් මදුරු ගහනාය පාලනය කළ යුතුය. මදුරු ගහනාය පාලනය කිරීමට අපට ඇත් ප්‍රායෝගිකම කුමා වනුයේ ඔවුන් බේං්වන ස්ථාන ඉවත් කිරීමයි.

විවත් ස්ථාන බහුලව ඇති වීමට බොහෝට්ටි හේතු විනුයේ මෙනුම කියාකාරකම්ය. බෝගු මැදුනය දිගුකාලීනව සාර්ථක ලෙස සිදුකිරීම සඳහා අභ්‍යන්ත්‍ර ප්‍රජා සහභාගිත්වය මෙන්ම මෙනුයේ හැසිරීම රට්ටාවල දිගු කාලීන වෙනසක්ම ඇතිවේමද අත්‍යවශ්‍ය වේ. තවද, බෝගු මැදුන වැඩිසටහනක දීර්ශකාලීන තීර්ණකාරක රඳා පවතින්හේ මුදුරුවන් බේං නොවන පරිදි පරිසරය හැසිරීම තුළින් මුදුරු කිවියන් බේංවීම අඩු කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීම මතය.

බෝගු බේංවන පරිග්‍රෑ ඇතිවන පරිදි මිනිසුන් බොහෝට්ටි කියාකරන්හේ ආර්ථික සහ සමාජය හේතුන් මතය. රැකියා සොයා නාගරික පළදෙශවලට වැඩිවශයෙන් මිනිසුන් සංඛ්‍යාතය වීම, වේගවත් නාගරිකරණය, මාර්ගෝපදේශවලට අනුකූල නොවන අවධිමත් ඉදිකිරීම ඇතිවේම සහ සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයේ උප්‍රව්‍යනා වැනි කරුණු මිටි පාදක වේ. අධික වර්ෂාව වෙන්ම දැක්වී තියාගය ද මුදුරුවන් බේංවන පරිග්‍රෑ වීමට හේතු විය හැක. අධික වර්ෂාව පවතින්ද ඉවත්තන හාර්තවල ද, නියෝ සමයේද ඒ ජලය යෝදී කරන හාර්තවල ද බෝගු මුදුරුවන් බේංවේ. මෙයේ අවස්ථානුකූලව බේංවන මුදුරුවන් මර්දහය කිරීමට අපද විවිද අකාරයේ තුම භාවිත කළ යුතුය.

එකාබ්දී මුදුරු ගහන කළමනාකරණය යනු බෝගු මැදුනය සඳහා ඇති තුම කිහිපයක් විකවර හාවතාකිරීම මින් අඩු පිරිවායක් ව්‍යාපාර සාර්ථක ප්‍රතිපාල ලබාගන්නා ආකාරයකි. මෙය ලෙස් සොයා සංවිධානය විසින් හඳුන්වාදෙන ලද්දකි. මෙහි අරමුණ බෝගු රෝගය වැළැක්වීම සහ අවම කිරීම සඳහා ප්‍රාග්‍රැන්ඩ් ප්‍රජා පිරිස්‍ය හේතුවේ පිරිවාය විවෘත සාලාභ්‍ය සහගත කියාකාරකම් නැවත නැවත හැවත් සිදු කිරීම අවශ්‍ය වේ. ස්වභාවිකව පවතින හෝ මිනිස් කියාකාරකම් නිසා ඇතිවූ මුදුරුවන් බේංවන ස්ථාන ඉවත් කිරීම හෝ වෙනස් කිරීම මිට ඇතුළත් වේ. නිස් පරිදි හා නීතිපතා සිදු නොකරන්හේ නම් මෙය තීර්ණ කුමයක් නොවේ.

සම්පත්වලින් උපරිම ප්‍රයෝගනගැනීමයි. තනි පිළිවරයන්ට සාලේක්ෂණ එකාබ්දී මුදුරු ගහන කළමනාකරණය තාර්කිකව තෝරුගනු ලබන්හේ පිරිවාය, එලඹුසිනාවය, කාරුයක්ෂමතාව, තීරසාරහාවය සහ පාරිසරක සාධක සැලකිල්ලට ගනීමිනි. බෙං අවබුහම පාලනය කිරීමේ වැඩිසටහන්වල කාරුයක්ෂමතාව ඉහළ තැබීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේදී ද කියාකාරී එකාබ්දී මුදුරු ගහන කළමනාකරණ කටයුතු සිදු කරනු ලැබේ.

එකාබ්දී මුදුරු ගහන කළමනාකරණයේ මූලික අංග ව්‍යුහයේ පරිසර කළමනාකරණය (Environment management), රකායතික කුම භාවිතය (Use of chemical methods), පිට විද්‍යාත්මක හා පෙළව රකායතික කුම භාවිතය (Use of biological and bio-chemical methods), අන්තර් ආංශික සහයෝගීතාව (Inter-sectoral collaboration), සොයා අධ්‍යාපනය (Health education) සහ නීතිය කියාත්මක කිරීම (Law enforcement) යන එවායි. වහි කාරුයක්ෂමතාව රුප පවතින්හේ අඛණ්ඩ කියාකාරත්වය මතය.

පාරිසරක කළමනාකරණය මින් සිදු කරනුයේ මුදුරුවන් බේංවන මූලාශ්‍ය අඩු කිරීම සහ මිනිස්-මුදුරු සම්බන්ධය / ගැටීම් අවම කිරීමය. මෙහි කොටසක් වහා පාරිසරක වෙනස් කිරීම (Environmental modification) යනු ඇමුණි, ජලය සහ වැක්ෂලතාදියෙහි දීර්ශකාලීන සොයික පර්වත්තනයකි; පරිසරයට ඇත්තා ලෙස අභිජනකර බලපෑම් ඇති නොකර මුදුරු වාස්ත්‍රාව අඩු කිරීම මෙහි අරමුණ යි. මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ වැඩිපුර සිදුකරනුයේ ව්‍යාපාර හාවිතය ප්‍රස්ථා සහ අඩු වියදම් පාරිසරක හැසිරීමයි (Environmental manipulation). මෙහිදී මුදුරුවන් බේංවන මූලාශ්‍ය තාවකාලිකව වෙනස් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී 'ශ්‍රීමධාන' / ප්‍රජා පිරිස්ද කිරීමේ ව්‍යාපාර, කිව විද්‍යා සම්ක්ෂණ වැනි සැලසුම් සහගත කියාකාරකම් නැවත නැවත හැවත් සිදු කිරීම අවශ්‍ය වේ. ස්වභාවිකව පවතින හෝ මිනිස් කියාකාරකම් නිසා ඇතිවූ මුදුරුවන් බේංවන ස්ථාන ඉවත් කිරීම හෝ වෙනස් කිරීම මිට ඇතුළත් වේ. නිස් පරිදි හා නීතිපතා සිදු නොකරන්හේ නම් මෙය තීර්ණ කාරකයක් නොවේ.

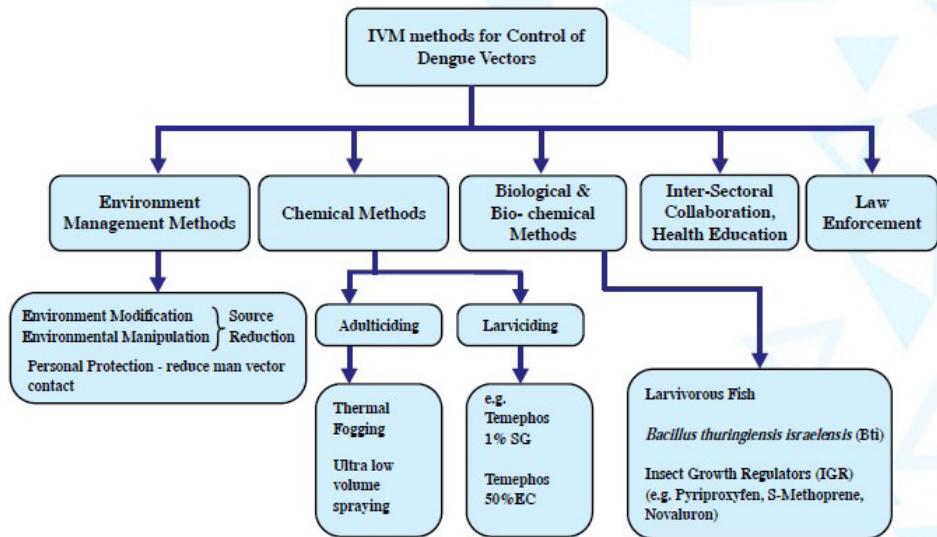
පාරිසරික හැකිරීමේ නා සමගාමීව රසායනික නා පිට විද්‍යාත්මක තුම ද මුදුරු මැරුදනය සඳහා ගෙවුණු ඇති. රජයේ සෞඛ්‍ය නා සෞඛ්‍ය තොවන (පළ සැපයුම නා ජාලපටහනය, අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම, නාගරික සැලසුම්කරණය සහ සාවර්ධනය, අධ්‍යාපනය, ක්රේමන්ත, කෘෂිකාර්මික, දිවර...) අංශ, රාජ්‍ය තොවන සංවිධාන, ප්‍රජා කන්ෂ්‍යාධිම් සහ ප්‍රජා කන්ෂ්‍යාධිම්වල අන්තර් ආංශික සහයෝගීතාවය ද ඩීංග මැරුදන වැඩිසටහන්වල සාර්ථකත්වයට අත්‍යවශ්‍ය වේ. ඩීංග මැරුදන ක්‍රියාකාරකම සඳහා මගපහායේ අනුකූලතාවය සහතික කිරීම සඳහා තීරිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, විගම දැඩි ගැසීම සහ නඩු දැමීම, සිදු කරනුයේ අනෙකුත් විකල්ප සියල්ල ව්‍ය රහිත වූ විට පමණි. අවසාන විකල්පය ලෙස පමණක් මෙය භාවිතා කරයි.

මිට අමතරව, තමන් හේ පුද්ගලික ආරක්ෂාව සඳහා ගැල්විය හැකි අනුමත මුදුරු විකර්ශක ආලේපන වරිග කිහිපයක් වෙළඳපලේ ඇත. තවද, මුදුරුවන් වැඩි

වශයෙන් දැඩි කරන වේලවන්හිදී එ පැහැදි අත් පා ආවරණය වන අඳුම් භාවනයෙන් ද මුදුරුවන් දැඩි කිරීම අවම කර ගන හැක.

මේ සියලු කුමවෙදයන් තිසි අපුරුන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සියලු ලක්වාසින් ව්‍යාච්ඡල උත්සුක වන්නේ නම් ඩීංග මාරුය පිවුදාකීම අපට විතරීම අපහසු කාර්යක් තොවනු ඇත.

රෘපය. ශ්‍රී ලංකාවේ ජ්‍යෙකාබද්ධ මුදුරු ගහන කළමනාකරණය

Source: (National Action Plan for Prevention and Control of Dengue in Sri Lanka, National Dengue Control Unit, 2019)

බේංගු රෝග

ආවේක්ෂණය

DENGUE SENTINAL SITE SURVEILLANCE

Epidemiology Unit
Ministry of Health - Sri Lanka

රෝග ආවේක්ෂණය ගනු, රෝග ඇතිවේම පිළිබඳ තොරතුරු කුමානුකුලට විකත කිරීම, විශ්වේශනුය කිරීම, අද්වා නිරෝපණය කිරීම සහ බෙදාහැරීම සම්බන්ධ අඛණ්ඩ ක්‍රියාවලියකි. මෙමගින් ලබාගන්නා තොරතුරු රෝග වැළැක්වීම සහ මරුදුනය කිරීම සඳහා පූර්ව අනතුරු ඇතිවේමක් ලෙස හාටතයට ගනු ලැබේ.

පහත දැක්වෙන්නේ පරිපූර්ණ ඒකාබද්ධ ආවේක්ෂණ පද්ධතියක කොටස;

- රෝග ආවේක්ෂණය (Disease Surveillance)
- වෛටරස් ආවේක්ෂණය (Virus Surveillance)
- කිට විද්‍යා ආවේක්ෂණය (Entomology Surveillance)
- රෝග සහලක්ෂණ ආවේක්ෂණය (Syndromic Surveillance)
- දේශගුණික ආවේක්ෂණය (Climate Surveillance)
- පාරිසරක සාධක ආවේක්ෂණය (Environmental Surveillance)
- මාධ්‍ය වාර්තා ආවේක්ෂණය (Media Surveillance)

මෙම කොටස් අතරින් බේංගු රෝග ආවේක්ෂණයේ ප්‍රධාන අවධානය යොමු වන්නේ රෝග සහ කිට විද්‍යා ආවේක්ෂණයන්

**චෙන්දාය
රුමේෂා ප්‍රේමරත්නක**
MBBS, MSc
(Bioinformatics)
ජාතික බේංගු මරුදුන ජ්‍යෙකකය
සෞඛ්‍යීය අමාත්‍යාංශය

සඳහාය. බෝග රෝග ආවේක්ෂණය සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයෙන් වසංගත රෝග විද්‍යා අංශය (Epidemiology Unit of Ministry of Health) මගින් සිදුකරන අතර ව්‍යුහා ලැබෙන තොරතුරු බෝග රෝගය පාලනය ආක්‍රිත සැලැසුම් සකස් කිරීම සහ ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධීකරණය සඳහා පාතික බෝග මර්දන ඒකකය (National Dengue Control Unit) මගින් යොදාගනු ලැබේ. කිට විද්‍යා ආවේක්ෂණය පාතික බෝග මර්දන ඒකකය මගින් සිදු කරන අතර ව්‍යුහා ලැබෙන තොරතුරු ද බෝග වැළැක්වීම සහ පාලන ක්‍රියාකාරකම් සඳහා පාතික බෝග මර්දන ඒකකය මගින් භාවිත කරනු ලැබේ.

බෝචන රෝග පිළිබඳව නිවේදනය, රෝග ආවේක්ෂණයෙහි ක්‍රියාකාර කොටසක් වේ. 1897 සිට ශ්‍රී ලංකාව තුළ බෝචන රෝග පිළිබඳ නිවේදනය නිතිමය අවශ්‍යතාවයි. මෙමෙක දැනුම් දියයුතු රෝග ලැයිස්තුවක් ඇති අතර 1996 සිට බෝග මර්දන ඒකකයෙහි වන රෝචනලින් විකිනි.

දැනුම් දියයුතු බෝචන රෝග ලැයිස්තුවෙහි ඇති සිහාම රෝගකට ප්‍රතිකාර බ්‍රාඩුලෙන සිහාම වෙදා නිලධාරියක විසින්, රෝගය තහවුරු කිරීම සඳහා බලා තොසිට සකයක් ඇත්තේම්, විය පිළිබඳව නිසි අධිකාරියට දැනුම් දියයුතු වේ.

බෝග පිළිබඳව රෝග ආවේක්ෂණ තුම්බනක් වේ.

1. අල්‍යු ආවේක්ෂණය (Passive Surveillance)

බෝග රෝගීන් සාමාන්‍ය ක්‍රියාලාමය තුනින් වාර්තා කරන්නේ මෙම ආවේක්ෂණ ක්‍රියාවලිය මගිනි. මෙහි දී “බෝචන රෝග පිළිබඳ නිවේදනය කාබිපත (H544)”, ප්‍රතිකාර බ්‍රාඩුලෙන වෙදාවරු විසින් (රෝගලේ දී/අනෙකුත් වෙදා සායනයකදී), රෝගීයාගේ ලිපිනය ඇතුළත් අනෙකුත් විස්තර සහිතව පුරවා අදාළ සෞඛ්‍ය වෙදා නිලධාරි (MOH- Medical Officer of Health)

වෙත යවතු ලැබේ.

සියලුම නිවේදන, මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරයක (PHI- Public Health Inspector) වෙත මෙහි දී යොමු කරනු ලැබේ. රෝගීයට බෝග රෝගය ඇතිව තහවුරු කිරීම, අදාළ පරීක්ෂා කිරීම සහ සෙශ්‍රායේ මලුරු මර්දන ක්‍රියාමාර්ග ඔහු මගින් සිදු කරනු ලැබේ.

බෝග උතු ඇති බව තහවුරු කරන ලද සාම රෝගීයක සඳහාම H411a පෝරමය පුරවාගනු ලැබේ. සෞඛ්‍ය වෙදා නිලධාරිතා ඔහුගේ පුදේශයේ බෝග රෝගය ඇතිව තහවුරු කළ රෝගීන් පිළිබඳ සතිපතා වාර්තාවක් (H399/WRCD) (WRCD- Weekly Return of Communicable Diseases), විම සතියට අදාළවන H411a පෝරමයන් සමග දියේතින් සහ මධ්‍යම වසංගත රෝග විද්‍යා අංශයන් වෙත යොමු කරනු ලැබේ.

බෝග රෝගීන් පිළිබඳ තොරතුරු සතිය දත්ත ගෙඩාවක් වසංගත රෝග විද්‍යා අංශයේ පවත්වාගෙන යන අතර අදාළ පාර්ශ්වකරුවන් වෙත සතිපතා වසංගත රෝග වාර්තාව (WER - Weekly Epidemiological Report) සහ කාර්යාලය වසංගත රෝග බ්‍රාඩුලිනය (Quarterly Epidemiological Bulletin) මගින් මෙම තොරතුරු දැනුම්දෙනු ලැබේ.

මෙම ක්‍රියාවලිය පහත රැජු සටහනෙහි සාරාංශගත කර ඇත. (රැජු සටහන-1)

මෙම ක්‍රියාවලිය මගින් සාම බෝග රෝගීයකු විමර්ශනය කර අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබේම තහවුරු කෙරේ.

2. මධ්‍යස්ථාන පුද්ගල ආවේක්ෂණය (Sentinel Site Surveillance)

මෙය ඉක්මනින් ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සඳහා පුර්ව අනතුරු ඇග්‍රැව්මේ පද්ධතියක් ලෙස ක්‍රියා කරයි.

මෙහි දී සිදුවන්හේ බෝග රෝගයෙන් පෙළෙන බවට සැක කෙරෙන රෝගීන්ගේ තොරතුරු, රෝගල් ආකාරන පාලන හෙද

නිලධාරී (ICNO- Infection Control Nursing Officer) විසින් "DenSys" නැමැති පර්ගණක තොරතුරු පද්ධතියට ඇතුළත් කිරීමයි. මෙය තත්ත්‍ය කාලීන (real-time) පද්ධතියකි.

මෙම තොරතුරු සඳහා අදාළ සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරී, අදාළ දිස්ක්‍රික්ක වසංගතවේදී (Regional Epidemiologist), වසංගත රෝග විද්‍යා අංශය, පාතික බෙංග මරුදුන ජීකකයට සහ අනෙකුත් අදාළ පර්ගණකරුවන් හට ප්‍රවේශය ලැබෙන අතර මෙම තොරතුරු බෙංග මරුදුන ත්‍රියාකාරකම් විධීමත් කිරීම සඳහා යොඳුගනු ලැබේ.

බොහෝමයක් මූලික රෝගීල්, සියලුම දිස්ක්‍රික්ක මහ රෝගීල් සහ රීට් ඉහළීන් පිහිටා ඇති සියලුම රෝගීල්වලට අමතරව DenSys පද්ධතියට සමහර සෞඛ්‍යලික රෝගීල් විසින් ද දින්ත ඇතුළත් කරනු ලැබේ.

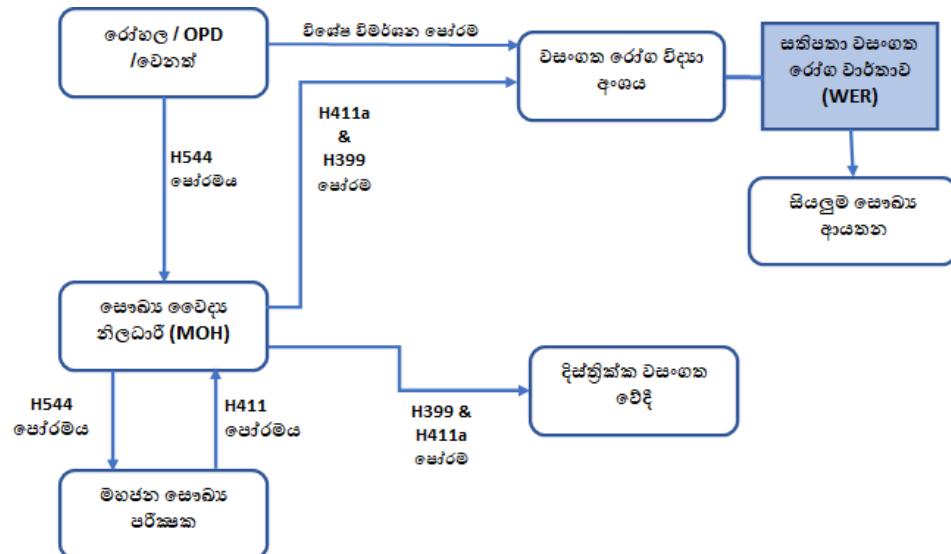
3. විශේෂ ආවේක්ෂණය (Special Surveillance)

විශේෂ ආවේක්ෂණය සියලුම මූලික රෝගීල් සහ රීට් ඉහළීන් පිහිටා ඇති රෝගීල්වලට අමතරව DenSys

මගින් සිදු කරනු ලැබේ. මෙය සියලුම සායනිකව තහවුරු කරන ලද බෙංග රෝගීන් සඳහා සිදුකළ යුතුවන අතර මෙන් අරමුණු වන්නේ කාලයට සමග බෙංග රෝගයේ මූලික ලක්ෂණයන්හි වෙනසක්ම් හඳුනාගැනීමයි.

ජාතික බෙංග මරුදුන ජීකකය මගින් බෙංග රෝග ආවේක්ෂණයට අදාළව සිදුකරන ප්‍රධාන කරුතවය වන්නේ රටේ සියලුම සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරී කොට්ඨාසයන් තුළ බෙංග ප්‍රව්‍යන් නිරීක්ෂණය කිරීම සහ බෙංග රෝගය පාලනය සහ වැළැක්වීම සඳහා කාලෝචිත පියවර ගැනීමයි. මෙය සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ වසංගත රෝග විද්‍යා අංශය, අදාළ දිස්ක්‍රික්ක වසංගතවේදී, සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරී සහ මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක ඇතුළු අනෙකුත් සෞඛ්‍ය කාර්ය මත්ස්‍යිලය සමග සහයෝගයෙන් සිදු කරනු ලැබේ.

(රුස්ප්‍රලටික්ස-1) අම්‍රිය ආවේක්ෂණ ත්‍රියාවලිය

මුදුරුවන් බෙපෑවීමට ලක්වාලීමට කිව නාගෙක සහ මුදුරු ද්‍රේප්‍රතායෝගීන් වැළක්කීමටමදුරු වික්‍රේතික භාවිත කරමු.

මුදුරු කිවයන් බෙපෑවීම වැළක්වමු

ඡලය ඉත් කළ තොගකින් මුදුරු කිවයන් විනාග නිරිම පිළිස සාමාන්‍ය හා භාවිතය සඳහා පෙන්වනු ලබ සඳහන් කිව නාගෙක පැලිබේධානෙක තොගයාරාලය මහින් පියාපදිංචි පහත යදන් මුදුරු වික්‍රේතික හැකිය.

1. බැංශලේ තුරින්ස් සැස්ස්සිස එශ්‍රුජලේන්ස් සිරෝට්ටිස් එහි- H-14
2. බැංශලේ තුරින්ස් සැස්ස්සිස් එශ්‍රුජලේන්ස් එහි- H-14
3. පොල්‌යිම්නයිල්ස් සිරෝට්ටිස් එහි- H-14
4. පොල්‌යිම්නයිල්ස් 10EC (දියර)
5. නොවැලුක්සිලන්
6. එස්- ලෙකෙස්න්

මුදුරු ද්‍රේප්‍රතායෝගීන් වැළක්මූ

මුදුරු ද්‍රේප්‍රතායෝගීන් වැළක්මූ

රුවියලුදුරුව මිනින් බෙඩු ඕවෙරසය මිනියාගේ ස ම හරහා ගැටෙරුව අතුළ විම වැළක්වාලීම සඳහා මදුරු වික්‍රේතික ආලේඛ කිරීම උපකාර චේ. ඒ සඳහා ඔබට පලිබේධානෙක රෝස්ස්ටාර් කායරාලයේ ලියාපදිංචි පහත යදන් මදුරු වික්‍රේතික හැඳුනා කළ හැකිය.

1. එන්ලු බිජුවයිල් අසියටයිල් අමයිනොමොප්ප්‍යායෙනානෙට එමයිනොමොප්ප්‍යායෙනානෙට
2. එන්, එන්-යිජ්‍යාල්-එල-එල්ලාප්පායයිඵ එන්, එන්-යිජ්‍යාල්-එල-එල්ලාප්පායයිඵ
3. එන්, එන්-යිජ්‍යාල්-එල-එල්ලාප්පායයිඵ
4. එන් එන්-යිජ්‍යාල්-එල-එල්ලාප්පායයිඵ

වැඩිවිස්තර සඳහා මදුරු ඔද්‍යා එකක මෙවැනි ඒකක මෙවැනි සංඝිත සෞදිය හා උපලවණ වැඩිහිටි WWW.dengue.health.gov.lk වෙත අයවියට සිටියෙන්න .

බේංගු රෝග අධි ආච්චානම් ස්ථාන හා විසංගත තත්ත්වයන් පූරුෂකරණයට **බේංගු වාහක ආච්චානු කටයුතු**

කිරී විද්‍යායා
චිස් .ලී. දිනුමා
චිස්. පෙරේරා
BSc. Sp Zool
ජාතික බේංගු මරදාන ජීකිකය
සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය

බේංගු රෝගය ශ්‍රී ලංකාව තුළ පතුරුවැනු ලබන්නේ බේංගු රෝග වාහක *Aedes aegypti* සහ *Aedes albopictus* මුදුරු විශේෂ දෙක මගිනි. විභැවින් බේංගු රෝගය පැහැරීම වැළැක්වීම සහ මරදානයනීලා ගොඳාගනු ලබන ක්‍රියාමාර්ග තීරණාය කිරීමෙනිලා බේංගු මුදුරුවැන් ඡිවන ව්‍යුහ හා වැර්යාවන් අධ්‍යයනය ප්‍රධාන වැදගත්කමක් උසුලනු ලබයි.

බේංගු මුදුරුවැන් ඡිවන ව්‍යුහ ඩින්තර, කිරියා, පිලුවා සහ සුනුමුල් මුදුරු අවධිය වශයෙන් ප්‍රධාන කොටස් හතරකින් යුතු වේ. මෙම අවස්ථා හතර අනුරූප සුනුමුල් අවස්ථාව හාරු ඉතිරි අවස්ථාවන් තුනම ජලජ අවස්ථාවන් වේ. ඡිවන ව්‍යුහ සාමාන්‍ය

පරීසරික තත්ත්වයන් යටතේ දින 7-10ත් අතර කාල සීමාවක දී බිත්තර අවස්ථාවේ සිට සුනුමුල් මුදුරු අවස්ථාවට පත්වේ. බේංගු ගැහැණු මුදුරුවැන් ඩින්තර ජලය අඩිංගු හාජානයේ ජල පෘෂ්පයට මදක් ඉහළින් තන වශයෙන් තැහැපත් කරනු ලබන අතර දින දෙකක් අතරුතු ඩින්තරවලින් කිරී අවස්ථාව බිජිවේ. කිරී අවධිය ප්‍රධාන වශයෙන් වර්ධක අවධි හතරකින් සමන්විත වන අතර කිරී අවධිය සාමාන්‍යයෙන් දින 4-5 අතර කාලයක් පවතී. කිරී අවධියන් ව්‍යුහයෙන් පිලුවා අවධිය පැය 24-48 කාල සීමාවක දී සුනුමුල් අවධිය පත්වේ. බේංගු වාහක මුදුරුවැන් පිවත ව්‍යුහ වැඩිම කාලයක් ගතකරනු ලබන මෙම අවධින් තුනම ජලය තුළ ගත කරනු ලබන අවස්ථාවන් වේ. ව්‍යුහයෙන් මිනිනාට පහසුවෙන්ම මේ ජලජ අවස්ථාවන් ඉවත් කරගැනීම තුළින් පහසුවෙන්ම බේංගු රෝග ව්‍යුහයෙන් මේහිලා පූර්ව ක්‍රියාමාර්ග ගතනායි වේ.

වාහක අන්වේෂණ ක්‍රියාවලියේ දී බහුලව හාවත වන්නේ කිරී විද්‍යා සම්ක්ෂණ ක්‍රමවේදය වන අතර පහත සඳහන් ද්‍රැශක

මගින් මදුරු කිට සහත්වයන් නිර්තය කිරීම සිදු කෙරේ.

1. බලුන් දැරූක අගයන්
2. නිවාස දැරූක අගයන්
3. ඩුටෝ දැරූක අගයන්

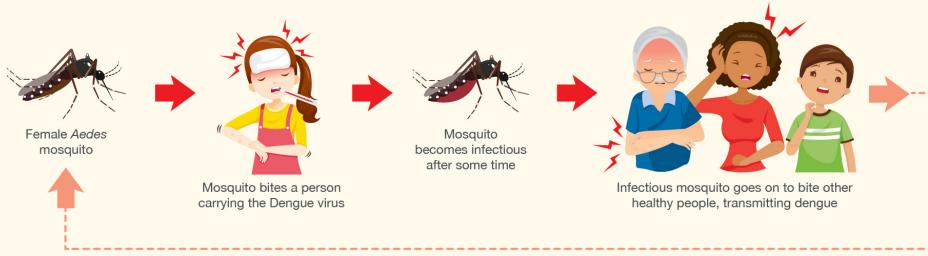
මෙම දැරූක අගයන් සඳහා ඉහළ අගයන් වාර්තාවේ ඉදිරි සති කිහිපය තුළ වීම පුදේශයේ බෙංගු වසංගත තත්ත්වයක් ඇතිවේමට පුරෝකර්නයකි. විහෙකීන්, මෙලෙස දුවයින පුරා සිදුකරනු ලබන කිට විද්‍යා සැකීම්පතා වාර්තා කිහිපින් අදාළ සොයිය වෙදා නිලධාරී කාර්යාල වෙත කොමු කිරීමෙන් පහසුවෙන් මදුරු මර්දන පුරුව ක්‍රියාමාරුග සඳහා යොමු වීම සිදු වේ. බෙංගු වාහක කිට ආවේශන්ය මෙම වසංගත තත්ත්වයන් පුරෝකර්නය සඳහා බෙංගු වාහක ආවේශන්ය වැදගත් කාර්යකාර්යක් ඉටු කරනු ලබයි.

සුහුණු මදුරුවා සාමාන්‍යයෙන් මිල්ල්වල 4ක් 7ක් අතර ගිරිර ප්‍රමාණය යුතු සුදු පැහැ පුල්ලි රාජා සහිත අදුරු පැහැති මදුරුවෙකි. සාමාන්‍ය පාරිසරක තත්ත්ව යටතේ සති 2-4 කාලයක් පිටත් වේ. මදුරු දින්තර හරහා මවගෙන් සුහුණු මදුරුවාට හෝ බෙංගු රෝගය ආසාදිත පුද්ගලයකුගේ රැඹිරාය උරාඩ්ම මහින් හෝ බෙංගු මදුරුවාට බෙංගු වෙටරසය ආසාදනය වන අතර මෙලෙස ආසාදිත බෙංගු ගැහැනුවෙනු මදුරුවෙකි. මෙහෙකීන් විවිධ සැකීම්පතා වාහක නොරුදා ලබයි. පාතික බෙංගු මර්දන ඒකකය, පාතික සොයිය විද්‍යායෙනහා, වෙදා පරේයේෂණයෙන් වැදගත් හා අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් වන අතර බෙංගු වාහක මර්දනය සඳහා අවශ්‍ය තීර්ණාගැනීම සඳහා විද්‍යානුකූල පදනමක් සහිත තොරතුරු ලබයිමේ වැදගත් මුළුණුයකි. පාතික බෙංගු මර්දන ඒකකය, පාතික සොයිය විද්‍යායෙන් වැඩා පාතික පාද්‍යා මහ නගර සහාව හා දිවයින පුරා පවතින පාද්‍යා සොයිය සේවා අධිසක්ෂ කාර්යාල 26 මගින් බෙංගු කිට විද්‍යා ආවේශන්ය කටයුතු සිදු කරනු ලබයි. බෙංගු වාහක ආවේශන්ය මගින් ලබාගන්නා වූ තොරතුරු බෙංගු වසංගත තත්ත්ව පුරෝකර්නයන් හා පෘථිවී වාහක මර්දන කුම්වෙදයන් සඳහා යොමු වීමට අවශ්‍ය මුළුණුයන් සපයනු ලබයි. මෙහි ප්‍රධාන අරමුණු පහත පරිදි වේ.

කිට නිරෝගී පුද්ගලයකට වෙටරසය ආසාදනය වේ. විමෙන්ම සුහුණු ගැහැනු මදුරුවෙකු විසින් වික් රැඹිර වේලක් සම්පූර්ණ කරගැනීම සඳහා පුද්ගලයින් කිහිප දෙනෙකුගෙන් රැඹිරය උරාඩ්ම සිදු කරනු ලබයි. විඛැවින් බෙංගු වාහක සුහුණු මදුරු සකීම්පතා මගින් බෙංගු වාහක සහත්වය පිළිබඳ නිවැරදි අවබෝධයක් ලබාගැනීමටත් සුහුණු මදුරුවෙන්ගේ හැසිරීම් රටා අධ්‍යයනය තුළින් ඒ ඒ පුදේශයේ මදුරුවන් ගැවසෙන ස්ථාන පිළිබඳව නිසි අවබෝධයක් ලබාගැනීම තුළින් සුහුණු මදුරු මර්දනයට උරිත නිසි දුමායනය කුම්වෙදයන් හඳුනාගැනීමටත් උපකරී වේ.

විඛැවින් බෙංගු මදුරුවන් බොට්ට ස්ථාන හා ව්‍යුප්ති ස්ථාන හඳුනාගෙන බෙංගු අධි අවවාහනම් සහ වසංගත තත්ත්වයන් පුරෝකර්නය සඳහා බෙංගු වාහක ආවේශන්ය වැදගත් කාර්යකාර්යක් ඉටු කරනු ලබයි.

බෙංගු වාහක ආවේශන්ය යනු බෙංගු මර්දන කර්තව්‍යයෙන් වැදගත් හා අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් වන අතර බෙංගු වාහක මර්දනය සඳහා අවශ්‍ය තීර්ණාගැනීම සඳහා විද්‍යානුකූල පදනමක් සහිත තොරතුරු ලබයිමේ වැදගත් මුළුණුයකි. පාතික බෙංගු මර්දන ඒකකය, පාතික සොයිය විද්‍යායෙනහා, වෙදා පරේයේෂණයෙන්, කොළඹ මහ නගර සහාව හා දිවයින පුරා පවතින පාද්‍යා සොයිය සේවා අධිසක්ෂ කාර්යාල 26 මගින් බෙංගු කිට විද්‍යා ආවේශන්ය කටයුතු සිදු කරනු ලබයි. බෙංගු වාහක ආවේශන්ය මගින් ලබාගන්නා වූ තොරතුරු බෙංගු වසංගත තත්ත්ව පුරෝකර්නයන් හා පෘථිවී වාහක මර්දන කුම්වෙදයන් සපයනු ලබයි. මෙහි ප්‍රධාන අරමුණු පහත පරිදි වේ.

1. බෙංග වාහක මදුරුවන් බෝව්න ස්ථාන හඳුනාගැනීම සඳහා
2. බෙංග වාහක මදුරු වන්නේ රටාව, හැසිරීම් රටා සහ මදුරු සහන්ව වෙනස්වීම් අධිකයන් සඳහා
3. බෙංග වාහක සහන්ව වැඩිවීම් පදනම් කරගත් බෙංග රෝග වසංගත අධි අව්‍යාහම් තත්ත්ව පුදේශකරිතයන් සඳහා
4. ඒ ඒ පුදේශ සඳහා අව්‍යාහම් ව්‍යුහ මර්දන කුමය තීරණය කිරීම සඳහා

බෙංග වාහක ආවේශන්තා කටයුතු ප්‍රධාන වශයෙන් කාණ්ඩ තුනක් වශයෙන් සිදු කරන ලබයි.

1. Sentinel site surveillance
(මධ්‍යස්ථාන පරීක්ෂාව)
2. Routine surveillance
(මාසික පරීක්ෂාවන්)
3. Spot checks
(ස්ථානීය පරීක්ෂාවන්)

මධ්‍යස්ථාන පරීක්ෂාවේ දී පෙර හඳුනාගන්නා ලද නිශ්චිත පුදේශයක කළක් පුරා රැස් කරන ලද කිරී විද්‍යාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණයට ලක් කොට කාලානුරූපීයව වාහක සහන්ව, වාහක හැසිරීම් රටා උච්චාවනයන්, වාහක මර්දනය සඳහා හාවිත කරන මදුරු ස්ථාන හා සංවේදිතයාවන්/ප්‍රතිරෝධතාවන් මධ්‍යස්ථාන පරීක්ෂාවේ දී විශ්ලේෂණයට ලක් කෙරේ.

මාසික පරීක්ෂාවන්වල දී හඳුනාගත් බෙංග අධි අව්‍යාහම් පුදේශයක මාසිකව සිදු

කරනු ලබන ආවේශන්තා ත්‍රිකාවලියයි. මෙහි දී හාවිත වන ආවේශන්තා කුමය වන්නේ කිරී විද්‍යා සම්ක්ෂණ හා පිළිවී සම්ක්ෂණ වේ. මෙමත් කාලානුරූපීයව අභ්‍ය පුදේශයෙහි මදුරුවන් බෝව්න ස්ථාන වෙනස්වන ආකාරය, බෙංග අධි අව්‍යාහම් පුදේශ හා සුදුසු වාහක මර්දන කුමවේදයන් නිගමනය කිරීමේ හැකියාව ලැබේ.

ස්ථානීය පරීක්ෂාවන් මගින් අධි අව්‍යාහම් පුදේශයක (බෙංග වසංගතය පැතිර යන පුදේශ, බෙංග රෝගීන් ගැවසෙන ලද පුදේශ, පාසල්/රෝහල්/ඇගමික ස්ථාන ආදි ආයතන, බෙංග රෝගීන් වාර්තා වන නව පුදේශ, බෙංග වාහක මදුරු වන්නේ පුදේශකර පාරිසරික සාධක සහිත පුදේශ, හාවිත කරනු ලබන වාහක මර්දන කුම තක්සේරු කිරීමට අවශ්‍ය ස්ථාන) සිදු කරනු ලබන ආවේශන්තා කටයුතු වේ. කිරී විද්‍යා සම්ක්ෂණ, සුදුසුල් මදුරු සම්ක්ෂණ, පෙළව සව්‍යලාතා පරීක්ෂණ යන කුමවේදයන් ස්ථානීය පරීක්ෂාවක දී සිදුකරනු ලැබයි.

ජාතික බෙංග මර්දන ඒකකය මගින් මෙම ආවේශන්තා කටයුතු පාදේශීයව සිදුකිරීම සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණීක සහය හා ප්‍රතිපාදන සපයනු ලබන අතර නිසි සැලසුම් සහයත කුමවේදයක් හාවිත කරමින් දිවයින පුරා සිදුවනු ලැබයි.

අවකාශ ඉසීම (Space Spraying)

අවකාශ ඉසීම යනු කුමක් දී? පොදු වහරේ දුමායනය නම්න් තඳුන්වන්නේ මෙම වාහන පාලන කුමවේදයයි.

අවකාශ ඉසීම යනු වැඩිහිටි කෘෂින් විනාශ කිරීම සඳහා කෘෂිනාශක දියර මේලක් ලෙස විෂ්මහන් ප්‍රදේශයකට විසුරවා හරිමයි. මෙහි පරමාර්ථය වන්නේ පිශාමින කෘෂින් පැලිබේදිකයන් සහ වාහකයන්ගේ ගහනය වේගයෙන් අඩු කිරීමයි. විමර්ශන් කෘෂින් මගින් බෝවන රෝග සම්ප්‍රේෂණ වනු අඩු කිරීම හෝ බාධා කිරීම සිදුවේ. මහජන සෞඛ්‍යට බලපාන රෝග වාහකයන් අතර, වඩාත් වැදුගත් වන්නේ මුදුරුවන්, ගෙමස්සන්, වැලි මැස්සන් සහ වෙනත් ද්‍රූෂ්ට කරන මැස්සන් ය.

කිට විද්‍යාලු

විම්.ඩී. සකුන්තාලා පාහකි
BSc. Sp (Hons) Zool
MSc (Medical Entomology
and applied parasitology)
ජාතික බෝග මරුදාන එකකය
සේවක අමාත්‍යාංශය

මෙයින් සමහරක් විශේෂ අවකාශ ඉසීම මගින් පාලනය සඳහා ඉලක්ක කළ හැකිය.

අවකාශ ඉසීමෙන් අඩංගු කෘෂිකාංගක වර්ග පිශාසර කරන කෘෂින් වෙත ප්‍රතිච්‍රිත සඳහා අදාළ පුද්ගලයේ වාතනයේ ප්‍රමාණවත් තරම් කුලයක් පවතින කුඩා ඩිලින් ($<30 \mu\text{m}$ VMD-පරිමාව මධ්‍ය විෂ්කම්භය) ලෙස නිෂ්පාදනය කිරීම අවශ්‍ය වේ. අවකාශ ප්‍රතිකාරයක් මගින් කෘෂි නාංගක අඩු මාරුවක් යෙදෙන අතර විය පර්සරය තුළ අවශේෂ බලපෑමක් (residual effect) ඇති නොකරයි. පර්සරය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා මෙය වැදගත් සාධකයකි, විශේෂයෙන් කෘෂි පරාගත්තයෙන්ට අභිතකර බලපෑමක් ඇතිවිම වළක්වාගැනීම්. ව්‍යුහමන් විශේෂයෙන් තියාකාරීවන මදුරුවන් පාලනය කිරීම සඳහා අවකාශ ඉසීම ඒකාබද්ධ වාහක කළමනාකරණය (Integrated vector management) වැදගත් අංශයකි.

අවකාශ ඉසීම නාප දුමකරණය හා ශේෂ දුමකරණය ලෙස පහත පරිදි වර්ගීකරණය කළ හැකි වේ.

නාප දුමකරණය (Thermal Fogging)

නාප දුමකරණය (Thermal Fogging) සඳහා භාවිත කරන කෘෂිකාංගක උවකය තනු කර ඇති අතර විය සාමාන්‍යයෙන් කාබනික ප්‍රාවක මත පදනම් වේ (Oil Based). විශේෂයෙන් ඩීසල් හා භූමිගෙල්. කෘෂිකාංගක ඉසීනය මගින් තිපුදුවෙන උත්තුස්ථි වායුධාරා මගින් කාබනික වාහකයේ දුස්සාවිතාවය අඩු කිරීම සහ වාෂ්ප බවට පත් කිරීම සිදු වේ. විය තුන්සියෙන් (Nozzle) පිටවන විට වාෂ්ප සිසිල් වාතය සමඟ ගැටී සැකිහාවනය වී සුදු පැහැරී වලාකුලක් මෙන් දුමක් සාදයි.

තාප දුමකරණයේ වාසි හා අවාසි පහත පරිදි වේ.

වාසි

- පහසුවෙන් පෙනෙන මේලුම නිසා විසුරුවා හැරම හා විනිවිද ගාම පහසුවෙන් තිරික්ෂණය කළ හැකිය.
- ගැටළුව සම්බන්ධයෙන් ගමක් කර ඇති බව මිනිසුන්ට දැකිය හැකි බැවින් සමඟ තත්ත්වයන් තුළ තොදු මහජන සම්බන්ධතාවයක් ඇති කරගැනීම සඳහා ඉච්චල් වේ.
- කෘමිනාශකයේ ක්‍රියාකාරී අමුලව්‍ය (Active Ingredients) අඩු සාන්දුන්‍යයක් අධිංග වීම නිසා කෘමි නාශක සඳහා තිරාවරණය වීම අඩු වේ.

අවාසි

- කාබනික ප්‍රාවිත විශාල ප්‍රමාණයක් කෘමිනාශකයේ තනුක කාරකයක් ලෙස භාවිතා කරන අතර වම්ගින් දුර්ගන්ධයක් ඇතිවිය හැකි අතර පැල්ලම් ද ඇති වේ.
- තනුක (ඩිසල් / තුම්පෙල්) හා ඉසින යෙදුම් ඉහළ පිරිවැයකින් දුක්ත වීම.
- තිවැසියක් ජනෙල් හා දෙළර්වල් වැසිමෙන් තිවෙස්වලට මේලුම විනිවිද ගාමට විරෝධ හැකිය.
- යහේතු හා ප්‍රාවිත ඉතා ඉහළ උප්ත්‍රණව්‍යකර තිරාවරණය වීම නිසා තිනිගැනීමේ හැකියාවක් පවතී.

ඉතා අඩු පරිමා (ප්‍රේ) එරෝෂොල් (ශේෂ දුමකරණය) දුමකරණය

දුමායනය සැදෙන්නේ ඉසින මිශ්‍රණය ගාන්ත්‍රිකව කුඩා ජල බිඳිත බවට පත්වෙමෙනි. විවෙක බිඳෙන්නේ අධි පිළින තුන්ඩ් නරභා ගමන් තිරිමෙන් හෝ ඉහළ ප්‍රවේශයක් සහිත වාතය හරහා මත්දාගාම් මිශ්‍රණය ගමන් කිරීමෙනි. ඉසින ජල බිඳිත බාහිර තාපයකින් තොරව ජනනය වේ.

ඉතා අඩු පරිමා (ප්‍රේ) එරෝෂොල් (ශේෂ දුමකරණය) දුමකරණය වාසි හා අවාසි පහත පරිදි වේ.

වාසි

- අඩු තනුක ප්‍රමාණයක් භාවිතා කරන බැවින් යෙදුම් පිරිවැය අඩු වේ.
- ජලය මත පැදනම් වූ සහ ජලය තනුක කළ සංයෝග භාවිත කළ හැකිය. අඩු ගිහි උපද්‍රව සහ පරිසර හිතකාම් වේ.
- අඩු ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණයක් යොදාන නිසා යෙදුම වඩාත් කාර්යක්ෂම වේ.
- ව්‍යුහාකුල් දුමාරුයක් නොමැති බැවින් ගමනාගමන අනුතුරක් නොමැත.

අවාසි

- දුමාරුය තිරික්ෂණය කිරීම අපහසුය.
- කාර්යක්ෂම දුමායනයක් සඳහා යහේතු නිතර කුමාංකනය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වන අතර ඒ සඳහා ඉහළ තාක්ෂණික දැනුමක් අවශ්‍ය වේ.

ඩීංගු මර්ධනයේ දී අවකාශ ඉසීම සඳහා භාවිතා කරන රසායනික ද්‍රව්‍ය

ඡිරගෝපෝස්පැට්‍රේ(Organophosphate) හා පයිටෙර්ත්‍රොයිඩ්(Pyrethroid) කාන්ඩ්‍රයට අයන් කෘමි නාශක වර්ග ලෝක සෞදිය සංවිධානය මගින් තිර්දේශ කොට ඇති අතර පහත සඳහන් කෘමිනාශක වර්ග ශ්‍රී ලංකාව තුළ භාවිත කරනු ලබයි.

ශී-වෙට්‍රාමේත්‍රින් 4% - සයිලෝනොත්‍රින් 12% තිවෙස් තුළ හා තිවාස ආසන්නයේ බාහිර

පුදේශය

සයිනොහුත්තින් 5%

මැලතියන් 95% - නිවාස ආසන්නයේ
බාහිර පුදේශය සඳහා පමණ

බෝංගු මර්දනය සඳහා අවකාශ ඉසීමේ වැඳගත්කම

බෝංගු රෝගය බේරු වීම සඳහා සැමරිටම බෝංගු වෙටරසය ආසාදිත සූජුම්ල් ගැහැණු *Aedes aegypti* හේ *Aedes albopictus* මුදුරුවක පුද්ගලයකට ද්‍රීම කළ යුතුය. එහෙම ගමිනිසි පුදේශයක් තුළ බෝංගු රෝගය ව්‍යුප්ත වන්නේ නම් වීම පුදේශය තුළ බෝංගු වෙටරසය ආසාදිත ගැහැණු *Aedes* මුදුරුවන් සිටිය යුතු වේ. මෙටැනි අවස්ථාවක දී රෝග ව්‍යුප්තිය කඩින්මේ පාලනය කිරීම සඳහා සිදු කළ යුතු වන්නේ වැඩිහිටි බෝංගු මුදුරු ගහනය අඩු කිරීමය. ඒ සඳහා සූජුස් කුමාරු ව්‍යුත් වැඩිහිටි පාලනය ව්‍යුත් වැඩිහිටි සිදු කළ යුතු වේ.

රෝගීයකු වාර්තා වන නිවෙසේ හේ නිවෙසේ කීපයක පොකුර වටකරමින් අරය 200m පුදේශයක් තුළ පවතින නිවෙසේ තුළ නිවාස ආසන්නයේ බාහිර පුදේශය හා අනුසන්නර පුදේශ ආවරණය වන පරිදි දුමායනය සිදුකළ යුතුය. විඛැවීන් නිවැසීයන්ගේ යුතුකම විය යුත්තේ දුමායනය සිදුකරන අවස්ථාවේ දී ලෙර ජනෙල් තොදින් හැර දුම ඇතුළු වූ පසු ලෙර ජනෙල් මිනිත්තු 30ක කාලයක් වසා තැබේමයි. වම කාලය තුළ නිවැසීයන් විසින් සෞඛ්‍ය අංශ උපදෙස් පිළිපැදිය යුතුය. මෙහි දී සේවය අංශයන්හි කාර්යාලය වන්නේ මෙම අවකාශ ඉසීම සිදු කරන්නේ කොහොද? කිවචුද? කෙසේද? යහ්න නිසි විද්‍යාත්මක පදනමකින් තීරණය කිරීමයි.

දුමායනය, බෝංගු රෝගය මර්දනයට නිතර හාවිතයට ගතහැකි සාර්ථක කුමායක් තොවන අතර මදුරුවහ් බේරුවන ස්ථාන විවෙකම පවත්වාගතිම් දුමායනය පමණක් සිදු කිරීමෙන් බෝංගු රෝගය මර්දනය කළ තොහැකි බව අවධානයට ලක්විය යුතුය. වන්ම් බෝංගු වසංගත තත්ත්ව කඩින්මේ පාලනය සඳහා අනිකුත් වාහක පාලන කුම සමඟ අවකාශය ඉසීම සිදු කළ යුතු වේ.

අවකාශය ඉසීමට ගෙවුණුයන්හා රසකායික දුව්‍ය හාවිතය නියමිත කුමලේදෙන්ට අනුකූලව සිදු තොවුනෙන් හේ මහජනය විසින් අනවශ්‍ය පරිදි මදුරු මර්දනය සඳහා පවතින රසකායික දුව්‍ය හාවිතා කළහැන් මදුරුවන් විසින් අප හාවිතා කරන රසකායන දුව්‍ය සඳහා ප්‍රතිරෝධීතාවය වර්ධනය කරගත හැකි වේ. වමගින් වසංගත තත්ත්ව පාලනය අපහසු විය හැකිය.

නවතමු කීංගු දැන් !

සත්‍යාකාර විනාඩි 30 ක් යොදුන්න...

- ආච්‍රිත මාත්‍රා පිළි මින්මති විශේෂ / තළ එම් / රුව එම්
- රුව රැක් තරත බිජෝල් / තාරත / බාලදේ
- රක්ෂි තාත තට්ටාත / ටොඩූලු
- ඉව්‍යුතු වියර
- මල් යෝඩීම් / මල් බිජෝල් සහ තබා අයි තසි
- ඉව්‍යුතු රිත් / බිජෝල් / කිරි රිටිරි / මිදුරු බිජෝල්
- ටොල් කුවු / තියලු තැකිලි යෝඩීම්
- වැකි ආච්‍රිත / ටොලුත්සිල් / ඉටි මාත්‍රා
- අච්‍රිත එම් වැකි රිටිල් / මින්මති තාතු
- මාත්‍රාත්‍රිත විලා සහ තට්ටුවූ විලා රුවදාන වැකි රුව
- තාච්‍රිත මාත්‍රාත්‍රිත විශේෂිකිල් සහ වැකිකිල් උරාග
- ශේකරණයද / ව්‍යුශ්‍යාක්‍රියාකාරීන් රුව රුවදාන තසි
- තුරුත් කුළුත් රුව / තැම් තබා අයි තාරත
- රැක් රධිත / රුව එක් රැකිවන කාන කළන්
- කැපු උන් පුරුෂ
- ටො අතර රුව රුවදාන විශේෂිත මල් රැල

නිර්තුරුව ලිඛිත නිවිස, පාසල සහ යෝඩා ස්ථානය
මදුරුවන්ගෙන් නොව පිරිනිලුව තබාගන්න

රාජිත රැඩිංඩු මුදුන එකකය
සොඩි යොඩා හා දැඩිඩා සෞඛ්‍ය අධ්‍යක්ෂකය
ප්‍රාධාන: +94 11-2368416 ප්‍රාන්ත: +94 11-2369893
ඊමේල්: ndcu2010@yahoo.com ප්‍රාන්ත වෙළිඳුව: www.dengue.health.gov.lk

රකායනික කම්මි නායුකා ප්‍රතිරෝධතාවය

විශේෂ ගුණීය
සෞඛ්‍ය ක්‍රියා විද්‍යා නිපුණී
රාජිත කුලුප්පූරාරච්චි
පාරිඛ ඩීංඩු එකකය
සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය

මානව ශිෂ්ටවාරය වික් කඩුමක් පසු කරමින් ගේ යුගය ගෙවන් දැඩිම් යුගයෙන් කැපිකරුම්ක යුගයට අවස්ථා විය. කැපි යුගයේ මුළුක අවස්ථාව වූ ජලය සොය ආ මානවය යුප්පී-ටියුප්ස්, නයිල්, තොටුප්පේන් භාඳී ගෙනා ආණුක්‍රම ජනාවාස ඉදිකරමින් පදිංචි වීම ආරම්භ කළේය. මිනිසාගේ මෙම කැපි ආර්ථික අනිලුප්යන් මුද්‍රාපත් තීර්ම සඳහා ඔහුගේ සහායට පැමිණී කම්මින් පරාගතය මගින් කැපි අස්වීන්හා ඉහළ නායුවීම උදෙසා ඇනුපමේය සහයක් ලබාදුන් නමුත් මෙම සහයට හිලවු වශයෙන් වරෙක විලෙපිකයකු (Pest) ලෙස පැමිණා මිනිසාගේ කැපි අස්වීන්හාන් 10%කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් ආහාරයට ගනිමින්ද, තවත් වරෙක ව්‍යුහයකු (Vector) ලෙස රෝග සම්පූෂ්ණය කරමින් ද මිනිසා රෝගිකයු කර සතුරුකාගේ ඇමිකාව ද රුග දක්වනු ලබයි.

මානව ශිෂ්ටවාරයේ පැවති සියලු යුතු සටහන් වල බිජිපුණු බව අනිඛවමින්, මිනිසා හා

මුළු කාම් ගහනයෙන් 0.5%ක් තරම් සුඩා ප්‍රතිශතයක් වූ මෙම විගෝෂක හා ව්‍යුහක කාම් විශේෂ සමග පවතින නොනවතින අරගලය, සියලු බොටින රෝගවලින් 17%ක්ම ව්‍යුහක රෝග වීමෙන් පසක් වේ. සංඛ්‍යාත්මකව, වසරකට මැලේරුය රෝගය මගින් මිනින් පිවිත ලක්ෂ 07 සිට මිලියන 2.5 දක්වා ද කහ උන (Yellow fever) රෝගයෙන් පිවිත 30,000ක් පමණ ද පිවිත 22,000ක් පමණ බේංඟ රෝගයෙන් ද පැපනිස් ව්‍යුහ්සප්පලයිස් මගින් පිවිත 15,000 පමණ ද බිලුත්තිම් පවතින අතර බොල්ප බිලුයන ගණනින් විනාශ කරමින් අතිත කාම් යුගයේ සිට 21වන සියවස වන අද දක්වාම මෙම අරගලය නොනවති පවති.

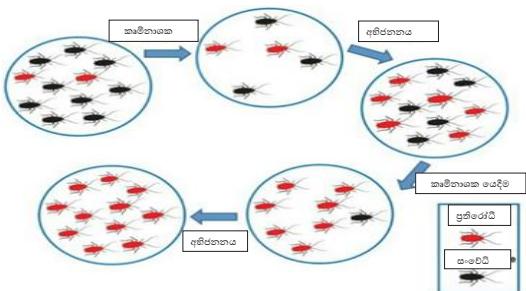
19වන සියවස ආරම්භයේ සිටම මිනිසා විශින් තම පැවතින්ම උදෙසා ව්‍යුහ්සය තබාගනු ලබූ ප්‍රධාන ආයුධය ලෙස රසායනික කාම් නාශක තදන්වනු ලබයි භාජින් අතර මිනිසා විශින් වසරකට වොන් මිලියන 2.5ක් තරම් වූ කාම්නාශක ප්‍රමාණයක් සඳහා බොල්ප බිලුයන 100ක් තරම් මුදලක් ඇද දක්වාම වැයකරන ලබයි.

1. ඔර්ගනෝක්ලෝරින් (Organochlorine)
2. ඔර්ගනෝලොස්පෝට් (Organophosphate)
3. කාර්බමෝට් (Carbamate)
4. පෘත්‍රත්‍රෝස්ඩ් (Pyrethroid)

යහ ප්‍රධාන කාම්චි භතරක් යටතේ වර්ග කරනු ලබන මෙම කාම් රසායනික උව්‍ය කාම් හෝග කාම්න්ගෙන් ආරක්ෂා කිරීම උදෙසා ද මහජනතාව වසංගත රෝග වැනින් ආරක්ෂා කිරීම උදෙසා ද කාම් මර්ධනයේ ද හාවතා කරනු ලබයි.

මැලේරුය රෝගය සඳහා 1930 දැකකිරී දී ඇශේ කාම් නාශකයක් ලෙස නිවාස තුළට එසීම සඳහා යොලාගනු ලැබූ ඔර්ගනෝක් ක්ලෝරින් කාම්චියට අයත් D.D.T. නම් කාම් නාශකය පත්‍රහ දැකක අග දක්වාම මැලේරුය රෝගය බේෂ කරන An. Culicifacies රෝග ව්‍යුහක මුදුරුවාට විරෝධීව සාර්ථකව පාවතිනි කරන ලද නමුත් පත්‍රහ දැකක අග හාගය වන විට මුදුරුවන් වැයට ප්‍රතිරෝධීතයක් දැක්වීමට පටන්ගන්නා ලද බැවින්, ඉන් පසුව ආදේශකයක් ලෙස ඔර්ගනෝලොස්පෝට්

කාම්හැකයක ප්‍රතිරෝධීතාවය බලපෑම

කාම්චියෙන් මැලේරින් නම් කාම් නාශකය හැර දැකයේ සිට නිවාස තුළ සිටින මුදුරුවන් විනාශ කිරීම සඳහා යොලාගන්නා ලදී.

1980 දැකක මැද හාගය වහන්ව මැලේරින් සඳහා ද ප්‍රතිරෝධීතාවයක් ව්‍යුහකය දක්වානු ලද බැවින් 1990 දැකක මුල් හාගයේ සිට මැලේරින් වෙනුවට ප්‍රතිරෝධීතාවය කාම්චියට අයත් කාම් නාශක කිහිපයක් වරින් වර (Rotational Spraying) සිරුගන් යොස්පෝට් කාම්චියෙන් කාම් නාශක වර්ග සමග හාවත් කරන ලදී.

මෙය මුදුරුවන්ගේ ප්‍රතිරෝධීතාවය අවම කිරීමට සමන් වූ අතර මැලේරුය රෝගය ශ්‍රී ලංකාවන් තුරන් කිරීම මෙම ක්‍රියාවලියන් සමග වේගවත් වීම ආරම්භ වය. නමුත් සමහර මුදුරු විශේෂ ඇද වන විට ප්‍රතිරෝධීතාවය විරෝගේ කාම්නාශක සඳහා ද ප්‍රතිරෝධීතාවය ගොඩනැගැනීමට සමන්ව සිටි.

ප්‍රතිරෝධීතාවය ලෙස විද්‍යුත්මකව හඳුවන්හේ තුළමක්ද? කාම්නාශක මෙහරම් වේගවත් ලෙස ප්‍රතිරෝධීතාවය ගොඩනැගැනීන් කෙසේද?

අම් කාම්නාශකයක නියමිත මාත්‍රාවකට යම් ගහනයක ප්‍රතිරෝධීතාවයක් (Susceptible) දක්වනු ලබන විට (මියෙන්) වීම ගහනයේ වීම තත්ත්ව යටතේ, වීම විශේෂයේ අහඹු පිවින් ප්‍රමාණයක් (ඉතා සුඩා) ඉහත කාම්නාශකයේ වීම මාත්‍රාවට සිරුයන්තුවීමේ හැකියාවක් ඇතිකරුණෙන් ප්‍රතිරෝධීතාවය (Resistance) ලෙස හඳුවනු ලබයි.

මෙසේ වීම ගහනයේ යම් පිවින් සුම්ඩයක් ප්‍රතිරෝධීතාවයක් දක්වීම තේතුවත් වීම ගහනයේ සංවේදී පිවින් (කාම්නාශක) කාලයන්

සමග විනාග වී ප්‍රතිරෝධී ජ්‍යෙෂ්ඨගේ වර්ධනයක් විම ගහනය තුළ සිදුවී අවසානයදී දී තුම තුමයෙන් පූර්ණ වශයෙන් ප්‍රතිරෝධී ගහනයක් බවට පත් වේ.

ප්‍රතිරෝධීතාවය ජ්‍යෙෂ්ඨ ගේරය තුළ සිදුවන වෙනස්වීමක්න්, විනම් පෙළව විද්‍යුත්වීමකට ද ගහනයේ යම් සාමාන්‍යකාශයෙන් ගේරය තුළ සිදුවන ජාත වෙනස් විමක්න්, විනම් ජාත විද්‍යුත්වීමකට ද පාර්සික සාධක මත ද සමහර විවෙක ප්‍රතිරෝධී ජාත සහිත ජ්‍යෙෂ්ඨයෙන් සංවර්තනය තිකා ද මිනිස් ත්‍රියකාරකම් විනම් මිනිකා විසින් වෙනත් භාණ්ඩ සමග ප්‍රතිරෝධීත්වය ඇති ජ්‍යෙෂ්ඨ ප්‍රවාහනය නිර්ම ද ආදී නොයෙකුත් සාධක මත ද්ව්‍යාභික වර්ත්තයට යටත් වූ ඉතා කුමානුකුලට සිදුවන ත්‍රියවලියයි.

මිනිකා ඇතුළුව වෙනත් පැමිට්ටෙවෑන් සමග සැකස්මේ දී කෘමින්ගේ ආයුෂ ප්‍රමාණය කෙරී විම (short generation), බිත්තර මින් විරෝගය බේ කරන්වීට වර්කට බිත්තර වැඩි ප්‍රමාණයක් දැමීමෙන් වැඩි ජ්‍යෙන් ප්‍රමාණයක් විකවර ඩිනි නිර්මට හැකි විම (fecundity) ආදී සාධක මින් ප්‍රතිරෝධීතාව ගහනය තුළ වර්ධනයට මුද්‍රා විම කෘමින් හට ලැබේ ඇති සුවිශේෂ වර්පකාදයක් ලෙස භැඳීන්විය හැක.

ප්‍රතිරෝධීතාවය දක්වන ජ්‍යෙන්ගේ ප්‍රතිරෝධීත්වය දක්වා ලබන ජාතය ප්‍රමුඛ විම හා විවිධීත්වයෙන් පුළුව විමද ප්‍රතිරෝධීතාවය වේගවත් නිර්ම සැදා ඉවහා දී වී ඇත. ප්‍රතිරෝධීතාවය සහිත ජ්‍යෙන් පර්සරයේ විශේෂ පැවති මුළු ත්‍රියවලියම ප්‍රතිවරුද්ද අතර හැරවීම සිදු කරනු ලබන අතර විම ජ්‍යෙන් හට ඇති පාර්සරක හා අනිඩුන් සාධකවලට පිරෝස්තුදීමේ හැකියාව ප්‍රතිරෝධී ත්‍රියවලියෙන් සාර්ථක හාවයට ඉවහා දී වී ඇත.

කෘමින් අතර රසායනික කෘමිනාභක සැදා ප්‍රතිරෝධීතාවයක් දක්වීම මුළුමතින්ම මධ්‍ය පැවතීම්වීම අතිශය අනිරු කාර්යයක් වන අතර

ක්‍රියාකාලීන වාහක පාලන කුම (integrated vector management) මගින් ප්‍රතිරෝධීතාව හැකිතාක් පමා කිරීමට ලේඛනයේ බොහෝ රටවල් උත්සාහ දරනු ලබයි. වෙනස් ආකාරයෙන් ත්‍රියත්මක වන (different mode of actions) කෘමිනාභක වර්න් වර වෙනස් කරමින් භාවිත කිරීම, බැක්ටීරියාවන් (Bti), නොමලෝජිඩාවන් වැනි පෙළව පාලන තුම ත්‍රියත්මක කිරීම, ගෝර්මෝන් සහිත කෘම භාභක (Insect growth regulators) ආදිය ප්‍රතිරෝධීතාව අවම කිරීම සැදා භාවිත කළහැක සාර්ථක උපක්‍රම ලෙස හැඳින්වීය හැක.

පළුබෙළු භාභක ගේරස්ට්ට්‍රා කාර්යාලය සමග වික්ව කෘමිකරුම දෙපාර්තමේන්තුව, සොඩ දෙපාර්තමේන්තුව, වෛද්‍ය පාර්යේෂණ ආයතනය, ජාතික බේංඩ මරුදාන ජ්‍යෙෂ්ඨය, මැලෙරුගා මරුදාන ව්‍යාපාරය ආදී ආයතනවල හිට්ව්‍යා ආයුවල අඩංගු පැරැයේෂණ හා මිනි සම්පාදනය වැනි ත්‍රියවලි මිනින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ කෘම භාභක භාවිත නිර්ම සැදා කටයුතු කරනු ලබයි.

අප විසින් තිබේ භාවිත කරන මදුර කොසිල්, මදුර විකර්ශක වැනි දී සිටි මහජන සොඩ ශේෂුවෙන් කෘම මරුදානයේ දී භාවිතාකරනු ලබන කාලී භාභක ව්‍යාග සියල්ල, ලේඛ සොඩ සාධිතාව වසර ගණනාවක් මුළුල්ලේ මිනිකාට හා වෙනත් සැනුවට මෙන්ම පර්සරයට ද සිදුවන බලපෑම පැලුඩාව අධ්‍යයනය කර නිර්දේශ කරන ද කෘමිනාභක වේ. ශ්‍රී ලංකාවට ආයතනය නිර්මට අනුමැති බැඳුදීමට පෙර ද වසර තෙක්කට අධික කාලයක් නිස්සේ ශ්‍රී ලංකාව තුළ සිදුකරන අධ්‍යයනයක් පැවු පාලනක් මෙම කෘමිනාභක මහජන භාවිතය සැදා මුද්‍රාහරුනු ලැබේ.

අප විසින් තිබය අවට මෙන්ම පර්සරයේ ද මදුරධීන් හා වෙනත් කෘමින් බේවන ස්ථාන ඇති තොටින සේ කටයුතු නිර්ම මිනිකාගේ සොඩයට හිටකර වින්නා ශේෂ විමන් කෘමිනාභක මිනින් සිදු වන්නාව පාර්සරක ගැටුව සැදා ද පිළියමක් බොගත හැකි වේ.

බෙංගු රෝගය

නිවැරදිව විනිශ්චය කරන්නේ කෙසේ දු?

විශේෂයු පෙළුද
(පළමු රෝග)
කොළඹමාර් ප්‍රතාත්මක
MBBS, DCH, MD(Paed),
MRCP(UK), MRCPCH(UK),
FRCP(Lond)
බෙංගු සහ බෙංගු
රක්තපත්‍ර උණ කායනික
කළුවනාකරණ
මධ්‍යස්ථානය - මේගලුව

බෙංගු රෝගය ලංකාවේ මූලින්ම වාර්තාවියේ 60 දැකකදේ මූල් භාගයේ ය. 1989 වර්ෂය වහාවිට ඩෙංජ රෝගය ලංකාවේ විසංගත තත්ත්වයක් දක්වා සීඛුයෙන් වර්ධනය විය. විනිදී රෝගීන් විසි දෙනෙකු පිටිතක්ෂයට පත්වූ අතර මරණ අනුඛාතය රෝගී සංඛ්‍යාවෙන් 10%ක් පමණු ඉහළ අගයක් විය. ඉත් පසුව 2009 වර්ෂය වහ තෙක් රෝගීන් වැඩිවෙළින් පැවති අතර 2009 දී විය නැවතන් සීඛුයෙන් වර්ධනය විය.

මෙත කාලයේ දී බෙංගු අධි විසංගතයක් බවට පත්වූ වර්ෂය ලෙස ද 2009 වර්ෂය පෙන්වාදිය හැකිය. විනිදී රෝගීන් 35,000ක් වාර්තා වූ අතර රෝගීන් 346 දෙනකු මියුකියන.

විය අනුපාතයක් වශයෙන් ගත් කළ 1%ක් වැනි ප්‍රමාණයකි. මෙම මරණු අනුපාතය ප්‍රමාණය විවෘත වනවිට දැන ගණයකින් පහත වැරේනි. එහෙම 1% සිට 0.1% දක්වා පහත වැරේනි. මෙයට බලපෑ ප්‍රධාන හෝතුව වූයේ මෙරට බෝංග සඳහා ප්‍රතිකාර කරන වෙදෙසටහෝගේ දැනුම සහ අවබෝධිය ඉහළ යාමයි. මෙහි දී හඳුනාගත් වික් ප්‍රධාන කාර්යයක් වූයේ බෝංග රෝග නිවැරදිව විනිශ්චය කරගැනීමයි. මෙම උපියෙන් සාකච්ඡා කිරීමට බලාපාරෙන්තු වන්නේ ද ඒ සිළුබාව ය.

කාලයක පටින් බෝංග රෝග විනිශ්චය කරගැනීමේ විවිධ තුළ පවතී. විය කම්න් කළට වෙනස් වූ අතර 2020 වනවිට අපට තිබෙන දැනුම සහ පහසුකම් අනුව අව්‍යාප්‍ය සිදුකාලයෙන්ම පිළිගන්න ප්‍රථම බෝංග රෝග විනිශ්චයේ දී විභාග්ම මුළුගැනීම් ගන්නා පරික්ෂණය වන්නේ dengue Rapid antigen test වෙනම නැත්තම් dengue NS1 antigen test නැත්තම් රැකිරීම පරික්ෂාව බව. අප බෝංග රෝග විනිශ්චය කිරීමෙන් බලාපාරෙන්තු වන්නේ අදාළ රෝගියාට සම්පූර්ණයෙන්ම සුවපත් කිරීම සහ මරණයෙන් වළුක්වාගැනීමය. ඒ සඳහා ඉතාමත් වැදගත් වන්නේ රෝග ක්‍රේතිය හඳුනාගතීමයි.

මේ සඳහා dengue rapid antigen test තරම් හොඳ පරික්ෂණයක් තවත් නැත. මෙහි දී සිදු කරන්නේ රෝගියාගේ රැකිරීම බෝංග විනිශ්චයක් වැනි සුව ප්‍රමාණයක් අරගෙන තුළු තුළු test strip වික් මතට දාමා විනාඩි විසිසකින් පමණ විය තිරික්ෂණය කර ඒ ලැබෙන ප්‍රතිල්ල අනුව රෝග නිර්මාණ කිරීමයි. මේ සඳහා හොඳ ප්‍රමිතයකින් යුත් පරික්ෂණ කරිම ගොඳාගත යුතුය. ඒවා නිසි පරිදි ගෙඩා කිරීම ද සිදුකළ යුතුය.

යම් අයකුට උතු වැළදි පැය විසිහතරක් අවසානයේ උසස් ප්‍රමිතයෙන් යුත් පරික්ෂණ කරිම භාවිත කර සිදු කරන මෙම පරික්ෂණයක් නිවැරදිකාව වීම 95%කට වැඩිය.

මෙම පරික්ෂණය සිදු කිරීමේ සුදුසුම කාලය

මෙය සළකන්නේ පැය දහඅවක් සහ පැය තිහක් අතර කාලයයි. මෙය දැඟ වශයෙන් පැය විසි හතරක් මෙය හැඳුන්වාදීමට ද පුළුවන. බෝංග රෝගයේ මුදුක රෝග ලක්ෂණය වන්නේ උතු වැළදිමයි. බෝංග තිබෙන ප්‍රදේශයක පිවත්වන අයකුට 37.8°C හේ 100°F ව්‍යා වැඩි උතුක් වික් පැය දින දෙකක් තැන තිබුන්හෙත් Dengue Rapid antigen පරික්ෂාව සඳහා ගොමු වීම තුවනට තුරුය.

පරික්ෂණය පළමුවෙනි දැඩිසේ අවසානයයේ දී සිදුකාලයෙන් විනි සංවේදිතාවය ඉතාමත් ඉහළ අතර විම අවස්ථාවේ දී හොඳ පරික්ෂණ කරිම යාමයක් භාවිත කර මෙම පරික්ෂණය සිදු කර විය Negative වූවහොත් බෝංග තිබීමට ඇති ඔබකඩ ඉතා ප්‍රේරිය. දැවැනි දිනයේ දී මෙම පරික්ෂණය සිදුකාලයෙන් විනි සංවේදිතාවය 85%ක් පමණු අඩු විය හැකිය. තෙවන දිනයේ දී සිදු කරන පරික්ෂාව සංවේදිතාවය 70% දැන්වා ද අඩුවේ. හතරවැනි දිනයෙන් පසු සිදුකාරන පරික්ෂාව සංවේදිතාවය 50%ට ව්‍යා පහත බැසිය හැකිය. ඒ ශේෂේ වෙනත් විම පරික්ෂණයෙන් පමණක් බෝංග නැති බව සියෙට සියයක් තහවුරු කළ නොහැකිය. ඒ නිසා වෙදෙසටහා මුණුගැසීම අවශ්‍ය වේ.

මෙය උදාහරණයක් මගින් පැහැදිලි කරන්නේ නම්, දින හතරකට පසු නියත වශයෙන්ම බෝංග රෝග ඇති රෝගීන් 100දෙනකුගේ සිදුකාරන antigen පරික්ෂාව මගින් බෝංග රෝගීන් ලෙස හඳුනාගතීමට හැකි වන්නේ රෝගීන් පහස් දෙනකු පමණි. ඉතුරු පහස් දෙනා බෝංග රෝග ඇත්ත් හඳුනාගතීමට නොහැකි වේ. ව්‍යාචින් antigen පරික්ෂාව ඉතා වේලාසින් සිදුකිරීම ප්‍රතිඵලයක වේ. ව්‍යාචින් ක්‍රේතාවූ පසුව සිදුකාරන පරික්ෂාව negative වූ පමණින් බෝංග නැතිවෙතට වැරදි අවබෝධයක් ලබාගැනීම ද තුපසු වේ.

එම් අනුව dengue rapid antigen පරික්ෂාව මගින් බෝංග රෝග වේලාසින් නිශ්චය කරගත හැකි අතර මෙයට තිබෙන වෙකුම බාධාව වන්නේ මිල අධික වීමයි. මිල කළකට ඉහතදී dengue NS1 පරික්ෂාව සඳහා රැකියල් 3000ක් පමණු අය කළ අතර, විය අසාධාරණ මිල වැඩිවීමක් බැවින් රැකිය 2020 ජූලි 29 දින සිට තියාග්මක වන පරිදි නිතියක් පහස් මෙම පරික්ෂණයෙන් විව්‍යාකම රැකියල් 1200ක උපරිම පාලන මුළකට යෙදීම ඇති. යම් රසායනාගාරයක් උපරිම සිල්ලර මිල ඉක්මවා

dengue NS1 පරික්ෂාව සිදු කරන්නේ නම්, වියට විරැද්ධිව පැමිණිල් කිරීමට හැකියාව මහජනතාවට ඇත.

FULL BLOOD COUNT TEST.

බෝංගු NS1 පරික්ෂාවක් සිදුකළ නොහැකි අවස්ථාවල දී රේගරට තොදුම පරික්ෂණ වෙස සිදුකළ යුත්තේ Full Blood count පරික්ෂාවයි. මෙහි දී ප්‍රධාන වශයෙන් රැඳිරෝ නිඛෙන සුදු රැඳිරාතු සහ රැඳිර පටිරිකා ප්‍රමාණය කොරෝන් වැඩි අවධානයක් ගොමු කරයි. සාමාන්‍යයෙන් බෝංගු රෝගීකුගේ සුදුරැඳිරාතු ප්‍රමාණය උතු වැළඳීමෙන් පසුව අඩුවයි. සාමාන්‍ය ප්‍රදේශලකුගේ මෙම අගය වෙස ප්‍රමාණව්‍ය බඛන්නේ මයිස්ස් ටිටරයකට 4000 සිට 11000 දක්වා වන අතර බෝංගු රෝගයේ දී විය 5000කට වඩා අඩු විය හැකිය. වීමෙන්ම රැඳිර පටිරිකා ප්‍රමාණයේ සාමාන්‍ය අගය වන්නේ මයිස්ස් ටිටරයට 150,000 සිට 400,000 පවතින අගය බෝංගු රෝගයේ දී 150,000 හෝ එක්ස් වඩා අඩු විය හැකිය. මිට අමතරව Full Blood Count පරික්ෂණයේ PCV තොහොත් (packed cell volume) යන්නක් වැඳගත් කොටසක් වන්නක්, විනිශ්චිත රෝගය කළමනාකරනායට මිස රෝග විනිශ්චිතයට විශාල දායකත්වයක් තොලයෙයි. බෝංගු රක්ෂකපාත අවස්ථාවේ දී මෙම අගය ඉහළ ගාහැකි අතර, රැඳිර වහනයේ දී මෙම අගය පහළ ගාහැකිය. වීමෙන් විම තත්ත්වය රෝග ගණනාවක දී ඇතිවිශයාකි නිසා රෝග විනිශ්චිතයට පෙර මෙම අගය විතරම් විශේෂ විනාකමක් හැත.

Full Blood Count පරික්ෂාවේ යම් යම් අඩුපාඩාකම් ඇත. වහි වික් දුර්වලතාවයක් වෙස අපර උතු වැළඳුතු ප්‍රාග්ධනයෙන් දෙවන් හෝ දෙවන් දෙවන් දෙවන් සුදු රැඳිරාතු හා රැඳිර පටිරිකා සාමාන්‍ය අගයන් පහළ බැසීම සිදු තොවීම නිසා රෝගය හර හාරී භාජනාගැනීමට තොහැකි විම පෙන්වාදිය හැක. විනම් බොහෝ විට මෙම පරික්ෂණය සිදු කරනු ලබන්නේ උතු වැළඳී තෙවන දිනයේ දිය. විය රෝග කළු ගත්තු පසු භාජනාගැනීමක්. විශේෂයෙන්ම මෙම පරික්ෂාව සිදු කරනු ලබන්නේ Dengue NS1 පරික්ෂාව සිදු තොකර බෝංගු රෝගයේ කරගැනීම සඳහාය. ඇත්ත්වයෙන්ම මිට අවුරුදු 5කට පමණ පෙර ප්‍රධාන වශයෙන් බෝංගු රෝගයෙන් යොමු හාජාගැනීම සඳහා හාවිතා කරනු ලැබූවේ full blood count පරික්ෂාවයි. නමුත් විත්තමානයේ දී බොහෝ දෙනෙකු සිදු කරනු

ලබන්නේ dengue antigen පරික්ෂාවයි. මන්ද Full Blood Count පරික්ෂාවේ දුර්වලතාවයන් මගහරවාගැනීම සඳහාය.

Full Blood Count පරික්ෂාව සිදු කරගැනීමට බොහෝ වෙවුනුවර්න් නිර්දේශ කරන්නේ තුන්වන දිනයේ දිය. මන්ද දින තුනක් ගත වූ පසු රැඳිරෝ පවතින සාමාන්‍ය සුදුරැඳිරාතු ප්‍රමාණය හා රැඳිර පටිරිකා ප්‍රමාණය අඩුවන බැවති. නමුත් ඇතැම් අවස්ථාවල දී සමහරක් රෝගීන්ගේ තුන්වන දිනය වන විට මෙම අගය පහළ ගාහැකිය. වීමෙන්ම මෙහි හාජාගැනීම තත්ත්වය සුළු රෝගීන් ප්‍රමාණයක් ඉහෘත ප්‍රව්‍යන් දෙවන දිනය අවසානය වන විට බෝංගු රක්ෂකපාත තත්ත්වය දක්වා වර්ධනය වී අසාධා තත්ත්වයට පත් වන අය. දින තුනක් දක්වා සිටිමෙන් මේ අය මරණයෙන් බේරාගැනීමට අපහසු විය හැකිය. 2009 වර්ෂයේ බෝංගු රෝගයේ මියුරු ප්‍රමාණය 1%ක් වූ අතර විය 0.1% දක්වා මේ වහවිත අඩු කරගෙන ඇත. විම අගය රිට්ත විට වඩා අඩුවන් තබාගැනීම ඉතාමත් වැදගත් ය.

Dengue Antigen Test පරික්ෂාවක් වික් විතාවක් සිදු කිරීම ප්‍රමාණවත්ය. නමුත් Full Blood Count විතාවත් කිපයක දී සිදුකළ යුතුයි. ඒ අනුව රෝගයේ මුළු දින දෙක තුළ සුදු රැඳිරාතු ප්‍රමාණය 5000ට අඩු වී ඇත්ත්ව හෝ රැඳිර පටිරිකා ප්‍රමාණය 150,000ට අඩු වී ඇත්ත්ව ඒ රෝගය කොරෝන් වැඩි අවධානයක් ගොමු කළ යුතුය.

මෙම පරීක්ෂණය සිදු කළ යුතු වාර ගණන තීරූනය කුරුනු ලබන්නේ රැකිර පරීකා ප්‍රතිත වැරුමේ රටිව අනුවය. සාමාන්‍ය රැකිර පරීකා ප්‍රමාණය තැන්ලක්ෂයකට වඩා වැඩිහිම් දිනකට වික් වතාවක් මෙම පරීක්ෂණය සිදු තිරුම ප්‍රමාණවන් වේ. නමුත් විම අගය 150000 වඩා අඩු නම් දිනකට අවම දෙවනාවක් ද, පරීකා ප්‍රමාණය 50000 සිට 100000 අතර නම් දිනකට තුන්වතාවක් හෝ මෙම පරීක්ෂණය තිරුමට සිදු වේ. බෝං රෝගීන් මරුණුවන් ගලවාගැනීමට නම් Full Blood Count පරීකාව මැත්න් ලැබෙන ප්‍රතිවල කෙරෙහි හොඳ ඇවිනායෙන් කටයුතු කළ යුතුය. dengue antigen test පරීක්ෂාවට මෙම්ම Full Blood Count පරීක්ෂාව සඳහා ද රැය විසින් පාලන මේලක් නියම කර ඇත. විනම් ඒ සඳහා ඇයකළහාක්සේ රැපියල් 400ක් පමණි. මෙහක දී රැය විසින් පරීක්ෂණ සඳහා උපරිම සිලුරර මිලක් තීම තිරුම බෝං රෝගීය මරණ අනුපාතය අවම කරගැනීමට ගත් යහපත් පියවරක් ලෙස පෙන්වනු ය හැකිය.

දිනපතාම් Full Blood Count පරීක්ෂාව සිදුකර රැකිරේයේ පවතින සුදු රැකිරාතු සහ රැකිර පරීකා ප්‍රමාණය භාසිරීම හොඳන් අධිකයනය කළ යුතුය. මෙහි දී රැකිර පරීකා ප්‍රමාණය ස්වේච්ඡාවයෙන්ම ඉහළ යනවා නම් විය බෝං රෝගීය සුවතීමේ යහපත් තත්ත්වයයි. විනමුත් සුදු රැකිරාතු ප්‍රමාණය ඉහළ ගිය පමණින් විය බෝං රෝගීය සුවතීමේ යහපත් ගති ලක්ෂණයක් ලෙස අපට සැලකිය හොඳාකිය. මත්ද යෝගය උප්සන්න වන අවස්ථාවේ දී වුවන් මෙම සුදු රැකිරාතු ප්‍රමාණය ඉහළ ය හැකි බැවිති.

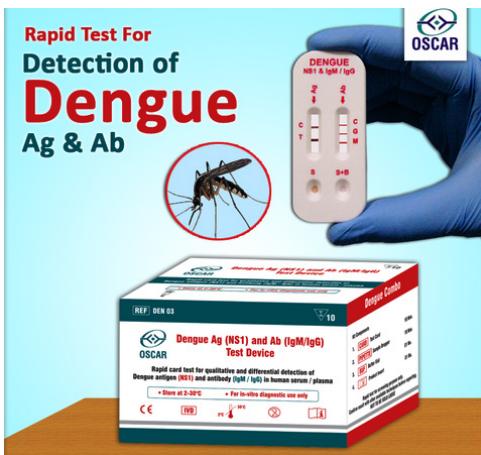
මෙම රැකිර පරීකා සහ සුදු රැකිරාතු අගය බැහැන Full Blood Count පරීක්ෂාවේ වැදගත් කාරණාවක් තිබෙනවා. විනම් මෙම පරීක්ෂාවේ

ප්‍රතිවලවලට අනුව රැකිර පරීකා දිනක් ඇතුළත වේගයෙන් අඩු වේ නම්, උව්‍යභරණයක් ලෙස පරීකා ප්‍රමාණය කාරලක්ෂය සිට උක්ෂය දක්වා වික් දිනක දී අඩු වී ඇත්තේම් විමර්ශන තිගමනය කළහාකි වහ්තේ රෝගය වේගයෙන් උප්සන්න වන බවටය. සමහරක් වෙළුවට රෝගයේ ප්‍රාග්ධන ද්‍රව්‍ය සිදුකිරීමේ ද රැකිර පරීකා ප්‍රමාණය හාර ලක්ෂයක්ව පවතින රෝගයකු සිරීමට ප්‍රාග්ධන. මෙම අවස්ථාවේ දී ඇතැම් වෙදුෂවරයෙක් හිතන්න ප්‍රාග්ධන මෙම විය සාමාන්‍ය අගයක් නිසා තැබෙන සිදු තිරුමට අවශ්‍ය නැති බවට. නමුත් විය වැරදිය. මත්ද හැරනම් Full Blood Count පරීක්ෂණය දෙවන වරටන් සිදුකළ යුතුය. විම දිනයේදීම පරීකා ලක්ෂ 400000 සිට 200000ට අඩු වී ඇත්තේම් වියින් අඩහස් වන්නේ රෝගීයාගේ පරීකා ප්‍රමාණය පහත වැරුම ඉතා වේගයෙන් සිදුවන බවයි. විභාගීන් විම රෝගීයා කෙරෙහි වැඩි සැවකිල්ලක් ලබාදීම සුදුසුය. ඔහු සිරින්නේ ඇව්‍යානම් තත්ත්වයක බැවිති. විමෙන්ම Full Blood Count රැකිර පරීක්ෂණය ප්‍රතිපළ හැකි විගස ර්සායනාගර තුළුන් අපට ලබාදීමට කටයුතු සිදු තිරුම ද ඉතා වැදගත් ය. උතු වැළැඳුනා ඇයෙකුගේ උදේ කාලයේ සිදු කරන Full Blood Count පරීක්ෂණයේ ප්‍රතිවල රාජීයේ ද ලබාදුනහාත් විම ප්‍රතිවල ව්‍යුතාවේ පෙන්වුම් කරන්නේ උදේ විම රෝගීයාගේ තිබූ රැකිර පරීකා ප්‍රමාණයයි. නමුත් රාජී වන විට විම අගය උදේට වඩා ශේෂයෙන් පහසු බැස තිබෙමට ප්‍රාග්ධන. විය තිවරදිව රෝගය තිරීම් තිරුමට මහත් බාධාවකි.

DENGUE ANTIBODY TEST

DENGUE ANTIBODY TEST පරීක්ෂාව ද බෝං රෝගීයාගේ කරන වික් තුමයයි. මෙම පරීක්ෂාවේ දී බෝං ANTIBODY POSITIVE විම ආර්ථික වනුයේ දින පහකට පසුවය. විම නිසා DENGUE ANTIBODY TEST වික මැත්න් රෝගය කළුත්බ හඳුනාගැනීමට නොහැකිය.

මෙම පරීක්ෂණය සමහරක් අවස්ථාවල ද DENGUE ANTIGEN TEST සහ DENGUE ANTIBODY යන දෙකම විකම TEST STRIP විකක් තුළ සිදුකළ හැකිය. විනම් ඒ සඳහා සුවිශේෂී වූ පරීක්ෂණ කරිවල පවති. මෙහි වැදගත්ම ලෙස දින හරහරක්න් DENGUE ANTIGEN පරීක්ෂණ මැත්න් හඳුනාගත නොහැකි රෝගීන් DENGUE ANTIBODY පරීක්ෂණය මැත්න් හඳුනාගත හැකි විමයි. DENGUE ANTIBODY

පරීක්ෂණය කොටස් දෙකක් ඇත. විනම් IgG හා IgM ලෙසයි. වියිනුත් IgG කොටස Positive වූවහොත් සිහුට මේ පෙර බෝං රෝගය වැළඳී ඇති බවට ද, IgG negative වි, IgM පමණක් positive හම් සිහුට බෝං රෝගය පළමුවට වැළදුනු බවට ද නිගමනය කරයි. කෙසේ වෙතත් යම් රෝගියකට දින පහකින් ගෝ හයකින් සිදුකරන මෙම පරීක්ෂණයේ ප්‍රතිච්ච පොරුම වූවහොත් IgG සහ IgM දෙකම ගෝ විකක් පමණක් ව්‍යුහ වී සින් අදහස් කරන්නේ වීම අවස්ථාවේ දී රෝගිය සිරින්නේ බෝං රෝගයෙන් පෙළුමින් බවයි.

IgG සහ IgM අඩංගු Dengue Antibody Test පරීක්ෂාව සිදුකළ යුත්තේ රෝගින් ඉතා සූඩ් පිරිසකගේ පමණි. විනම් රෝගය වැළඳී කළ ගෙව රෝගිල් ගෙවන රෝගින්ට පමණි. මෙම බුමයේ පැවතින ප්‍රධාන ආඩ්පාවූ වෙය බෝං ANTIGEN පරීක්ෂණයට සාලේක්ෂණ මෙහි සංවේදනාවය ආළ විෂය. ඇත්තෙහිම බෝං වැළඳී තිබුණුත් 10%ත් 20%ත් අතර පිරිසකට මෙම පරීක්ෂණය "Dengue Rapid Antibody Test" හිසි ලෙසකටත් positive හැවේ. විනම් දින 7ක්න් පමණ පසු සිදුකරන Dengue Rapid Antibody Test වික Negative වූ පමණින් වීම රෝගියට බෝං ගොනැති බවට නිගමනය නොකළ යුතුයි.

මිට වඩා සංවේදී ELISA නමුතින Antibody පරීක්ෂාවක් තිබුණුත් විය සිදු කළ හැකියෙක් උසස් පහසුකම්වලින් යුතු ඉතා සීමිත රෝගාධනාගාරවල දී පමණි. Dengue Antibody පරීක්ෂණ ව්‍යුහ දෙක සඳහාම පාහන මේල් නැතැ. මෙම පරීක්ෂණය අනවශ්‍ය ලෙස සිදු කිරීමෙන් රෝගියාගේ මුදල් භාස්ති කිරීම සිදු නොකළ යුතුයි.

Dengue PCR පරීක්ෂණය.

බෝං රෝගය ඉතාම හිටරුලිව හඳුනාගැනීමට ඇති හොඳම පරීක්ෂණය බෝං PCR හෝ බෝං RT PCR පරීක්ෂාවයි. පළමුවෙන් දුවසේ දී මෙය සහ Rapid Ns1 Antigen test අතර ඇත්තේ ඉතා සූඩ් වෙනසක් වූවත්, දෙවැනි, තුන්වෙනි හා භතරවෙනි දිනවල දී මෙය ඉතා නිවැරදි ප්‍රතිඵල පෙන්වුම් කරයි. මෙය ද සිදුකළ හැකියෙක් සීමිත රෝගාධනාගාර කිහිපයෙක් දී පමණක් වන අතර රුපයේ වෙළුන පරීක්ෂණ ආයතනය ද මේ සඳහා රු.10000කට වඩා වැඩි මුදලක් ඇය කරයි.

SGPT - SGOT TEST

මෙම පරීක්ෂණය අක්මාවේ තත්ත්වය මෙහෙයුමට සිදු කරනු බඳන පරීක්ෂණයයි. බෝං රෝගයේ දී අක්මාවේ පාවතින SGPT -SGOT යන වීන්සයීම දෙකම ඉහළ යායි. වියින් ද වඩාන්ම ඉහළ යාය්නේ SGOT අයයයි. විය SGPT අයය මෙන් තුන්දුණායක් තරම් වැඩිවිය හැකිය. වෙහෙත් විය වූවකාව බෝං රෝගය පිළිබඳ අභ්‍යන්තර බ්‍රඟුන්හන් රෝග වින්ජ්වය සඳහා නිර්දේශ කළහායි පරීක්ෂණයක් නොවේ. රෝග කළමණාකරණයේ දී මෙය ද කිහිපවතාවක්ම සිදුකළ යුතුය.

මිට අමතරව උතු, ඇගපත වේදනාව, තිසරුදය අදී ගාරිරික රෝග ලක්ෂණ නිසා බෝං රෝගය ඇතැයි සැක පහළ කළ හැකි වූවත් වූවැනි සායනික ලක්ෂණ තිවැරදි රෝග වින්ජ්වයක් සඳහා ප්‍රමාණවත් නොවේ. වෙහෙත් රැයිර පරිටිකා අඩවිම වූති රෝගාධනාගාර නිර්ක්ෂණ ප්‍රතිඵල තිබෙන විට මෙම රෝගයේ සායනික ලක්ෂණ රෝග වින්ජ්වය සඳහා බෙහෙවින් උපකාර වේ.

- දුම්ද ඉනාර

කොරෝන් පිසා එස්ස්ටීමරට ඉඩ නොතබමු !

සඩිංඩු රෝගය වැඹුදී අක්‍රී වේට උන කම්ප රෙග රෝග ලෙස්ස් රැවත්.

- * තිකරදය / ආස් යට් ටේඳුනාව්
- * සික්කාරය සහ විමතය
- * මස්ටිඩු සහ සන්ඩ් ටේඳුනාව්
- * සාමූ රුඩු රැඟී ලෙ
- * රැඩිර විනෙ තත්වයන්
(විදුරුම්පත්, තාක්ෂණ, සාමත්)

* උන වැඹුදී උවත දිනායිදී යෙවුනු උරුදු මත සඡිලුරුන රැඩිර රැක්කාව් කිදුකර ජනන (FBC - Full Blood Count).

- * යෙවුනු උරුදු උරුදු මත විවිධ වර්ග සඡිලුරුන රැඩිර රැක්කාව් (FBC) සිදු කළ ඇතු යුතු යු.
- * සඩිංඩු රෝගීයයා පළු සැක තරන අවස්ථාව් සිටි සහ සඩිංඩු රෝගීයයා රුම් දෙනු ලැබුණු න්‍යුතු දියර රානු නිර්මාණ කිරීම් තැබුර, තැබුර විභුර, පිවති (ORS), පළුවුරු යුතු තා රානු රුම් රුම් යනු ලැබුණු න්‍යුතු දියර රුම් සංඛ්‍යා මුදා උමාජයක් පිවත තරගී සැරගත ඇපුරීත්)

රෙඟ කුදාන් ස්ථානය ගැනීමෙන් වළුකින්න:

- * NSAIDs හාස්ථියන ස්ථානය -
අස්පිරින (Aspirin), රෝගාත්මක ආයිඩි (Mefenamic Acid), ඉඩුප්‍රෝෆ්‍රායන (Ibuprofen), සික්ප්ලායන්ත් ගැස්ෆීන (Diclofenac Sodium)

- * ස්ටේරිඩ් (Steroids) හාස්ථියන ස්ථානය -
ප්‍රේඩ්‍රිස්ප්‍රෝලුන (Prednisolone), ඩෙක්ම්ස්‍තාසොන (Dexamethasone), මිතයිඩ්ප්‍රේඩ්‍රින්ප්‍රෝලුන (Methylprednisolone)

- * යෙවුනු ස්ථානය නිශ්චාල තර ඇත්දුයි සිඩිංඩු යෙවුනුවරුනාගන් වීමුකින්න.
- * රුම් ස්ථානය ගැනීමෙන් යෙවුනු රෝගීය බිරුරාතු සාකුලතා අත්තිය ගැනීය. තවද, රෝගය උත්සාන් වී යෙවුනු රෝගීය තර උන දුන්වා විර්දනය වීමද සිදුවීය ගැනීය.

- * මදුරුවින් දුරක් නිර්ඝා වැඹුදීම රිඛීක රැඩිර රැඟී ගැනුම් සැස්ටීම මදුරු මිකරුජායා ආජ්ජාර තරන්න. (Moso, Mino-8, Soffell cream / spray)
- * අත රා ගාඛ්දන ආවර්ණය වන ගැස් ඇඳුම් අදුන්න
- * නිදා ගනනා සහ වීවිධ ගනනා සාම්බිටීම මදුරු දැඟෙක තාවිතා තරන්න.

ජාතික බේංකු මෝදුන තේක්කය

සෞඛ්‍ය සභ දේශීය තෙවෙනු දේවා අමාන්තංකය

කොළඹ: +94-11-2368416 / 17 මෝස්: +94-11-2369893 දෙශ: ndcu2010@yahoo.com මෙ අවශ්‍ය: www.dengue.health.gov.lk

බෝගු රෝග ලකළණ

සහ අනුගමනය කළයුතු ක්‍රියාලාරු

සාමාන්‍යෙන් පුත්, පුල් මාස යනු මෙරට බෝගු රෝගීන් වැඩි වශයෙන් ව්‍යුත්තා වහ මාසයන් මෙය සළකයි. නිර්තදිය මේසම් ව්‍යුතාව සඳහා විමත් අවට පර්සරයේ ජලය වැඩි වශයෙන් වික්රෝස් විමත් මෙයට බලපාන ප්‍රධාන හේතු මෙය පෙන්වාදිය හැකිය. විහෙත් මෙම ව්‍යුත්තයේ දී ඉහත සඳහන් මාසයන්වල දී සැලකිය යුතු මෙය බෝගු රෝගීන් ව්‍යුත්තා හොඳුනත් මේ වනවිට විය හැවත ව්‍යුත්තය විමත් පරින්ශේෂ ඇත.

බෝගු යනු ශ්‍රී ලංකාව මූහුණුදී සිටින උග්‍ර සෞඛ්‍ය ගැටුවයි. ව්‍යුත්තා මෙය හොඳුන් කළමනාකරණය කරගැනීම ඉතාමත් වැදගත්ය. බෝගු පැතිරිමට වැඩි වශයෙන් හේතුකාරක වන්නේ අවට පර්සරයේ ජලය වික්රෝස් විමත් විමත් විය කළමනාකරණයේ දී පර්සරය පිරිසිදුව තබාගැනීම කෙරෙහින්, රෝග ලක්ෂණ ගැන අවධානය යොමු කිරීම

හා ඒ සඳහා යොදන ප්‍රතිකාර තුම කෙරෙහින් අවධානය යොමු කළ යුතුය.

බෝගු මදුරුවා බේද් වන්නේ පිරිසිදු ජලයේ බව අප සියලුදෙනා හොඳුන්ම දැන්නා කරුණාකි. ව්‍යුත්තා අවට පර්සරයේ පිරිසිදු ජලය වික්රෝස්වන ස්ථාන සියල්ලක්ම ඉවත් කළ යුතුය. විනම් වතුර රැලෙන යොගට් කොප්ප, තැකිල් කොමිඩ, වැහි පුල්, ජල ටැංකි, මාලුවන් හොමැරි පොකුණු, වැඩිධිම්වල අපද්‍රව්‍ය, කාණු පද්ධති, විසිතුරු පැලු ආදි ජලය රැදීමට ඉඩ ඇති කියු හොකියු සියලුම තැන් පාදනාගෙන ඒ තැන් ඉවත්කර දැමීමටත් ඒ ගැන හොඳ අවධානයකින් පසුවිමටත් අප වශබ්ලාගත යුතුය.

විමෙන්ම යම් අයකුට බෝගු රෝගයේ මුළුක රෝග ලක්ෂණ තුම හා ව්‍යුත්තා මත වු විට කළ යුත්තේ කුමක් ද යන්න ගැන ද හොඳ අවබෝධකක් තිබීම වැදගත් ය. විමෙන් බෝගු රෝගයේ මුළුක ලක්ෂණ ගෙස උත්, හිසරදය, ඇස්සයට වේදනා, ඇඟපත

විශේෂයු වෛද්‍ය
(කාරිකා රෝග)
ආනන්ද විලේවිතුම
ජාතික බොටන රෝග
ව්‍යුත්තයනය

වේදනාව, සන්ධි වේදනා, වමනය, උගුරේ වේදනාව, ක්‍රම අරුණිය ආදිය පෙන්වාදිය හැකිය.

යම් අයකුට ඉහත කිරෝගලක්ෂණ මතුවන පළමු අවස්ථාවේදීම සිදුකළ යුත්තේ ගාරුක්ව විවේක ගැන්වීමය. මේ කාලය තුළ දී උත්තර සහ ඇගුපත වේදනාවට අවශ්‍යතාව පැරැකිවමේල්ල ලබාගත හැකිය. විසේම ප්‍රමාණවත් ආකාරයට තරම වර්ග පානය කිරීමත් වැදුගත් වේ. සාමාන්‍යයෙන් වැඩිහිටි රෝගීයකුට දිනකට මිලුවීට්‍ර 2500ක පමණ තරම ප්‍රමාණයක් නිර්දේශ කරන අතර කැඳ, තැවිලි, පිටත් වැනි ලිවුන සහිත තරම වර්ග පානය කිරීම වඩාත් සූජු වේ.

උතු සඳේ පැය 48ක් ගතවන විට Full Blood Count පරිශ්‍චාව කරගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වන අතර, පළමු අවස්ථාවේ දී Full Blood Count පරිශ්‍චාව සිදුකර දෙවන අවස්ථාවේ දී මෙම පරිශ්‍චාව සිදු කළ යුතු ය. බිංදු ඇත්තේ පරිශ්‍චාව 100%ක් සංවේදී නොවන අතර විම පරිශ්‍චාව නොගැනී ප්‍රතිඵලයක් ඇති වුවහොත් ඉන් බිංදු නොමැති බව නිර්ණය කිරීම වැරදි ය.

බිංදු රෝගයේ දී රෝගීයකු විසින් සිදු නොකළ යුතු හා සිදු කළ යුතු කාරණය කිහිපයකි.

කළ හෝ රතු පැහැනී ආහාර වර්ග හෝ දියර වර්ග නොගැනීම, ඇස්සුප්පේ, ඉඩුයිඩුරුපින්, මෙමෙන්මිලිමක් ඇසිඩ්, බෙක්සාමෙනස්සේන්, බිංදුලෙරිනෑස්ක් සේවියම් වැනි මූළය ලබානොගැනීමත් ගාරුක්ව මහන්සි නොවීමත් වැදුගත්ය. ප්‍රමාණාත්මක ලෙස දියර වර්ග ලබාගැනීම හා පැරැකිවමේල්ල පමණක් හාවිතා කිරීම සාමාන්‍යයෙන් කළයුතු දේ ලෙසන් පෙන්වාදිය හැකිය. මන්ද බිංදු බරපතල තත්ත්වයකට පත්වීම සිදුවන්හේ මෙමෙන් නොකළ යුතු දේවල් සිදු කිරීමෙනි. විනි දී වැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුත්තේ අවට පරිසරය පිරිසිදුව තබාගැනීමටය. මන්ද විය මෙම රෝගය පාලනයට පවතින හොඳම විසඳුම නිසාය. විමෙන්ම මේ පිළිබඳව හොඳ අවබෝධයක් විය කිරීම ද ඉතා වැදුගත්කාට සැලකිය හැකිය.

කරකි. උරස් කුහරයට, උදර කුහරයට රැඳිරයේ ඇති ප්‍රාලාස්මා තරම කාන්දු වීම හා අන්තර් රැඳිර වහනය මෙමෙන් ප්‍රාතිච්‍රිත සංකුලතා දෙකකි. මෙම තත්ත්වය සමහර රෝගීන් කොටසකට පමණක් ඇතිවිය හැකි අතර දියවැඩිය රෝගීන්ට, ගැඩින් මෙවරුන්ට හා උතු තිබියදී ගාරුක ලෙස වෙශෙනට පත්වන අයට මෙම සංකුලතා ඇතිවීමට ඉඩකඩ වැඩිය. නිසි වෙශෙනට ප්‍රතිකාර නොගතහොත් මෙම සංකුලතා බරපතල වීම නිසි ඇතැම් විට මරණය පවා සිදුවිය හැකිය.

මේ කරුණු කෙරෙහි නිසි අවධානය යොමු කිරීම බිංදු රෝගය නිසි පරිදි කළමනාකරණය කරගැනීමට බොහෝ ඉටුහුල් වෙයි. විශේෂයෙන්ම රෝගය වැළඳී ප්‍රතිකාර ගන්නවාට වඩා රෝගය නොවැළඳී විශේෂ ආරක්ෂා වීමට අවශ්‍ය පියවරගැනීම ඉතාමත් වැදුගත් ය. විනි දී වැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුත්තේ අවට පරිසරය පිරිසිදුව තබාගැනීමටය. මන්ද විය මෙම රෝගය පාලනයට පවතින හොඳම විසඳුම නිසාය. විමෙන්ම මේ පිළිබඳව හොඳ අවබෝධයක් විය කිරීම ද ඉතා වැදුගත්කාට සැලකිය හැකිය.

- දුම්ද ඉනාර

බෙංගු මරදනයට

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ දායකත්වය

“කරමු පිරිසිදු කිති පතා
මදුරු බෝචන තැන් නසා”
“අපේ ප්‍රවිත ජිම සුරකීම්
බෙංගු උච්චර දරලු”

රේනුකා පිරිස්
අධ්‍යක්ෂිකා
තාක්ෂණ සෞදිය හා
පොෂණ අංශය
අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය

දින ගණනක් පුරා පැවති දීප්සන නිනැඩියාව
අකාමකා දෙම්මන් ශ්‍රී ලංකා මාතාව නැවුම්
ප්‍රාණ වායුව ගෙවීම මේ වනවිට කුමකුමයෙන්
ආරම්භවී ඇත. ඒ තුළින් අකර්මනය වූ රාජ්‍ය
සහ පොද්ගලික ආයතන තම තමන්ගේ
දෙශීක වැඩෙහි නිරත වේ නම් කොට්ඨඩි - 19
වෛරසයට අප ප්‍රතියක් ලෙස වික්ව පිළිතුරු
සපයම් සිටිම්. මේ වන විටන් විය මෙරට
සෞදිය අංශයේ පාලනයට නතු කරගෙන

අවසන්ය.

වලෙස හිටි හැටියේ ව්‍යුත්ල වූ නව අභියෝගයට සාර්ථකව මුහුණු දුන් අප, දැන් පරණ පුරුදු බෙංග මාරුකා පරදාන සමයට යැලී අත්පාත් තැබිය සුතු කාලය උතු වී ඇත. “බෙංග ලුවදුර” යහු තවමත් මුළු මහත් සමාජයටම පිඩා ගෙනදෙන සෞඛ්‍ය තර්ජනයකි. 2009 විරුද්‍යේ දී කරලියට පැමිණි මෙම සෞඛ්‍ය තර්ජනයට අපර තවමත් නිස් විසඳුමක් සොයාගැනීමට තොගැනී වීම අභාෂයකි. ඒ තුළින් මේ වන විට් ලමා හා වැඩිහිටි මරණ විශාල සංඛ්‍යාවක් වාර්තා වී ඇත.

පෙර සඳහන් කළ පරිදි රට අදුරෙන් නැවත ව්‍යුත් දක්මීන් සිරියි. වහි ප්‍රතිපාදා ලෙස සති ගණනාවක් මුලුල්ලේ වැසි තිබූ පාසල් ද යැලී විවෘත වෙමින් පාවති. මේ දිනවල මාධ්‍යයෙන් පාව වැඩි ඉඩක් පෙන්නහානේන් කොට්ඨාස වෙටරසයට විටෙනිට කළයුත්නේන් තුළ දැයි පාසල් ශිෂ්‍යයන් දැනුවත් තිරිමයි. විහෙන් “කොට්ඨාස” මෙන්ම “බෙංග” රෝගය ද මෙරට සෞඛ්‍ය අංශයට ව්‍යුත්වන විශාල බලපෑමකි. මාධ්‍ය මගින් ඒ සඳහා බඩාදෙන අවධානයේ අඩු බවක් ද තිරික්ෂණය වෙයි.

කෙසේ වෙතත් නව පාසල් ඇරඹුමත් සමග පාසල් පරිසරය පිරිසිදු තිරිම සිදු විය. වියට දීර්ශකාලීන වැඩිපිළිවෙළක් අත්සාවශාය.

ඉදිරි කාලයේ දී උතුවන්නේ වැඩි

වැඩියෙන් ව්‍යුත් ප්‍රතිතවන සමයයි. ඒ තුළින් බෙංග රෝග සිංහ විස්ටීමේ අවදානමක් ද පවතී. බොහෝ විට බෙංග මුදුරුවා දැංච් තිරිම සිදුවන්හේ දහවල් කාලයේ දිය. ව්‍යුත් පාසල් ශිෂ්‍යයන් හා ගුරුටුරුට් මේ සඳහා ගොදුරුවේමට වැඩි ඉඩකඩික් ඇත. මේ හේතුවෙන් පාසල් මැටිවම් බෙංග මුදානය තිරිමේ වැඩිසටහනක් මේ වනවිට් අධිකාපන අමාත්‍යාංශය තරඟා ආරම්භ වී ඇත.

පාසල් සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන කම්ටුව ඉන් වික් ක්‍රියාමාර්ගයකි. මෙම කම්ටුව බෙංග මුදානය සම්බන්ධයෙන් වශයෙන් සහිත අංශයකි. මේ සඳහා පාසල් මැටිවම් විදුහළුපති සහ වික් ගුරුටුරුවකු වගකිවයුතු අතර වැඩිසටහන් ක්‍රියාත්මක තිරිමට ශිෂ්‍ය සමාජ, ශිෂ්‍ය හට කන්ඩායම්, බාලදක්ෂ කන්ඩායම්, පරිසර තියුම් කන්ඩායම්, අභ්‍යාව සමස්ත ශිෂ්‍ය ප්‍රජාව හා දෙමාපියන් ද සම්බන්ධ කරගත යුතුයි.

පාසල් සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන කම්ටු ගණන තිරුණුය වනුයේ පාසල් ව්‍යුත්කරණයට අනුවයි.

මෙම කම්ටු හරඟා පාසල් පරිසරය තිරුණුව පිරිසිදුව තබාගැනීමටත් විය ඉහළ ආයතනයන්ට යොමු කරමින් ඇගයිමකට

ලක් කරගැනීමක් සිදුකළ යුතුයි. පාස්ල් සොඩ ප්‍රවර්ධන කම්මුවට අමතරව බෙංග මර්දන කියාවේයේ සාර්ථකත්වයට තමන් වගක්ව යුතු නිශ්චාරීන් පිරිසක් සිටිය.

කළාප අධ්‍යාපන අධ්‍යාපක සහ පළාත් අධ්‍යාපන අධ්‍යාපක ඉන් සමහරක්. ඔවුන් විම කළාපයේ සහ පළාත් සියලු පාස්ල්වල පිරිසිදුනාවය සහ සොඩ සම්පන්න වටපිටාවක් නිබෙඳුයි නිරතුරුව පරිස්ථා කළ යුතු ය.

පාස්ල් සොඩ ප්‍රවර්ධන කම්මුව ඇතුළුව සියලුම පාස්ල් සහ වෙනත් අධ්‍යාපනීක ආයතනයන් තමා ජ්‍යෙෂ්ඨ වටපිටාව සමඟ දිනකම අවම පැයක පමණ කාලයක් වැය කරමින් පිරිසිදුව තබාගත යුතු ය. ඒ අනුව,

- ඉවත්තන පහසුවෙන් නොදිරන උව්‍ය උදා:- ප්‍රාස්ටික් කොප්ස, පොලිතින්
- ඉවත්තන පහසුවෙන් දිරාපත් වන උව්‍ය උදා:- දිවුල්, සියලුවා
- වැසි ජලය රැඳු නිබිය හැකි ස්ථාන උදා:- අවහිරව ඇති කාමු, වැනිසිරි
- නිසි කසල කළමනාකරණ
- විසිනුරු භාණ්ඩ හා උදාන අලංකරණ
- පාස්ල් භූමිය තුළ ඇති ජලය පිරෙන ඇතෙම් ස්ථාන

කිහි නොකිහි සමඟ ස්ථානයක් කෙරෙන ම ඇඩි අවධානයක් ගොමු කරමින් බෙංග මර්දන සටහනට දායක විය යුතුය. තවද අධ්‍යාපන අමතකාංශයෙන් හෝ රජය හෝ රජයේ වෙනත් ආයතනයන් හා නීති නිශාමනයන්වේ පමණක්ම බෙංග උවදුර දුරට කරවිය නොහැකි බවද විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතුය. වෙනම් මෙය සමස්ත සමාජයම දැරාය යුතු විගකීමක්.

බෙංග වැඩියෙන් සමාජ කතාබහනට ලක් වුණේ 2009 වර්ෂයේ දී ය. විතැන් සිට අද දක්වා වසර 11ක් පමණ තියද බෙංග මර්දනයට සාධිතිය විසඳුම්වක් අපට මේනාක් ගොඩනගීමට නොහැකි වී ඇත්තේ අප විය බරපතල උවදුරක් බවට නොසැලනන නිසා දී?

කෙසේ ව්‍යවද අපට ජාතියක් වශයෙන් කළ හැකි දේ බොහෝමයක් ඇති බවට ඔවුන් කර භමාරය. විලෙසින්ම මුළු මහන් සමාජයම සහ රාජ්‍ය මෙන්ම පොදුගලීක ඇතුළු සියලුම ශේෂුලුයන් ආවරණය වන පරිදි විකාශනව්ව බෙංග මර්දන ව්‍යාපාරයට ද දායක විය යුතුය. මන්ද විය තුදුක් රාජ්‍යයට පමණක් සිදුකළ නොහැකි නිසා ය. විමෙන්ම සමාජයක් වශයෙන් අප අපගේ ආක්‍රේප වෙනස් කරගත යුතුය. තමන් කන වොලි කොටුය පවා තැන තැන තොදුම්වන් විය නිසි පරිදි බිභාර කරමින් පරිසරය පිරිසිදුව තබාගැනීමට කියා කළ යුතු ය. පාස්ල් ශ්‍රී සේනයන් හරහා මෙම ව්‍යාපාරය හරවත්ව සමාජගත කොට සමාජය දැනුමෙන් බිලගන්වා බෙංග මර්දන ව්‍යාපාරයට ද මුහුණාදීමට ඔවුන්ව සුඛනම් කළ යුතු ය. විවිධ ඔබර, මට බියකින් සැකැයකින් හෝ අකල් වියේ වේදනාවකින් තොට්ට සුවයේ සොඩ සම්පන්න පරිසරයක ජීවත් වීමට ඉඩ ප්‍රස්ථාව සැලසෙනු ඇත.

බෙංගු උච්චරින්
ආරක්ෂා වීමට
සරල උපදෙස්
කිපයක්...

1	☒	_____
2	☒	_____
3	☒	_____
4	☒	_____
5	☒	_____

ප්‍රතික බෙංගු මර්දන ඒකකය

සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය

දුරකථන: +94-11-2368416 අංකය: +94-11-2369893 රෙඛිල: ndcu2010@yahoo.com වෙත දිවිය: www.dengue.health.gov.lk

මගේ පාසල
බෙංගු
ව්‍යුත් ගොරදා?

1

නිරිපතා පාසල් තුමිය පරික්ෂා කිරීම සඳහා වගකිව යුතු නිලධාරයක් පත් කරන්න

2

පාසල් තුමිය තුළ මලදුරුවන් බෝවන ස්ථාන සතිපතා පරික්ෂාවට ලක් කරන්න

3

ඉවතලන අයිතම සැමවිටම වර්ගිකරණය කොට බැහැරකර පාසල් තුමිය නිරුතුරුව පිරිසිදුව තබා ගන්න

4

මලදුරුවන් දැඩි කිරීම වැළැක්වීමට දීවා කාලයේ මලදුරු වික්‍රීජකයක් ආලේප කරන්න

5

පාසල් බලධාරීන් සහ පුද්ගලයේ සෞඛ්‍ය වෙළු නිලධාර සමග නිර්න්තර සාකච්ඡාකර ගබඳ විසඳු පාසල් තුමිය තුළ මලදුරුවන් බෝවන ස්ථාන නොමැති බවට තහවුරු කර ගන්න

බෙංගු මරදනය සැදුහා

දේශීය ඉදිකිරීම් කරමානත
සංවරධන අධිකාරියේ
කාර්යභාරය

ච්‍රා කුලතිලක
නියෝජන අධ්‍යක්ෂක
ඉදිකිරීම් අංශය
සීඩ් ආයතනය

දේශීය ඉදිකිරීම් කරමාන්තයේ නියාමනය
ආයතනය වහා ඉදිකිරීම් කරමාන්ත සංවරධන
අධිකාරියෙහි (සීඩ් ආයතනය) විස් මූලික සහ
වැදගත් කාර්යභාරයක් වහා ඉදිකිරීම් තෙශ්‍රයෙන්
ගුණාත්මකභාවය, කාර්යක්ෂමතාවය වැඩිදියුණු
කිරීමේ දී ඉදිකිරීම් පරිශ්‍ර තුළ බෙංගු මෙරට්වන්
බෝෂීම වැළැක්වීම හා ඒ සඳහා ක්‍රියාකාර්ව

මදදිනත්වීම විශේෂ වගකීමක් දුරය.

ඉදිකිරීම් කරමාන්තය යනු ලම ජාතික
ආභායමට විශාල ප්‍රතිගෘහයක් බඩාදෙන ප්‍රථම
වපසරුයක විහිදුනු තෙශ්‍රයකි. විය නියාමනය
කරන ආයතනය සීඩ් ආයතනයයි. වියට
හේතුව වන්නේ සවිමත් ඉදිකිරීම් කරමාන්තයක්
සහ සෞදිය සම්පත්ත සමාජයක් බිජිකිරීමේ

ඇරුමුණා අප සැමට ඇති බවයි.

ජාතික බොඟ මර්දන ඒකකයේ දත්ත ව්‍යවහාරවලට අනුව ඉදිකිරීම් සේක්සුය මගින් බොඟ බෝඩ්මේ ප්‍රතිශතය නිරතුරුවම 50%කට වැඩි ඇතෙක් ගති. ඉදිකිරීම් පරිශ්‍ර තුළ අතුම්වත්, ප්‍රස්ථිරීකු වට්ටපාටාවක් පැවතිම මෙයට ගේතු සාධක වී ඇත. ව්‍යෙන්ම පැතිර යන මාරුග්‍රීක බොඟ උච්චදුර මැබැලුම ජාතික කර්ත්වයක් බවට පත්වීම නිසා, ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලයේ මැදිහත්වීමෙන් සියලු අමාත්‍යාංශ සම්බන්ධීකරණය කරමින් බොඟ මර්දනය සඳහා ජනාධිපති කාර්යාලයක බැංකායක් නිරමාත්‍රාය කර ඇත. ඒ අනුව සිඛ ආයතනය වේශේ දායකත්වයක් මේ සඳහා බැංකායක් බොඟ මෙහි ඇ ඉදිකිරීම් පරිශ්‍ර තුළ නිර්ඝ්‍යාත්මක නිර්ඝ්‍යාත්මක (Construction Surveillance Team) සිඛ ආයතනය මගින් පත්කර ඇති අතර විම කන්ඩායමට සිඛ ආයතනයේ සංවර්ධන පුහුණු භා උපදේශන අංශයේ සාමාජිකයන් ද ඇතුළත්කර ඇත.

ව්‍යෙන්ම මෙම මෙහෙයුම් කරයුතු සඳහා ජාතික බොඟ මර්දන ඒකකය, පරිසර පොදුකිය සහ අභාෂ පුද්ගලයේ සෞඛ්‍ය වෙවාන් තිබායි යන පාර්ශ්වයක් ද සම්බන්ධ වේ.

ඉදිකිරීම් ආයතන තුළ සුරූක්ෂණ වට්ටපාටාවක් ගොනැගිනියා මැදිහත්වීම් සංම් සතියකට අවම විනාඩි 30ක් වැඩැඩිම පරික්ෂා කිරීම සඳහා වෙන්කර ඇත. විනි දී භාජනාගත්තා බොඟ මුදුරුවන් බෝඩ්න ස්ථාන විනාඩි ස්ථාන ඇති තොගැනීමට අවශ්‍ය නිසි උපදෙශක් ඉදිකිරීම් පරිශ්‍ර වට්ටපාටාව බොඟීම් අප විසින් සිඛ ආයතනය වින් මේ වන විටත් හිතාන්මකයි. විනි විස්

උපායමාර්ගයක් ලෙස ඉදිකිරීම් ආයතනවලට වියාපැදිවිය බොඟීම් හිතාවලියෙන් දී අප විම ඉදිකිරීම් ආයතනවල ඉදිකිරීම් සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණ නිලධාරිවරුවන්ගේ ගණන සිඛ ආයතනය මගින් තීරණයකර ඇති අතර විවාහී සුප්‍රස්ථකම් ඇති ආයතනවලට පමණක් විම ගේතු බොඟීම සිඛ කරනු බඳයි. තවද ඉදිකිරීම් සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණ සේවා සඳහා පුහුණුව බොඟීම් පාධමාලා සිඛ ආයතනය මගින් පවත්වන බොඟීමයි. විනි දී ටුවන්ට තම වැඩැඩිම සෞඛ්‍යම්පතන්හා පරිසරයක් බවට පත්කරගන්නේ කොසේතු යන්න පිළුබඳව අවබෝධයක් ලබාදෙනවා. මෙහි මුළු අරමුණක් වන්නේ නිවාස සහ ඉදිකිරීම් පරිශ්‍ර බොඟවලින් තොර කළපයක් කිරීමට අවශ්‍ය දැනුම භා අවබෝධය බොඟීමයි.

ඉදිකිරීම් ආයතනවල සෞඛ්‍ය පරික්ෂා වට්ටපාටාවක් ගොනැගිනියා තවත් උපාය මර්දන ඒකකය, ගාලීය නිවාස ඉදිකිරීම් සහ ගොනැගිනිල් අමුද්‍රව්‍ය කරමාග්‍රී ප්‍රව්‍රිධින රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශ සහ 'සිඛ' ආයතනය වික්ව හඳුන්වාදුන් මෙම ලේඛනය, සංවර්ධන අංශය කාර්යාලය සෑම කොන්ත්‍රාත්කරුවකු වෙතම බොඟීම සිඛ කරනු බඳයි. එට අනුව තමන්ට අඟල ඉදිකිරීම් පරිශ්‍ර දිනපතා පරික්ෂා කළ යුතු අතර මසකරී වරක් විම දත්ත සහිත සාරාංශගත ලැයිස්තුව සිඛ ආයතනය වෙතට භා ජාතික බොඟ බොඟීම මර්දන කාර්යාලයට බොඟීය යුතු බව සියලුම කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ට දත්වායටා ඇත.

අප විසින් මෙම පරික්ෂා ලැයිස්තුව මුළුක වශයෙන් ඉහළ ගේතුවල ඉදිකිරීම් ආයතන සඳහා පමණක් බොඟේ. ඒ අනුව මුළුයන 150කට වැඩි ව්‍යාපෘති සිඛ කිරීමේ හැකියාව ඇති සෑම ආයතනයකටම මෙම පොරුමය නිකුත් කරයි. විය සෑම මසක් තැංකීම අධ්‍යාපනය කරමින් අභාෂ ඉදිකිරීම් පරිශ්‍ර බොඟවලින් තොර වට්ටපාටාවක් සහිත පරිශ්‍රය බවයා

කිරීම සිදුකරනු ඇත.

බෝඩු මොළදන ක්‍රියාලාමය පවත්වාගෙනයාමේදී සින්ම ආයතනයකට අමතර පිරිවැයක් දැරූමට සිදු වේ. මේ තත්ත්වයට විකුණුමක් ලෙස සිංහ ආයතනය විසින් ඉදිකිරීම් ආයතනයන්ට 'මුළුක බිල්පත් සංකීතුම' (Preliminary Bill Number 01) යෙන ලේඛනය හඳුන්වා දී ඇත.

එහෙම ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘතිවලට අනුව ප්‍රමාණ සම්බන්ධ පත්‍රය (POQ) පිළියෙළ කිරීමේ ක්‍රියාවලියේදී පරුණුයන් පිරිසිදුව තබාගැනීම, මුදුරුවන් බෝඩු විවිධ වැළැක්වීම සහ පරුණු පරික්ෂා කරගැනීම සඳහා ප්‍රමාණ පත්‍රයන් ප්‍රතිපාදන සැලුසීමයි. මෙම ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීම සිදුවන්හේ 'මුළුක බිල්පත් සංකීතුම' (Preliminary Bill Number 01) හරහා ය. මෙහි අන්තර්ගත කරාතු ලෙස වැඩිහිටි පිරිසිදුව තබාගැනීම, ජලය කළමනාකරණය, මුදුරුවන් බෝඩු ස්ථාන හඳුනාගෙන ත්‍රේවා ව්‍යාපෘති කිරීම, වැඩිහිටි තුළ තාවකාරික රැවුම් තිවාස ගොඩනැගීම ආදිය සඳහන් කළ හැකිය. මේ කාර්යයන් සිදුකිරීමට (POQ) ඇස්ථානේහිත ව්‍යාපෘති හරහා කොන්ත්‍රාත්කරුවන් හට ප්‍රතිපාදන වෙන් කරවාගැනීම අනිවාර්ය කර ඇත. ස්ථේවා දායකයන්ගේ සහයෝගය මෙහි දී බිලාපොරාත්තු වේ.

මෙම මුළුක බිල්පත් අංක 01 (Preliminaries Bill Number) සිංහ ආයතනය විසින් හඳුන්වාදෙනු ලබවේ බෝඩු ප්‍රමාණ සඳහා දැරූමට සිදුවන අමතර පිරිවැය, පොදුගැලිකව ඉදිකිරීම් ආයතනයවලට ලබාගැනීම අරමුණු කරගෙනය. පෙර සඳහන් කළ පරිදි ඉදිකිරීම් ගොන්තු ප්‍රතිඵල් ව්‍යාපෘතියකට විතිදාවා, විය ආර්ථික සංවර්ධනයට සංඡ්‍ර දායකත්වයක් ලබාදෙනින්, බෝඩු ප්‍රමාණ කර සොංඩ සම්පත්න පරිසරයක් ගොඩනැගිය යුතුය නෙ අරමුණා සියල්ලක්ම සමබරව තබාගත යුතු බැවින් මෙම ලේඛනය හාංත කිරීම අන්තවශ්‍ය වේ.

ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයාගේ අන්තරින් යුතු මේ බව දැනුවන් කිරීමේ විජිත අමාත්‍යාංශ සහ පළාත් ප්‍රමාණ ආයතන සඳහා නිකුත්කර ඇත. ඒ අනුව යම් ආයතනයක් මගින් බෝඩු ප්‍රමාණයේදී අනුගමනය කළ යුතු කරාතු කිෂ්පයක් පහතින් සාරාංශගතව මෙසේ දක්වා ඇත.

■ ඉදිකිරීම් වැඩිහිටි ආරම්භ කිරීම සම්බන්ධයෙන් ඉදිකිරීම් කර්මාන්ත සංවර්ධන අධිකාරීයට සහ පළාත් සොංඩ

වෙළදා නිලධාරී වෙත සත්‍යයක් තුළ දැනුම්දීම සියලුම කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ වගකීමක් වන්නේය.

- ඉදිකිරීම් වැඩිහිටි මුදුරුවන් බෝඩු ප්‍රමාණ පරිසරයක් ලෙස පවත්වාගැනීමේ ප්‍රධාන වගකුවයුතු පුද්ගලය වන්නේ කොන්ත්‍රාත්කරුය. විභින්ම මුදුරුවන් බෝඩු ප්‍රමාණ කාර කළපයක් ලෙස පවත්වාගැනීමට ව්‍යාපෘති එම වැඩිහිටි සේවයෙන් නිශ්චිත කාර්ය මත්ස්චිලයෙන් නිලධාරුයකු සහ එහු යටතේ සේවක මත්ස්චිලයක් කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් පත්කළ යුතුයි. විසේ පත්කරන ලද නිලධාරිය සහ කණ්ඩායම වැඩි බිම තුළ පුද්ගලනය කළ යුතුය.
- මුදුරුවන් බෝඩු ප්‍රමාණ සංස්ක්‍රාන්තික නිර්මාණ ස්ථාන පරික්ෂා කිරීමේ තුළ පිළිබඳව පිරික්සුම් කණ්ඩායමට නිර්තරවම පුහුණුවක් දීමට කොන්ත්‍රාත්කරු සහතික විය යුතුය.
- ව්‍යාපෘති පුහුණුවක් තමාට සජ්‍යවම හෝ ප්‍රාදේශීය සොංඩ වෙළදා නිලධාරී වෙතින් සිංහ ආයතනය හරහා ඉල්ලීම් කළ හැකි.
- කොන්ත්‍රාත්කරුවන් පත්කරගන්නා කණ්ඩායම විසින් සියලුම පුද්ගල ආවර්ණය වන පරිදි වැඩිහිටි පිරික්සුමට හාංතනය කළ යුතුය. උඩහරණ ලෙස ඉදිකිරීම් පුද්ගලය, ගධ්‍යා අංගනය, නවාගැනීම් පරුණු, පිසිම හා සේවීම් කරනු ලබන පුද්ගල සහ වැසිකිල් පද්ධතිය හඳුන්වාදිය හැකිය.
- මෙම පරික්ෂා කිරීම ලබාදී ඇති ආකෘතිපාදා අනුකූලව සිදුකළ යුතුය. සියලුම ඉදිකිරීම් වැඩිහිටි පුහුණුවන් දී ඇති ආකෘතිපාදා දෙකට (පෝර්ම අංක 01 සහ පෝර්ම අංක 02) අනුකූලව පරුණුයේ මුදුරුවන් බෝඩු යැකි ස්ථාන හඳුනාගැනීම සහ ඒ සඳහා ගත් මුදුරු මැරුදන ක්‍රියාලාමාර්ග පිළිබඳව මාසික ලුහුඩ්

- වාර්තාවක් සිංහ ආයතනය වෙත යැවිය යුතුය. මෙම ආකෘතිපතුව අදාළ නිලධාරයා විසින් සම්පූර්ණ කළ යුතු අතර ඒවා උපිගොනුවක බහා පැමුවලට තිබිය යුතුය. විමෙන්ම විෂ පිටපතක් වැඩිහිටි කාර්යාලය, ජාතික ඩීඩා මර්දන තේකකය, පුදේශයේ සෞඛ්‍ය වෙදුන තිලධාරී කාර්යාලය සහ සිංහ ආයතනය විසින් සිදුකරනු ලබන සෝදිසි කිරීම් සඳහා පුදේශනය කළ යුතුය. විවැනි මුදුරුවන් බෝරිය හැකි සාධිතය සලකනු සහිත ස්ථාන තුරන් කිරීම සඳහා පුදේශනය කළ යුතුය. විවැනි මුදුරුවන් බෝරිය හැකි සාධිතය සලකනු සහිත ස්ථාන තුරන් කිරීම සඳහා පුදේශනය කළ යුතුය. උග්‍ර ප්‍රතිඵල ස්ථාන තුරන් කිරීම ස්ථාන තුරන් තුරන් තුරන් සිදු කළ යුතුය. විවැනි මුදුරුවන් බෝරිය හැකි ස්ථාන තුරන් කිරීම සඳහා පුදේශනය කළ යුතුය. විවැනි මුදුරුවන් බෝරිය හැකි ස්ථාන තුරන් කිරීම සඳහා පුදේශනය කළ යුතුය. විවැනි මුදුරුවන් බෝරිය හැකි ස්ථාන තුරන් කිරීම සඳහා පුදේශනය කළ යුතුය. විවැනි මුදුරුවන් බෝරිය හැකි ස්ථාන තුරන් කිරීම සඳහා පුදේශනය කළ යුතුය. විවැනි මුදුරුවන් බෝරිය හැකි ස්ථාන තුරන් කිරීම සඳහා පුදේශනය කළ යුතුය.
- ජලය රැදී ඇති සහ ජලය විකතු වී ඇති ස්ථාන සෞඛ්‍යාතිව ඉවත් කිරීමට නොහැකි අවස්ථාවන්වල සිටි නාංක ප්‍රතිකර්ම වැනි කෙරිකාලීන පියවර ගැනීම අන්තර්ගතය.
 - සිටි නාංක යෙදීම සහ අනෙකුත් තාවකාලීක මදුරු මර්දන තුම විද්‍යාත්මක අයුර්න් පුදේශයේ සෞඛ්‍ය වෙදුන තිලධාරීගේ තාක්ෂණීක උපදෙස් සහ අධීක්ෂණ යටතේ සිදුකළ යුතුය.
 - වැඩිධිමේ ඩීඩා රෝගියකු යැයි සැක සහිත පුද්ගලයකු වාර්තා වූවහාන් අදාළ පර්තකළ නිලධාරය පුදේශයේ සෞඛ්‍ය වෙදුන තිලධාර වෙත මේ බ්‍රව ඉතා ඉක්මන් දැනුම් දී ඩීඩා රෝගිය ව්‍යුහාත් වීම අවම කිරීමට

අවශ්‍ය පාලන පියවර ගැනීම සඳහා ත්‍රිය කළ යුතුය.

කිසියම් ඉදිකිරීම් වැඩිධිමක් මෙම උපදෙශකන නොසකලකා භරුම්න් වැඩිධිමෙන් යොවකයන් සහ අස්ථ්‍රීවයි ප්‍රජාවගේ ද සෞඛ්‍ය සහ සුරක්ෂණය අනුතුරේ ගෙවුම්න් ත්‍රිය කළපෙනාත්, බැලුයෙන් නිශාමන ආයතනය මෙය සිංහ ආයතනය, ඉදිකිරීම් වැඩ බිම තොක්තාත්කරවන් සඳහා, විම වැරුදු තැවත සිදු කිරීම වැළැක්වීම සඳහා විනෙනුවුල ත්‍රියමාරුග ගනු ලැබේ. කොන්තාත්කරවන් එකාපදිංචි කිරීම හා ශේෂීගත කිරීමේ පරිපාටිය අනුව දිගුව බේංඩ මුදුරුවන් බෝරීම සිදුවන ඉදිකිරීම් පරිගුවට අවල තොක්තාත්කරවන්ගේ ශේෂීගත පත්‍ර තැවත ප්‍රමුණව පවතා අවකාශ වීම පරිපාටිය තුළ හඳුන්වා දී ඇති බව ද මෙහි ද සඳහන් කළ යුතුයි.

තවද කොන්තාත්කරවන්ගේ සංගමය මගින් ද සියලුම ඉදිකිරීම් කොන්තාත්කරවන් වෙත මෙම පණ්ඩිය බ්‍රභාලෙනු ලැබේ.

මෙම බේංඩ මුදුරුවන් බෝරීම වෘත්‍යාලීමේ කාර්යාලය තුළ දී කසල, අපද්‍රව්‍ය නිසි පරිදි ඉවත් කිරීම ප්‍රධාන තැනැන් ගෙනිය. මගින්ද යත් ඉවත්‍යන විවිධ ටීඩ්, බෝතල්, පැඳිජ්පා, උල් කැට ආදියෙන් (ඉදිරිකිරීම් පරිගු තුළ මෙවැනි ඉවත්‍යන දැනුව ලෙස පවතින බැවිනි) පහසුවන් ජලය වික්වන බැවින් විවැනි දේවල් බේංඩ මුදුරුවන් බෝරීමට බොහෝ සේයින් හේතු සාධක වේ. මේ නිසා ඉදිකිරීම් පරිගු නීත්‍රණවම පරිසිදුව තබාගැනීමට වැඩි අවධාරයක් ඉදිකිරීම් කොන්තාත්කරවන් විසින් බ්‍රභාලිය යුතුයි.

තවද එකාපදිංචි පැලිබෝධ පාලන ආයතන හරහා පැලිබෝධ රෝස්ට්‍රාර් මගින් අනුමත පැලිබෝධනායක ඉදිකිරීම් තුම සඳහා බ්‍රභාලෙනීමට ද වැඩ පැලිවෙළක් සකස් වී ඇත.

සිංහ ආයතනය මගින් බ්‍රභාලෙන ආයතන යහපත් ප්‍රතිචාර දක්වම්න් නිසි පියවරගැනීම සඳවුරු කාර්යාලයකි.

සියලුම ඉදිකිරීම් වැඩිධිම් තුළ හා අවට ප්‍රජාව අතරේ බේංඩ රෝගිය ව්‍යුහාත් වීම වැළැක්වීම සහ පාලනය සඳහා ඉහත දක්වා ඇති උපදෙස් එමුදුයි ලෙස ත්‍රියග්‍රැන් කිරීම සඳහා කොන්තාත්කරවන්ගේ සහය අගය කොට සලකනු ලැබේ.

- දුම්ද ඉහාර

කර්මාන්තකාලා සහ ගොඩනැගිලි ඉඩිකිරීම් පරීකු තුළ මදුරුවන් බෝලීම වැළැක්වීම සඳහා උපදෙස්...

ජ්‍යෙෂ්ඨ ප්‍රංශ මාධ්‍ය සංශෝධන ප්‍රතිපාදන ප්‍රතිඵලිය සඳහා නිවැරදි සෞදිය හා උපලවහන මැදිහ සාර්ථක නිවැරදි ප්‍රතිපාදන ප්‍රතිඵලිය සඳහා නිවැරදි සෞදිය හා උපලවහන මැදිහ සාර්ථක නිවැරදි ප්‍රතිපාදන ප්‍රතිඵලිය සඳහා නිවැරදි සෞදිය හා උපලවහන මැදිහ සාර්ථක

DENGUE PREVENTION TIPS FOR FACTORY AND CONSTRUCTION SITE WORKERS ...

Step 1

රෝස් කරන ජලය දවැයක්
නෑර දවැයක් මාරු කරන්න
යොමු විය තබන්න

නිර්තාස්කිකිත්සා මාරුවා අඛණ්ඩතා
තුළාමුකාන් උඩක්සාතවභාරු
මුද්‍යවම

Change the water in water
storage containers every
other day or cover them

Step 2

භාවිත ගොඩනැගිලි ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදන ප්‍රතිඵලිය මාරු කිරීම
වාමිකින් මාරුවා පර්ල්ස්කනා
තැලැස්මාක ක්විත්තු
ශෙක්කුම

Overturn the buckets /
barrels, when not in use

Step 3

පැවුණයෙන් ඉල සහ එවක
ඇති භාවිත ගොඩනැගිලි ආවැස සියලුම දුටිය ඉවත්
කිරීම

කටුදාත්තින් මාරුවා
දෙමානියා කාණ්ඩාප්‍රේම
ශෙක්කුම් ආණ්ඩාත්තු
පොරුක්කනාමු අකරුවාම

Dispose all unwanted
things left indoor and
outdoor within the site

Step 4

කොළඹේ පැවුණ සහ උපකරණ
විය ඇති නෑරවය පිට මත
යිදි ඇති ජලය යින්ම පැවුණයාරු ඉවත් කරන්න

දෙමානියා තැන මාරුවා
පොරුක්කනාමා ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදන ප්‍රතිඵලිය
දෙන්නුම නින් ආකර්ෂණුවම

Check and remove all stagnant
water on concrete slabs, canvas
sheets used for covering goods

Step 5

භාවිත පරිදි යොදා ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදන ප්‍රතිඵලිය
දිනපතා ඉවත් කරන්න
සුවට පැවුණය සැමවිට
විටිදු තබන්න

ඉංජිනේරුන් වෙළාකත්තාත්
පාරාමාරුපත්‍රාන් ඇංජිනේරුන්
තෙක්ස්සිපිට්‍රකුම් නිර්ම
අකරුවාම

Ensure good house keeping.
Clean your site and check
for stagnant water

EVERY ACTION COUNTS

NATIONAL DENGUE CONTROL UNIT

MINISTRY OF HEALTH , NUTRITION & INDIGENOUS MEDICINE

Tel: +94-11-2368416 Fax: +94-11-2369893 E-mail: ndcu2010@yahoo.com Web: www.dengue.health.gov.lk

රෝග වාහක මදුරුවෙන් පාලනයේ දී පළුබේදනාශක භාවිතය

**ආචාර්ය
ජේ. එ. සුමිත්
පළුබේදනාශක
රේසිස්ට්‍රුර**

පළුබේද නාශක ගෙනු රහ සමාජයේ විවිධ ප්‍රදේශලෙන් විසින් ඉතා ප්‍රචල්ල් හාවතාවහ් උරදෙකා පරිභරණය වන රසායන උච්චයකි. පළුබේදනාශකවල උපයෝගීතාවය කරමාන්තයෙන් ඔබේට විහිලදී. උකුණහ් සහ කිහිතුලුලෙන් මෙන්ම කාමින් මාරුගයෙන් පැනිරෝග රෝග. උතු: මැලෝරුය, මොලයේ උත්තු, ඩීංඩු වැනි රෝග පාලනය කිරීම සඳහා කාම්පාභක වැදුගත් මෙහෙවරක් ඉටු කරයි. මැක්කන්, කාරපොත්තන් සහ මැස්සන් පාලනය කිරීමෙන් ගැහැස්ම් සහිපාරක්ෂාව සහ සැපසහසුව සැලයේ. නිවාස සහ දේපළ වේයන් වැනි විනාකාරී කාමින්ගෙන් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා පාංඩු ප්‍රතිකාරක අවශ්‍ය ගුණ පවතින නාශක භාවිත වෙයි.

පළුබේද පාලනය සඳහා වඩාත් සාර්ථක තුළවේද අතර මහජන සෞඛ්‍යය සම්බන්ධයෙන් ගත් කළ ඒකාබද්ධ වාහක පාලන (Integrated vector management) සහ කාම්පාභක තීම්පාදන සම්බන්ධයෙන් ගත් කළ ඒකාබද්ධ පළුබේද පාලන (Integrated pest management) උපතුම සැලකෙන අතර, ඒ මතින් පරිභරණය කරන්නාට, පාර්ශ්වීකාර සහ පරිසරයට (විහි විසන අවශ්‍ය ඒවින්ට) අවම බලපෑමක් ඇතිවන පරදි මහජන සෞඛ්‍ය අවද්‍යාම සහ කාම්පාදනවල ආරක්ෂා පාඩු අවම කරයනිම් අනුගමනය කළ යුතු ඒකාබද්ධ ප්‍රවේශයක් අදහස් වේ. යම් අයෙකු විසින් පළුබේද නාශකයක් භාවිත කිරීමට අදහස් කර සිටී නම් පළුවූවෙන් දැන සිටිය යුතු මූලික අවශ්‍යතාවය වනුයේ නිවැරදි ලෙස

ඉලක්ක පළිබේදියාගේ ජීවන අවස්ථා සහ ජීවන රට හඳුනාගැනීමයි. ඉත් අනතුරුව අභ්‍යා පළිබේදියාගේ ජීවන අවස්ථා සහ ජීවන රටවට ගැලපෙන නිර්දේශීත පළිබේදි භාෂාය තෝරාගැනීමයි. මෙය මදුරුවන් සම්බන්ධයෙන් වූ කළ සුනුමූල් මදුරුවෙකුගේ බිත්තර තත්ත්පත් කිරීමේ සේව වෙනස් රෘත්‍යාන්තරණ අවස්ථාවන බිත්තර අවධිය, කිට් අවධිය සහ සුනුමූල් අවධිය නිසි පරිදි හඳුනාගැනීමෙන් මෙන්ම විවිධ හිට් අවධි සහ ආකාර බුද්ධිම වෙනස්කම්, ජල ප්‍රහාර, සුනුමූල් මදුරුවාගේ පැනීම, ව්‍යා ත්‍රිකාරාර සංවාරුන කාල සීමා, පැනීම මත ලැංශ ආකාර සහාදී කරුණු කාරණය රාජීයක් සම්බන්ධයෙන් අවධාරය ගෙමු කළ යුතුය.

බෝංඩ ව්‍යාහක මදුරුවන් බෝංඩ පාලනය කිරීමේදී දි ව්‍යාපදීම් පළිබේදි පාලන ආයතන සතු කාර්යාලය.

නිවාසයක හෝ ආයතනයක පළිබේදි භාෂායක් පාලනය කරුණු කළ සඳහා පළිබේදි පාලන ආයතනයක සේව ලබාගැනීම අනිවාර්ය සාධාරණයක් නොවේ. විවෘත වෙළුදාපාලන් (over the counter) මිලදී ගතහැකි ත්‍රිකාර්යාවේ කරන ලද පළිබේදිනාගක (සාම්ප්‍රදායා හා ගෙයෙන්) ලේඛිලයේ සඳහා පළිබේදි විරුද පාලනය කිරීම සඳහා නිර්දේශීත ආකාරයෙන් හාවිතා කිරීමට යම් තැනැගැනීමකට පිරියෙන් කිසේක බාධාවක් නැත. නැමුත්, සමහර පළිබේදි භාති සාර්ථක රෙස පාලනය කිරීම සඳහා නිර්දේශීත සමහර පළිබේදිනාගක විවිධ හේතු මත සීමාකර ඇති බැංහීන් වෙනස් අවස්ථාවල දී පළිබේදි පාලනය පිළිබඳ විශේෂය දැනුමැති ප්‍රදේශයන්ගේ සේව ලබාගත යුතුම වේ.

පළිබේදි පාලනය පිළිබඳ විශේෂය දැනුමැති ක්‍රද්ද්‍යාලයන් තෝරාගැනීමේ කෙසේද?

1980 අංක 33 දරණ පළිබේදිනාගක පාලනය කිරීමේ පතන යටතේ පහවන ලද 2010 අංක 1 දරණ පළිබේදි පාලන ආයතන තියෙන්වලට අනුව ශ්‍රී ලංකාව තුළ පළිබේදි පාලනය සම්බන්ධ සේවාවන් සපයන සියලුම ආයතන (රාජ්‍ය සහ පොදුගැලීක අංශ දෙවර්ග යෝ) පළිබේදිනාගක රෙපිස්ට්‍රෑ විසින් නිකුත් කරන බලපත්‍රයක් යටතේ සිද්ධාල යුතුය.

බලපත්‍රාලියකු සතු නිශ්චිත කාරණයන්

හා පිළිගත් සේවා ප්‍රතේද තුනක් යටතේ වර්ණකරණය කෙරේ. විනම් -

- අ) මදුරුවල්, කුරුපොන්නාල්, මීයන් වැනි සාමාන්‍ය ගෘහස්ථා පළිබේදි පාලනය:
- ආ) පෙර සහ පස ඉදිකිරීම්වල (pre and post construction) වේයන් පාලනය: සහ
- ඇ) දුම කාරක භාවිතාවන ගබඩාගත හා නිරෝධායන පළිබේදි පාලනය.

නිත්තානුකුල පළිබේදි පාලන ආයතන විසින් ප්‍රවත්තන් හෝ වෙනත් දැනුමැදීම පළ කරම්න තම සේවා පිළිබඳ ප්‍රවාරයන් සිදු කරනු ලබයි. ත්‍රිකාර්යාවේ බලපත්‍රාලිය ආයතන ඒක්ස්ත්‍රුවක් www.doa.gov.lk යන වෙබ් අඩවියෙන් හෝ කෙරුම්මේ පළිබේදිනාගක රෙපිස්ට්‍රෑ කාර්යාලය ඇමෙර්ලයන් ලබාගත හැකිය. තමා විසින් ලබාගැනීමට බලපාරිඵාත්තුවන පළිබේදි පාලන අවශ්‍යතාවය සම්බන්ධයෙන් මුළුක විමර්ශනයක් සිද්ධකරන ලෙස ඉළුලා සිටියුතු අතර, ඉහ්පසුව බලපාලන සේවා ඇස්කන්තුව ලද පසුව වීම කාර්යය සඳහා තෝරාගන්නා පළිබේදි පාලන ආයතනයක නිත්තානුකුල අවසරය අතින් බවට සුදුසු පරිදි තහවුරු කරගත යුතුය.

සේවා ලබාගත්තේ දී අභ්‍යා ආයතනයේ විශේෂයේ උපදෙස් නොපිරිහෙතා ඉටු කිරීමට සේවාලාත්ස්‍ය බැඳී සිටින අනර ආයතනයේ හෝ තිවියේ වෙශේන සුරතල් සතුන් සහ විශේෂ ප්‍රදේශල කොට්ඨාස විනම්, පළුරුවන් හා කුඩා පළමුන්, වයස්ගත හා රෙපින් අය, රසායනික ආයාත්ස්කතා ඇති අය පිළිබඳ තොරතුරු පැවසිය යුතුය. ඉතාමත් වැදගත් කාර්යය වහුගේ තම පරිග්‍රය තුළ භාවිත කරන පළිබේදි භාගක අභ්‍යා කාර්යය සඳහා නිර්දේශීත බවට තහවුරු කරගැනීමයි. මේ සඳහා නිෂ්පාදනය සමග ඇති ලේඛිලය නොදින් නියුතය යුතුය: ඒ සඳහා අවස්ථාව ඉළුලා සිටිය යුතුය.

ශ්‍රීකාර්යාවේ පළිබේදි පාලන ආයතනය විසින් මහජන සොයි හා මහජන ඒක්ස්ත්‍රු රෙපිය ව්‍යාහක මදුරුවන් මිරිදහන කිරීම සඳහා කාලීනාගක දුමපත්‍රාලියට ව්‍යා මදුරුවන් බොශ්වන පෙන්වන ජල ප්‍රහාර ආණ්ඩ කිරීම තැනැගැනීමකට පිරියෙන් සියලුම ආයතන (රාජ්‍ය සහ පොදුගැලීක අංශ දෙවර්ග යෝ) පළිබේදිනාගක රෙපිස්ට්‍රෑ විසින් නිකුත් කරන බලපත්‍රයක් යටතේ සිද්ධාල යුතුය.

යෙදුම් අදිය) ඇති බව මූලික පරික්ෂණවලදී අනාවරණය වී ඇති බැවින් විවැති සේවන සඳහා පළිබේදී පාලන ආයතනවල සේවා සැපයුම් සහ විශේෂයෙන් සහාය අත්‍යවශ්‍ය විය හැකිය.

පළිබේදී පාලන සේවා සලසනු ලබන ආයතන සඳහා අනුමත සේවා විෂයයන් නිත්‍යනුදුල බලපත්‍රයක සඳහන් වේ. බලපත්‍ර බවදීමට ප්‍රමා අයදුම්කරු සතු පළිබේදී පාලන කුසලතා, පුහුණු යොදුවුම් හා මැත්‍රුම් මිණුම් උපකරණ, පුද්ගල ආරක්ෂක උපකරණ සපයාගැනීම හා කාරුගැලිය සහ ගෙඩි පහසුකම් පිළිබඳව පළිබේදී නාංක රෙපස්ට්‍රෝවර්ය සට්‍රීමකට පත්වීය යුතුය.

මේ අනුව බලපත්‍රවලතී පළිබේදී පාලන

යෙදුම් දිලුවියු විසින් ගෘහාම්‍රිත තුළුවල ව්‍යුහය යොදු සිටින ඇව්‍යාචක

ආයතනයක් සතු පුහුණු සහ පළපුරුදු සේවක මධ්‍යිල්ල (trained and experience technicians) මූලාශ්‍රීකාරී සීමා කරන ලද පළිබේදිනාගක කාර්යක්ෂමව හා ආරක්ෂකාකාරී ලෙස හාවිතයට අවශ්‍ය පර්වය බ්‍රාජාති බව සහතික වේ. සීමා කරන ලද පළිබේදිනාගක මිලදියැනීමේ දී දුට්ටුව අනුමැතියකට යටත්කර නිඩ්ම මගින් තව දුරටත් රට තුළ අධික අව්‍යාහම්කාරී පළිබේදිනාගක නියමනයට හාරුනය වෙයි. මිලදී ගන්නා අවස්ථාවේ දී සංයෝග අංකයෙන් සමඟ මිලදී ගනු ලබන ආයතනයේ විසින් සටහන් තබාගැනීමත්, හාවිතා නිරමේ දී තියුම්ත සටහන් තබාගැනීමත් අඩවියාරු කර ඇත.

අධි අව්‍යාහම්කාරී නොවන සමහර පළිබේදී නාංක කාර්යාලිය (උදා: කාර්ම පැසිරෙලෝසිඩ්) යම් යම් සීමාකාරී තත්ත්වයන් යටතේ හාවිතය විසින් ප්‍රසර බ්‍රාජාති ඇත්තේ වෙනත් හේතු සාධක ඇතුළත් පුලුල් හා අනුමතවත් හාවිතය හේතුවෙන් මුදුරු ගහන විසින් ප්‍රතිරෝධීතාව ඇතිකරුගැනීම යම් ප්‍රමාණායකට හෝ මින්දගාලී නිර්ම සඳහා ය. මහජන සොයියන් හා එළුමාර්ග රෝග (මැලෝර්යා, බේංගු, බරවා වැනි) වාහක මුදුරුවන් මරුදානය නිර්ම පාතික වැඩසටහනක් ලෙස රුපයේ සොයිය අංශ වෙත පැවරී ඇති කාරුයන් වශයෙන් සැලුයේ. නාංක හා ජනපදවල මුදුරුවන් මරුදාන වැඩසටහනක් සඳහා පොදුගැලීක අංශය මගින් රාකායන උච්ච හාවිතා නිර්මට ප්‍රමාවත් ප්‍රාග්ධීක සොයිය අංශ සමර මහා සම්බන්ධාතාවයේ සිදුකළ යුතුය.

විනයීන් සලකන කළ සොයිය දෙපාර්තමේන්තුව වාහක රෝග වැළැක්වීමේ අංශ විනම්, මැලෝර්ය මරුදාන ව්‍යුහාරුය (Anti-Malaria Campaign), පාතික බේංගු මරුදාන ඒකකය (National Dengue Control Unit) හා බරවා මරුදාන ඒකකය (Anti Filaria Campaign) මහජනර, නාංක, පළාත් සහ ප්‍රාග්ධීක සොයිය අංශ අනිකුත් බලපත්‍රවලතී පළිබේදී පාලන ආයතන විසින් සලසන විධිමත් සේවාව මෙම තත්ත්වය පාලනය නිර්ම සඳහා මහජ පිටුවහලක් වේ.

පළිබේදී පාලන ආයතන විසින් සිදුකළ හැකි වැරදි සම්බන්ධයෙන් පැමිණිලි කළ යුත්තේ කාට දී කෙකේ දී?

පළිබේදී නාංක රෙපස්ට්‍රෝවර්ය වෙත

කෙලින්ම (දුරකථන අංක 0812388135 හෝ 0812388076) හෝ පුදේශය නියෝජනය කරන බලයල් තීඩ්බිරෝයු වෙත පැමිණිලි කළ හැකිය.

බඩ පුදේශයේ බලයලත් නිලධාරීන් සඳහාගත්තේ:

අ) කාශීකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ සහ පළාත් සහ අන්තර් පළාත් කාශීකර්ම දෙපාර්තමේන්තු කාර්යාලයන්හි සේවය කරන සියලුම සහකාර කාශීකර්ම අධ්‍යක්ෂවරයේ සහ නියෝජන කාශීකර්ම

සෞඛ්‍ය ඇත්‍යාචාර්යයේ ගේගොඩනක මුද්‍රා වූදා එහින් වැඩිවෙන සඳහා භාවිත ක්‍රිත් ස්ථා ක්‍රිත් ලද Bistar 10% WP බිජීඟ්‍රින් 10% W/W සංයෝගය අනුකූලතා කළ නිෂ්ඨාදනයක ඉහා ඇඟිල් ආකෘතියන් 'සොනා' නේ පුද්‍රාත් ගැල බිඟ දුඩුලු ප්‍රශ්නයයේ යෙල්වීක්රේට් වා සැලුසු කිරීම් නිෂ්ඨාදනයේ.

අධ්‍යක්ෂවරයේ.

ආ) ශ්‍රී ලංකා මහඩාලී අධිකාරය යටතේ සේවය කරන කාශීකර්ම නිලධාරීන් සහ ග්‍රෑම් මිලුයායියේන්

පළාබේද පාලන ආයතන විසින් සිදුකළ පොදු වැරදි අතර, නිර්මේශී නොවන පළාබේද නාගක භාවිතය, කළේ ඉකුත් වූ හෝ විවාහ පළාබේද නාගක භාවිතය, මානව හා පාලන ආයතනය විසින් සේවා වාහිනීයාගේ ආරක්ෂාව පිළිබඳ කෙතරම් දුටුව සැලකිලුම් වන්නේ ද යන ආකාරය අනුව මේ නිර්තාය කළ හැකිය.

කිරීමට කටයුතු කිරීම සහ වික්‍රී ලේඛිත සැකසීම හා සඡනීම ආදිය වේ. වර්ෂ 1980 අංක 33 දුරතා පළාබේදනාගක පාලනය කිරීමේ පහත හා 2010 අංක 1 දුරතා පළාබේද පාලන ආයතන නියෝගවලට ඇතුළු පළාබේද පාලන ආයතනය විසින් සිදුකළ හැකි වැරදි සැම්බැඩියෙන් විමර්ශන සිදුක්ලීමට පළාබේද නාගක රේඛීවාර්වරයා හෝ දෙපාර්තමේන්තු පාලනය භට්‍ර අතර, මෙහේස්ථාන් අධිකරණයක වේදුනා ගොනු කිරීමක් ලඟීන් දුව්වල් බඩුවීම වෙන්ම නිකුත්කර ඇත්ත බලපුරා පළාබේද නාගක රේඛීවාර්වරයා විසින් (පළාබේදනාගක තාක්ෂණ හා උපදේශක කම්පුව් විමසු) අවලංගු කිරීම දැක්වා වූ දුව්වලම බඩුවාය හැකිය.

පළාබේද පාලන ආයතනයක් සාර්ථක සේවාවක් ලබාදෙන බවට ඇති උපදේශ හේවත් සාක්ෂි මොනවා ද?

පළාබේද පාලන ආයතනයක් විසින් ගණනාමක සේවාවක් ලබාදෙන බවට ඇගැසීමක් කිරීමට පහත සඳහන් විශා පිළිබඳව විමසීමත් විය යුතුය. පළාබේද පාලන ආයතනය විසින් සේවාවනියාගේ ආරක්ෂාව පිළිබඳ කෙතරම් දුටුව සැලකිලුම් වන්නේ ද යන ආකාරය අනුව මේ නිර්තාය කළ හැකිය.

ඒ සැම්බැඩියෙන් වූ පහත සඳහන් මූලික පිළිපැඳීම් ඉතා වැදුගත් වේ.

අ) පළාබේදනාගක කිසිවිටකත් නිවස්නය තුළ මුළු නොකළ යුතුය. ඒ වූ සඳහන සේවා වාහනය හෝ සේවා ස්ථානය තෝරාගත යුතුය. යෙවුම් ගිල්පත් විසින් වැස් නොකළන්නේ නම් පිළිගත් පළාබේද පාලන විසින් හා ආචාර්යීම නොසළකා කටයුතු කිරීම.

ආ) සේවා උපකරණ හා යෙදුවුම් උපකරණ හා පළාබේදනාගක භාවිත නොකාරන අවස්ථාවල දී සේවා වාහනය ආරක්ෂා සම්තව අදාළව තැබේය යුතුය.

ඇ) නිවසේ ඇතුළත පළාබේද නාගක යෙදීමේ දී අඩු පිළින උපකරණ භාවිත කර ඉහිරුම් හෝ පිටතට ගලාකම

- වැඩක්වාගත යුතුය. ඉතිරිම් සිදුවහොත් යෙදුම් ශිල්පීක විසින් වහාම ඒවා සේවා පිස දැමීය යුතුය. ඒ සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි කොළඹ උච්ච උච්ච සපයාගත යුතුය. ඒ සඳහා ඒවා ව්‍යාහනයේ නිරතුරුවම කොළඹ උච්ච සුදුනම්කර තිබිය යුතුය.
- ඇ) නිවේස් තුළ ද පැල්බේදනාගක යෙදීමට පෙර පළමුන් හා සුරතල් සතුන් විම ස්ථානවලින් ඉවත්කාට තැබිය යුතු අතර හැවත විම ස්ථාන පර්හරණය පැල්බේදනාගක මුළුනා විසින් ශිල්පීන් වෙශේ යෙදුම් ශිල්පීන් විසින් නිවේස් වෙශේන ආකාර්මීකතාවයන්ගේ පෙනෙන ප්‍රේරණයන්, හඳු රෝකීන් හා ස්විසන ආධාර සහිත ප්‍රේරණයන් ඉවත් කළ යුතුය. නොවේස් නම් ඔවුන් ඉවත්වන තෙක් යෙදීම් ප්‍රමාද කළ යුතුය.
- ඉ) පැල්බේදනාගක කිසිවේක ආහාර මත, ආහාර සමග ගැටිය හැකි භාජන තොළීම් මත නොයෙදිය යුතුය. නොවේස්හෙම් තොගවේත පර්දී යෙදීය යුතුය.
- ඊ) යෙදුම් ශිල්පීන් විසින් පැල්බේදනාගක යෙදීමට පෙර නිවේස් ඇති අවසැහැ ගේ ස්ථාන, පැල්පාලම් සහිත ස්ථාන හා ධිවාරීම් ගෙන්මියාට පෙන්වාදී පැල්බේද පාලන සේවාව නිසා සිදු නොවූ බව තහවුරු කළ යුතුය.
- උ) යෙදුම් ශිල්පීන් විසින් විවෙකන් සේවාලාභීන්ට පැල්බේදනාගක අලේවී නොකළ යුතු අතර ඒ සඳහා සේවාලාභීන් විසින් ඉල්ලුම් සිදු නොකළ යුතුය.
- ඌ) පළමුන්ගේ ශිල්පීන් විසින් සේවාලාභීන්ට පැල්බේදනාගක අලේවී නොකළ යුතු අතර ඒ සඳහා සේවාලාභීන් විසින් ඉල්ලුම් සිදු නොකළ යුතුය.

டெங்கு நோய் பற்றி உங்களுக்குத் தெரியுமா? நீங்கள் அறிய வேண்டிய தகவல்கள் ஏராளம்!

**Dr. Dharshini
Kantharuban,**
MO Health Quality
Management, Environment
& Occupational Health
RDHS Office, Batticaloa

Dr. Ahamed Rikarz
Medical Officer
National Dengue Control Unit

இன்று உலகில் பல்வேறு தொற்று நோய்கள் பரவிக்கொண்டுவருகின்றது. 17சதவீத்தத்திற்கும் அதிகமான நோய்கள் காவிகள் மூலம் தொற்றும் நோய்களாகும். இதனால் ஆண்டுதோறும் 700000 க்கும் அதிகமான இறப்புகள் ஏற்படுகின்றன. அவை எட்டுண்ணிகள், பாக்ஷிரியாக்கள் அல்லது வைரஸ்கள் காரணமாக ஏற்படலாம். காவிகளாக நுளம்பு, கொக, தெள்ளு போன்றவற்றை குறிப்பிடலாம். டெங்கு, மலேரியா, சிக்குண்குன்யா, யானைக்கால் போன்ற பல விதமான நோய்கள் நுளம்புகளால் ஏற்படுகின்றன.

ஆரம்ப வரலாறு:

ஆண்டுதோறும் 129 க்கும் மேற்பட்ட நாடுகளில் 3.9 பில்லியனுக்கும் அதிகமான மக்கள் டெங்கு நோயால் பாதிக்கப்படுகின்றனர். இவற்றில் 96 மில்லியன் நோய் அறிகுறிகளுடன் கூடிய டெங்கு நோயாளர்கள் மற்றும் 40,000 இறப்புகள் ஏற்படுகின்றன என

மதிப்பிடப்பட்டுள்ளது.

சீன மருத்துவர்கள் அவர்களது 'என்சைக்லோபீடியாவில்' முதன் முதலில் டெங்கு நூள்மு தொடர்பாக குறிப்பிட்டுள்ளார்கள். சீன பேரரசுக் காலத்தில் (265 - 420 கி.பி) பழக்கும் பூச்சிகளுடன் தொடர்புடைய நீர் நச்சுக்கையாமாதலால் இது ஏற்பட்டுள்ளதாக அங்கு குறிப்பிடப்பட்டுள்ளது.

டெங்கு பரவக்கூடிய தொற்றுகள் தொடர்பாக 1635இல் மேற்கிந்திய தீவுகளில் சில நிகழ்வுகள் பதிவாகியுள்ளன. மேலும் 1779 - 1780 ஆம் ஆண்டு கால கட்டங்களில் ஆசியா, வட அமெரிக்கா, ஆபிரிக்கா போன்ற பகுதிகளில் ஏறத்தாழ ஒரே நேரத்தில் டெங்கு நோய் ஏற்பட்டதாக பதிவுகள் காணப்படுகின்றன. 1789 இல் அமெரிக்க மருத்துவர் பெஞ்சமின் ர் 1780 ஆம் ஆண்டு பிலாஸ்டல்பியாவில் நிகழ்ந்திருக்கக்கூடிய டெங்கு தொற்று நிகழ்வு பற்றிக் குறிப்பிட்டுள்ளார், இவர் அதன் அறிகுறிகளை வைத்து 'எலும்பு முறிப்பு நோய்' என்று பெயரிட்டார்.

எனவே ஆரம்பகாலம் முதலே இந்நோயின் பரவல் இருந்திருப்பதனை காண முடிகிறது. அதேபோன்று 1820களின் முற்பகுதியில் கிழக்கு ஆபிரிக்காவில் டெங்கு இருந்தமைக்கான சில நிகழ்வுகள் பதிவாகியுள்ளன. இதனை கவாகிலி மொழியில் 'கெட்ட ஆவியால் திடீரென உண்டாகும்' எனப் பொருள்படும் (மலைநாபை நீழ) என்று அழைத்தார்கள். 1827-28 இல் கரிபியின் தீவுகளில் நிகழ்ந்த தொற்று நிகழ்வின் பின்னர் இசுப்பானிய கரிபியர்களால் டெங்கு என அழைக்கப்பட்டது. 1906 இல் ஏடுச நூளம்பினால் இது காவப்படுகின்றது என்பது அறியப்பட்டது. எனவே குறிப்பாக 2ம் உலகப்போருக்கு பின்னர் அதிகளாவாக டெங்கு நோய் பரவியிருப்பதாக வரலாறு தெரிவிக்கின்றது.

இரண்டு தசாப்தங்களுக்கும் மேலாக

டெங்கு காய்ச்சல் ∵ டெங்கு ரத்தக்கசிவ காய்ச்சல் தொற்றுநோயால் இலங்கை பாதிக்கப்பட்டுள்ளது. 1960 களின் நடுப்பகுதியில் இருந்து இலங்கையில் நோய்த்தொற்றுகள் பரவியுள்ளது. 1962 ஆம் ஆண்டில் இலங்கையில் செரோலாஜிக்கலாக உறுதிப்படுத்தப்பட்டது. 1200 மீற்றர் உயரத்திற்கு கீழே அமைந்துள்ள அணைத்து முக்கிய நகரங்களிலும் டெங்கு பரவி இருப்பது 1966 ஆம் ஆண்டில் உறுதி செய்யப்பட்டது. 1989 முதல், இலங்கையில் உள்ளார் (நடைநாலுறை) பரவலாகிவிட்டது

டெங்குக் காய்ச்சலுக்கான நோய்க் காரணி:

வைரச வகையைச் சேர்ந்த ஆப்போ வைரச (யுழும் ஏசைள்) எனும் நுண்ணங்கியாகும்.

டெங்குக் காய்ச்சலுக்கான நோய்க் காவி:

சுடிஸ் எனும் நூள்மு வகையைச் சேர்ந்த சுடிஸ் அல்போபிக்டஸ் (யுநநாள யடியிலை-வரள்) சுடிஸ் ஈஜிப்டி (யுநநாள யநபலிவை) போன்ற நூள்மு வகைகளாகும். இவ் வகை நூள்முகளை அடையாளம் காணக்கூடிய சிறப்பம்சமாக கரு நிறக் கால்களில் வெள்ளை வரிகள் காணப்படும். இவை பொதுவாக பகலிலேயே மனிதர்களைக் கடிக்கின்றன. விடியற்காலையிலும் பிழப்பகலிலும் இந் நூள்முகள் கடிக்கின்றன.

டெங்கு நோயினால் பாதிக்கப்பட்ட

ஒருவரிடம் இருந்து சுகதேகியான ஒருவருக்கு டெங்கு வைரசை கடத்தும் நோய்க்காவி நூள்மு டெங்கு நூள்மு என அழைக்கப்படுகிறது. டெங்கு நோயை பரப்பும் நூள்முகள் சுடிஸ் (யுநநாள்) என அழைக்கப்படுகின்றது. இலங்கையில் இரண்டு வகையான சுடிஸ் நூள்முகள் டெங்குவின் காவிகளாக செய்தப்படுகின்றன. அவை, சுடிஸ் இஜிப்டி, சுடிஸ் அல்போபிக்டஸ் என்பனவாகும்.

ஒரு தடவை நூள்மு கடிப்பதே நோய் உண்டாவதற்கு வழிகோலும். நோயுள்ள ஒருவரைக் கடித்த உடனேயே நோயப்பறவரை நூள்மு கடிக்குமாயின் நுண்ணங்கிகள் பரவக்கூடும். இதைவிட, பெண் நூள்மு தனது குருதி உணவை நோய் தொற்றியுள்ளவரிடமிருந்து பெற்ற பின்னர்,

நூளம்பின் குடற்கலங்களை நூண்ணங்கிகள் அடைகின்றன. 8 - 10 நாட்கள் கழிந்து நூளம்பின் ஏனைய இழையங்களுக்குள் நூண்ணங்கிகள் பரவுகின்றன, இவ்வகையில் உடிமிழ்ரீச் சுரப்பியையும் அவை சென்றடைகின்றன. நோயில்லாத ஒருவரை இந் நூளம்புகள் கடிக்கும் போது நூண்ணங்கிகள் செறிந்த தமது உடிமிழ்ரீச் அவருக்குள் செலுத்துகின்றன, இதன் மூலம் அவரும் தொற்றுக்கு உள்ளாகின்றார். எனவே நூளம்பானது உடனேயோ அல்லது 8-10 நாட்கள் சென்ற பின்னரோ நோய்க் காவியாகத் தொழிற்படுகின்றது.

இந்நூளம்புகள் பெங்கு காய்ச்சல் மற்றும் குருதிப்பெருக்குக்களை ஏற்படுத்துகின்றன. பெங்கு நூளம்பு ஒருவரை கடித்து 3 நாள் தொடக்கம் 14 நாட்களுக்குள் அந்நூளம்பின் தாக்கம் உடலில் காணப்படுவதன் மூலம் இந்நோய் ஏற்படுகின்றது. பெங்கு குருதிப் பெருக்கு என்பது பெங்கு காய்ச்சலை விட ஆய்த்தான் விடயமாக உள்ளது. பெங்கு நோய் 3 பருவங்களைக் கொண்டதாகக் காணப்படும்.

- காய்ச்சல் பருவம்
- கடுமையான நிலை
- மீஸ்பருவம்

இன்று இலங்கை மக்களை அச்சுறுத்திக் கொண்டிருக்கும் கொடுரமான ஆய் கொல்லி நோயான பெங்குக் காய்ச்சல் வேகமாகப் பரவி வருகிறது. நாடு பூராகவும் பெண்கள், குழந்தைகள், சிறுவர்கள் என்று எல்லாத் துப்பு மக்களும் பரவாக பாதிக்கப்பட்டு வருவதைக் கண்கூடாக கண்டு வருகிறோம். எனினும்

வயது முதிர்ந்தவர்கள் மற்றும் சிறுவர்கள் இந்நோய்க்கு அதிகம் உட்படுகின்றார்கள். மக்கள் தொகை அதிகரிப்பு, வேகமான நகரமயமாக்கல், உலகமயமாக்கல், பருவநிலை மாற்றம் மற்றும் பயனிக்காத முறையில் செய்யப்படும் நூளம்புகளை கட்டுப்படுத்தும் முயற்சிகள் ஆகியவை பெங்கு நோய் பரவலை ஊக்குவிக்கிறது.

நோயின் அறிகுறிகள்

நோயின் பருவங்களை மூன்றாகப் பிரிக்கலாம்:

- 1.காய்ச்சல்,
2. கடுமையான பருவம்,
3. மீஸ்பருவம்.

நோயரும்பு காலப் பகுதியை அடுத்து, முக்கிய அறிகுறியான காய்ச்சல் உடனே தோன்றி மிகையாகும். உடல் வெப்பநிலை 40 °ஊ (104 °கு) க்கு மேற்கெல்லாம், இதனுடன் கடுமையான தலைவலி, குறிப்பாக கண்களின் பிற்புறத்தே வலி தோன்றும். பொதுவாக காய்ச்சல் இரண்டு தொடக்கம் ஏழு நாட்களுக்கு நீடிக்கும். வெகு அரிதாக ஆணால் சிறாக்களில் பொதுவாக, இக் காய்ச்சல் 2 - 5 நாட்களுக்கு நீடித்து, பின்னர் ஓரிரு நாட்களுக்கு இராது, மீண்டும் காய்ச்சல் ஓரிரு நாட்களுக்குத் தோன்றும், பின்னர் அரைவே நிற்கும். பத்து நாட்களுக்கு மேலே காய்ச்சல் நீடித்தால் அது பெங்குக் காய்ச்சலாக இருக்கும் சாத்தியக்கூறுகள் குறைவு. இப்பருவத்திலே ஏனைய அறிகுறிகள் காணப்படும். அவையாவன:

- தலைவலி
- கண் பின்புற வலி
- பொதுவான உடல் வலி (தலை வலி, மூட்டு வலி)
- கும்டலை வாந்தியும்
- வயிற்றுக் கடுப்பு
- அடி முட்டிகளில் பொதுவாகவும், சிலருக்கு உடல் முழுதுமே அரிப்பு ஏற்படலாம் பசியின்மை
- தொண்டைப் புண்
- மிதமான குருதிப்போக்கு (பல் ஈறுகளில் இருந்து குருதி வழிதல்,

முக்கில் இருந்து

- குருதி வடில், மாதவிடாய் மிகைப்பு, சிறுநீரில் குருதி போதல்,
- நினை நீர்க் கணு வீக்கம்
- வெள்ளை அணுக்கள், குருதிச் சிறுதட்டுக்கள் குறைதல்

காய்ச்சல் தொடங்கும் காலப்பகுதியில் தோல் நமைச்சல், சினைப்பு தோன்றுக்கூடும். முதல் அல்லது இரண்டாம் நாள் (காய்ச்சல் மற்றும் மற்றைய அறிகுறிகள் தோன்றியதில் இருந்து) தோலின் சில பகுதிகள் சிவப்பு நிறமாக மாறும். அடுத்த 4-7 நாட்களில் சின்னமுத்து நோயில் உண்டாகும் சினைப்பைப் போன்று சிறிய சிறிய சிவப்பாலன புரினிகள் போன்ற தோற்றும் பெறும். முதலில் உடலிலும் பின்னர் முகத்திலும் நமைச்சல் தோன்றும். இந்நிலையில் குருதி நுண் குழாயில் (குருதி மபிர்த்துணைக்குழாய்) கசிவு ஏற்பட்டு வாய், மூக்கு போன்ற பகுதிகளில் சிறியனவிலான குருதிப்போக்கு உண்டாகலாம்.

சிலருக்கு இந்நோய் கடுமையான பருவத்தைக் கொண்டிருக்கும். காய்ச்சல் முடிவடைந்த பின்னர் ஏற்படும் இப்பருவம் ஓரிரு நாட்கள் நீடிக்கும். இப்பருவத்தில் உடலில் நீர்மத்தேக்கம் ஏற்படும். குருதி நுண் குழாயின் ஊடுபுகவிடும் தன்மை அதிகரித்து கசிவு ஏற்படலால் நெஞ்சறை, வயிற்றுப் பகுதிகளில் நீர்த்தேக்கம் உண்டாகின்றது. இதனால் கவாசச் சிக்கல், வயிறு புடைத்தல் ஏற்படும். இப்பருவத்தில் உறுப்புகள் செயலிழப்பு, கடும் குருதிப்போக்கு என்பன ஏற்படும். சிகிச்சை அளிக்கப்படாத நிலையில் இது அடுத்த கட்ட நிலையான டெங்கு அதிர்ச்சிக் கூட்டறிகுறிக்குச் செல்லும். அடுத்த 24 முதல் 48 மணி நேரங்கள் நோயாளிக்கு மிக

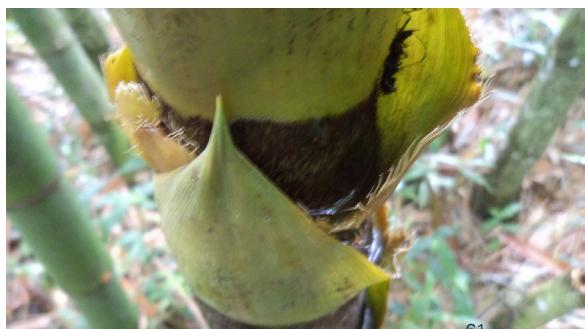
முக்கியமானவை என்பதால் மருத்துவர்களின் தீவிர கண்காணிப்பு தேவைப்படும்.

நீரம் அதிகரிப்பு, இந்நிலை ஏற்பட்டால் முளையைப் பாதித்து சுயநினைவு இழுத்தல், வலிப்பு போன்றவற்றை உண்டாக்கலாம். நோயின் பின்னிலைவுகளில் கல்லீரல் பாதிப்பு ஏற்படலாம். இது டெங்கு கல்லீரல் அழற்சி எனப்படும். டெங்கு நோயாளிகள் உயிரிழக்க, ரத்த நாளங்களில் ஏற்படும் கசிவுகள் தான் முக்கிய காரணம். இதனால் ரத்தப் பற்றாக்குறை உருவாகி, பல உறுப்புகள் செயலிழப்பு ஏற்படும்.

அடுத்ததாக மெதுவாக நிகழும் மீன்னிலைப் பருவம், இதில் குருதிக்குழாய்க்கு வெளியே கசிந்த நீரம் குருதிக் குழாய்க்குள் இழுக்கப்பட்டு குருதியை அடையும். இது இரண்டு, மூன்று நாட்களுக்கு நீடிக்கும். இந்நிலையின் போது நமைச்சல், தாழ் இதயத் துடிப்பு போன்றன காணப்படலாம். சிகிச்சை பலனில்லாது போனால் மரணம் சம்பவிக்கும்!

சிகிச்சை

- டெங்கு காய்ச்சலுக்கு என்று தனித்துவமான சிகிச்சை முறைகள் அல்லது தடுப்பூசிகள் கிடையாது.
- நோயாளிகள் ஓய்வெடுக்க வேண்டும். தீரவ உணவுகள் அதிகம் உட்கொள்ள வேண்டும்.
- காய்ச்சல் மற்றும் மூட்டு வலியை குறைக்க பாரசிட்டமால் மருந்து எடுத்துக்கொள்ளலாம். ஆனால் ஆஸ்பிரின் அல்லது இபோபுரூபென் ஆகியவை ரத்த கசிவை ஏற்படுத்தும் என்பதால் அவற்றை உட்கொள்கூடாது.

டெங்கு நோய் தாக்கப்பட்டவர்களுக்கு தீரவங்களை கொடுக்க வேண்டும். பானங்கள், கஞ்சி, பழச்சாறு போன்றவற்றை கொடுக்கலாம். வீட்டிலிருந்தே அவர்களுக்கு சிறந்தமுறையில் ஆரம்பித்தையில் சிகிச்சையளிக்கலாம். அவர்களுக்கு அதிக ஒய்வு கொடுக்க வேண்டும்.

டெங்கு கட்டுப்பாட்டின் அவசியம்

பருவகால மழை விட்டு விட்டுப் பொழிவது, அடிக்கடி ஏற்படுகின்ற வெள்ளப்பெருக்கு, குப்பை மேடு சரிவு, கண்ட இடங்களில் குப்பை போடுதல், சன்ததோகை பெருக்கம், சேரிப்புறங்கள் அதிகமாக காணப்படுவது போன்ற காரணங்களால் இலங்கையில் தற்பொழுது நாடுபூராகவும் இதுவொரு ஆட்கொல்லி நோயாக காணப்படுகிறது. சகல துப்பினரையும் இந்நோய் தாக்கி வருகிறது.

டெங்கு நோய் ஏற்படுவதனால் சமூக ரீதியில் பல்வேறு தாக்கங்கள் ஏற்படுகின்றன. பாடசாலை செல்லும் பிள்ளைகளையும் சிறுவர்களையும் டெங்கு அதிகமாக தாக்குவதனால் சுமார் 2 வார காலம் அவர்களுக்கு பாடசாலை செல்ல முடியாமல் போகும். பரிசீசுகளுக்கு உரிய முறையில் சமூகமளிக்க முடியாமல் போகும். அத்தோடு பெற்றேர்களின் தொழில்கள் பாதிக்கப்படும். விளையாட்டுக்களில் ஈடுபட முடியாமல் போகும். பெரியவர்களுக்கு இந்நோய் ஏற்படுவதால் வேலைக்கு செல்வது பாதிக்கப்படுகின்றது. இதனால் பொருளாதார் பிரச்சனைகள் ஏற்பட்டு எதிர்கால முன்னேற்றத்திற்கு தடையாக அமைகிறது. டெங்கு சமூக பொருளாதார உடலியல் ரீதியில் பாரிய தாக்கங்களை ஏற்படுத்தும் நோயாக உள்ளது.

டெங்குவை ஒழிப்பது மிகவும் கடினமான காரியம். டெங்கு வைரஸ் கிருமிகளைப்படிப்பும் ஏடிஸ் கொசுகளை ஒழிப்பது தான் டெங்குவை கட்டுப்படுத்த உள்ள ஒரே வழியாகும். எந்த ஒரு சுகாதாரத் திட்டமும் வெற்றி பெற, பொதுமக்களின் ஈடுபாடு மிகவும் அவசியமானது.

தடுப்பு முறைகள்

டெங்கு காய்ச்சலை உண்டாக்கும் வைரஸ் கீல் நான்கு குருதிப்பாய் வகைகள் உண்டு. (ஞாநசமை வலிநா) எனவே ஒருத்தருக்கு நான்கு முறைகள் இக்காய்ச்சல் வரக்கூடும். இதனால் டெங்கு காய்ச்சலுக்கான தடுப்புச் சமை இன்னும் ஆய்வில் உள்ளது. தடுப்புச் சில்லாத காரணத்தால் டெங்கு நோயைப் பறப்பும் நுளம்பிலிருந்து பாதுகாத்துக் கொள்வதே இன்றியமையாத தடுப்பு முறையாகும்.

டெங்கு தடுப்பு முறைகளுள் முக்கிய பக்கு வழிப்பது,

- காவிக்கட்டுப்பாடு
- தனிமனித தற்காப்பு நடவடிக்கைகள்

நுளம்புகளின் பெருக்கத்தைக் கட்டுப்பத்தல் (காவிக்கட்டுப்பாடு)

தேங்கி நிற்கும் சுத்தமான நீரில் டெங்கு நுளம்புகள் முட்டையிடுகின்றன. உதாரணமாக குரும்பைமட்டைகள், யோகட் கோப்பைகள், டயர்கள், பூச்சாடிகள், வடிகான்கள் போன்றவற்றில் நீர் தேங்கி நிற்கும் போது அதில் முட்டைகளை இடுகின்றன. கிணறு, நீர்த்தாங்கிகள், அடிகுழாய்கள் என்பவற்றிலும்

முட்டையிடக்கூடியது. இவ்வகையான பரப்பளவு கூடிய இடங்களிலிருந்து அதிகளவன் நூஸ்புகள் உருவாகும். வீடுகளில் உள்ள பாத்திரங்கள், ஏர் கூலர்கள், குளிர்சாதனப்பெட்டியின் பின் சேமிக்கப்பட்டுள்ள தண்ணிறிலும் இந்த நூஸ்புகள் உற்பத்தியாகிறது.

அத்துடன் இலகுவில் உக்காத பொருட்கள் (பிளாஸ்டிக்) உள்ள பகுதிகளில், மழை நீர் தேங்கி நிற்கும்போது, வீட்டு உபகரணங்கள், செடிகள், மரப்பொந்துகளில் நீர்த்தேங்கி நிற்கின்ற போது டெங்கு நூஸ்பு பெருக்கெடுக்கின்றது.

நூஸ்பு உருவாகாமல் தடுப்பதற்கு,

- சுற்றுப் புறத்தைத் தூய்மையாக வைத்துக்கொள்ளல்.
- அவற்றின் வகுவிடத்தை முற்று முழுதாக அமித்தல்.
- வகுவிடத்தில் இனம்பெருகாது கட்டுப்படுத்தல்.

மேற்கூறப்பட்ட தடுப்பு முறைகளுக்கு பின்வரும் வழிகளைக்கையாளாம்

- உயிரியல் முறை - நூஸ்பு முட்டைகளையும், குடம்பிகளையும் உண்ணும் மீன்களை பயன்படுத்தும் உயிரியல் முறைகள்.
- இரசாயன முறை - இரசாயனங்களை, பூச்சி கொல்லிகள் நீர் நிலைகள், நீர் தேங்கும் இடங்களில் தெளிப்பதால் நூஸ்புக்குடம்பிகளைக் கட்டுப்படுத்த முடியும். புகை விசிறுல் (கழப்பைபெ) மூலமும் நிறையுடலி நூஸ்புகளைக்

கட்டுப்படுத்தலாம்.

சுற்றுப்புறத்தில் தேங்கும் நீர் நிலைகளைக் கண்டறிந்து அவற்றை வெறுமைப் படுத்துதல்.

நூஸ்புகளில் வைரஸ் உங் பத் தியா வதைத் தடுக கும் பற்றியாககள் கண்டறியப்பட்டுள்ளது. வொல்பாச்சியா பாக்ஷியா என்பது இதற்கான ஓர் உதாரணமாகும். டெங்கு பரவலை கட்டுப்படுத்த இதை பயன்படுத்தக்கூடிய சாத்தியமுள்ளதால், இதை பற்றி ஆராய்ச்சிகள் நடந்து வருகின்றன.

பூச்சிகளால் மருந்துகளால் மனிதர்களுக்கு ஏற்படக்கூடிய பாதிப்புகளைக் கருதுமிடத்து (வளி, நீர், நிலம் மாசுபடல்) தேங்கிய நீர்நிலைகளை வெறுமைப் படுத்தும் முறையே சாலச்சிறந்தது.

தனிமனித தற்காப்பு நடவடிக்கைகள்

- உடலை மூடக்கூடிய உரிய ஆடைகள் அணிவது.
- தூங்கும்போது நூஸ்பு வலை உபயோகிப்பது. நூஸ்பு வலைகளை பயன்படுத்துவதன் மூலமும் நூஸ்புக் கடியிலிருந்து பாதுகாப்பை பெற முடியும்.
- நூஸ்புச் சுருள் போன்றவற்றை பயன்படுத்தல் என்ன நூஸ்பு கடிக்காமல் பாதுகாத்துக் கொள்ள உதவும்.
- 4 மணிக்கு பிறகு கதவு, யன்னல்களை மூடி விட வேண்டும்.
- காலை, மாலை வேளைகளில் நூஸ்பு கடிக்காமல் பார்த்துக்கொள்ள வேண்டும். குறிப்பாக பூல்ளாண்ணெய் என்று அழைக்கப்படும் 'சிற்ரனெல்லா' என்னையை அணைவரும் தடவிக்கொள்ள வேண்டும். அவ்வெண்ணெயின் மணத்துக்கு நூஸ்புகள் நெருங்காது.

விழிப்புணர்வை ஏற்படுத்துதல்

டெங்கு நோயைக் குறைப்பதற்கான

விழிப்புட்டல் நடவடிக்கையை நாம் பல்வேறு மட்டங்களில் மேற்கொள்ள வேண்டும். பாடசாலை, வழிபாட்டுத்தலங்கள் மற்றும் மக்கள் அதிகம் ஒன்றுகூடும் இடங்களில் பெங்கு நோயின் கொஞ்சத் தன்மையை எடுத்துக்காட்டி இதனை முற்றாக ஒழிக்க அனைவரையும் ஒன்றுத்திரட்டி இதற்கான பணிகளை முன்னெடுக்க வேண்டும்.

- பாடசாலைகள், கல்வி நிலையங்கள், வழிபாட்டுத் தலங்கள் போன்ற இடங்களில் - மக்கள் சங்கமிக்கும் இடங்களில் - பிரச்சாரம், கருத்தரங்குகள், துண்டுப் பிரசரங்கள் போன்ற முறைகளைப் பயன்படுத்தி பெங்கு ஒழிப்பு தொடர்பான விழிப்புணர்வை ஏற்படுத்துதல்
- பெங்கு நோயின் விபரித்ததை மக்களுக்கு தெரியப்படுத்தல்.
- சுற்றுச் சூழலை சுத்தமாக வைத்திருப்பதன் அவசியம் குறித்து வலியுறுத்துதல்.
- சிரமதான வேலைத் திட்டங்களை கிராமங்கள் தோறும், தெருக்கள் தோறும் ஏற்பாடு செய்தலும் அதனை வலியுறுத்தலும்.
- பத்திரிகை, தொலைக்காட்சி, வானொலி, சமுகவலைத்தளங்கள் போன்ற ஊடகங்களையும் நாம் பயன்படுத்தலாம்.
- பெங்கு பற்றியும், அது உருவாக

காரணங்கள் பற்றியும், அதை கட்டுப்படுத்தும் வழிமுறைகள் பற்றியும் விழிப்புணர்வு அதிகரித்து இருந்தாலும், ஆண்டு தோறும், பெங்கு நோய் தாக்குதல் உருவாகி, பல உயிர்களை பலி வாங்குகிறது.

எனவே நாம் செய்ய வேண்டியது என்ன ?

- பெங்கு நூள்முகள் பெருகக் கூடிய வகையில் நீர் தேங்கி நிற்கக் கூடிய பொருட்களை சூழலுக்கு சேர்க்காதிருப்போம்.
- தென்னம் குறும்பை, யோகட் கப், வெற்று போத்தல்கள், வெற்று டயர்கள், பொலிதீன் கழிவுகள் போன்ற கழிவுகளை முறையாக அகற்றுவோம்.
- ஒரு வாரத்துக்கு ஒரு தடவையாவது சுற்றுப் புறச் சூழலை கண்காணிப்போம்.
- விதிகளிலோ, பொது இடங்களிலோ பிறர் மூலம் சேர்க்கப்பட்ட பெங்கு நூள்மு பெருகும் பொருட்களை நாமாக முன்வந்து அப்புறப்படுத்த வேண்டும்.

ககாதார அமைச்சினால் பல்வேறு நடவடிக்கைகளை மேற்கொண்டாலும் பொது மக்களின் பங்களிப்பு மிகவும் இன்றியமையாததொன்றாக காணப்படுகிறது. அரசு, பொதுமக்கள் அனைவரும் சேர்ந்து குப்பை கொட்டும் நடவடிக்கைக்கு சிறந்த தீவு திட்டத்தை கொண்டு வர வேண்டும். எல்லோரும் இணைந்து சிறந்த நடவடிக்கைகளை மேற்கொள்ளும் போது பெங்குவினை முற்றாக நமது இலங்கைத்திருநாட்டிலிருந்து முற்றாக அழிக்க முடியும்.

DENGUE FREE CHILD

THE FIGHT AGAINST DENGUE!

ABOUT DENGUE

REPORT NOW

Sri Lanka
Telecom
Mobil^{et}
We Care. Always.

භර දේ හරයට

උත්‍රා සමනය කිරීම සඳහා පැරසිටමෝල් ඕංශජය පමණක් නිශ්චිත මාත්‍රාවෙන් ගන්න

උත්‍රා අවස්ථාවකදී පිළිපැඳිය යුතු මෙම කරණු ගැන දැන ගන්න

- ✓ වෙශෙසකර කටයුතු වලුන් බැහැරවේ නොදින් විවේක ගන්න
- ✓ ඔබ උත්‍රා පාලනය කිරීම සඳහා භාවිතා කළ යුත්තේ “පැරසිටමෝල්” ඕංශජය පමණි
- ✓ උත්‍රා සමනය කර ගැනීම සඳහා පැරසිටමෝල් (paracetamol) ඕංශජය පමණක් නිශ්චිත කාල පරාසයන් තුළ භාවිත කළ යුතුයි උපරිම මාත්‍රාව 60mg/kg/24h වේ.
- ✓ තදින් උත්‍රා පවතී නම් පිරිසුදු රෙදු කඩක් මද උත්‍රුසුම් ජලයෙන් පොගවා රෝගියාගේ ගේරය තැබීම සිදු කරන්න
- ✓ බෙංග උත්‍රා සමනය කිරීම සඳහා අස්පිරින් (Aspirin), මෙනොන්මින් ඇස්ෆේමික (Mefenamic Acid), ඉබුප්‍රෝෆේන් (Ibuprofen), ඩිස්ලොන්ඩැක් සෝඩියම් (Diclofenac Sodium) වැනි NSAIDs බාත්ත්සියේ ඕංශජ ගැනීම නිසා බරපතල සංඛලතා ඇතිවේමේ අවධානමක් පවතී.
- ✓ ඉහත සඳහන් NSAIDs කාත්ඩරේ ඕංශජ තිසිම ආකාරයකින්: පෙති/දියර ලෙස මුඩෙන්, ගුද මාර්ගයෙන් හෝ නික්ෂේපන (විෂනත්) ලෙස භාවිතයට නොගත යුතුය.

ජාතික බෙංග මරදා ජීකිකය

සෞදිය අමාත්‍යාංශය

දුරකථන: +94-11-2368416 ප්‍රත්‍ය: +94-11-2369893 ඈමේල්: ndcu2010@yahoo.com වෙබ් අවබෝ: www.dengue.health.gov.lk

